

HÜZÜNLER COĞFAFYASI

ASRIN TARHAN

ANTALYA BİLİM VE SANAT MERKEZİ

2024

1.ADAPAZARI

Kategori:Doğal Afet

Alan:ADAPAZARI DEPREM KÜLTÜR MÜZESİ

Şehir-Bölge: Adapazarı

1999’da meydana gelen Marmara Depremi’nde hayatını kaybedenlerin anısına inşa edilmiştir.Sakarya merkez Cumhuriyet Mahallesi Kavaklar Caddesi’nde yer alan ve Adapazarı Belediyesi’ne bağlı olan Deprem Müzesi 450 metrekarelik kullanım alanına sahiptir. Sergi standları, kafeterya ve sinevizyon salonu bulunan müzede; Adapazarı’nda meydana gelen 1967 ve 1999 yılı depremlerine ilişkin deprem öncesi ve sonrası fotoğraflar ile suni deprem yaratan titreşimli elektronik bir stant, depremde yıkılan binaların yapım tekniği ile ilgili inşaat malzemeleri ile sismograf ve depremle alakalı diğer unsurlar sergilenmektedir.

Binanın mimarisi ve iç düzenlemesi tamamen fotoğraf, tablo, resim ve bu gibi malzemelerin sergilenebileceği bir sanat galerisi şeklinde inşa edilmiştir. Bölgenin birinci derece deprem kuşağında kalması nedeni ile İlimizde meydana gelen depremler öncesi ve sonrasını belgelemek, “deprem olgusunu” sürekli ve sıcak tutabilmek amacı ile 2000 yılında yapımına başlanan Deprem Müzesi 2004 yılında ziyarete açılmıştır.(URL1 –URL 2)

Adapazarı’nda sürdürülebilir turizm için yerel toplulukların katılımını sağlayacak çeşitli adımlar atılmaktadır.Adapazarı Deprem Müzesi gibi kültürel ve tarihî alanların tanıtımında dijital pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Özellikle bölgenin dijital tanıtımı, turistik ziyaretçileri çekmek için bir cazibe yaratır. Turizm altyapısının iyileştirilmesi, çevresel etkilerin göz önünde bulundurulması ve turistik bölgelerde sürdürülebilirliğin sağlanması için kamu ve özel sektör iş birliği de bu süreci destekleyen önemli bir faktördür. Benzer projelerde yerel yönetimler ve turizm dernekleri arasında iş birliği yapılması, turizmin hem yerel halk hem de ziyaretçiler için sürdürülebilir bir yapı kazanmasına yardımcı olmaktadır.

2 ADIYAMAN

Kategori:Doğal Afet

Alan: Adıyaman Anıt Saati ve Grand Isias Oteli

Şehir-Bölge: Adıyaman

Adıyaman'da 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremin anısını simgeleyen bir saat, deprem sonrası yaşananları hatırlatmak ve bu trajik olayın etkilerini unutmamak amacıyla yapılmıştır.Bu saat, kentin hafızasında önemli bir yer tutmakta ve depremde kaybedilenleri anmak için bir sembol olarak hizmet etmektedir. Saat, 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremin tam saatini göstererek, o anı ve yaşanan kayıpları simgeler.Bu, halkın acısını paylaşma ve hatırlama isteğinin bir ifadesidir. (URL 3)

3. Kategori: İnanç Turizmi

Alan: Adıyaman Nemrut Dağı Tümülüsü

Şehir-Bölge: Adıyaman Kahta

Adıyaman'ın Kahta İlçesi'nde 2150 metre yüksekliğindeki Nemrut Dağı yamaçlarında hükümdarlık yapmış olan Kommagene Kralı I. Antiochos'un tanrılara ve atalarına minnettarlığını göstermek için yaptırdığı mezarı, anıtsal heykelleri ve benzersiz manzarası ile Helenistik Dönemin en görkemli kalıntılarından birisidir. Nemrut Dağı'ndaki dev heykeller, tüm dinleri ve kültürleri bir araya getirmek amacıyla yapılmış ve Kommagene Kralı I. Antiochos'un tanrılara olan bağlılığını göstermektedir.. Kireçtaşından yapılan bu heykeller, hem Pers hem de Helenistik Yunan kültürünün etkisiyle şekillenmiştir. Pers İmparatorluğu ve Yunan kültürünün mitolojik tanrılarını içeren Kommagene Krallığı, iki kültürü bir araya

getiren özgün bir yönetim anlayışı benimsemiştir. Büyük İskender'in soyundan gelen Kral I. Antiochos, babası I. Mithridates'in izinde, Nemrut Dağı'nda bir tapınak inşa ettirerek tanrıları sembolize eden dev heykelleri yerleştirdi. Kralın bu vizyonu sayesinde, Nemrut Dağı günümüzde hala tarihin görkemini yaşatmakta ve Adıyaman'ın Kahta ilçesi önemli bir turistik merkez olarak ilgi çekmektedir.

Hüzün Turizmi Destinasyonunda Kültürel Mirasın Korunması İçin:

Depremiñ sembolü haline gelen anıt saat gibi yapılar, gelecek nesillere aktarılmak üzere titizlikle korunmaktadır. Bu yapılar, hem yaşananları hatırlatacak hem de bölgenin tarihine tanıklık edecektir. Yaşananların belgelendiğı, fotoğrafların, eşyaların ve hikayelerin sergilendiğı bir müze, hem ziyaretçilere bilgi verecek hem de gelecek nesillere aktaracak önemli bir kaynak olmaktadır. Depremden etkilenen tarihi ve kültürel varlıkların detaylı bir envanteri çıkarılmalı ve restorasyon çalışmaları planlanmalıdır. Restorasyon çalışmalarında yerel halkın da aktif olarak yer alması, hem onların sahiplik duygularını güçlendirecek hem de geleneksel yöntemlerin korunmasına katkı sağlayacaktır.

Sürdürülebilir Turizm Modelinin Geliştirilmesi İçin:

Turizm planlamasında yerel halkın görüşleri alınmalı ve onların ekonomik olarak güçlenmesine katkı sağlanmaktadır. Yerel halk, turizm çalışanları ve rehberler için eğitim programları düzenlenerek, kültürel mirasın önemi ve turizmin etik kuralları hakkında bilgi verilmelidir. Çevreye duyarlı, yerel ürünleri destekleyen ve kültürel değerlere saygılı bir turizm modeli benimsenmelidir. Depremzedelere destek olmak amacıyla sosyal sorumluluk projeleri geliştirilmeli ve bu projeler turizm faaliyetleriyle entegre edilmelidir.

Yerel Toplulukların Katılımıyla Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi İçin:

Yerel halkın ürettiğı ürünlerin pazarlanması için kooperatifler kurulabilir. Bu sayede hem ekonomik gelir elde edilir hem de yerel ürünlerin tanıtımı sağlanır. Yerel halk, turizm işletmeciliğı konusunda eğitimler alarak bu sektörde yer alabilir. Yerel kültürün yaşatılması için festivaller, konserler ve diğerkültürel etkinlikler düzenlenebilir. Depremde hayatını kaybedenlerin anısına düzenli olarak anma törenleri düzenlenerek, hafızalar taze tutulabilir. Depremden etkilenenlerin psikolojik olarak iyileşmesi için destek hizmetleri sunulabilir. Adıyaman'ın sadece deprem ile değil, aynı zamanda tarihi ve kültürel zenginlikleriyle de tanıtılması önemlidir.(URL 4 –URL 5)

Adıyaman'da deprem sonrası çeşitli kamu yatırımları ve destek programları hayata geçirilmiştir. İşte bu süreçte gerçekleştirilen önemli yatırımlar:

Kamu Yatırımları ve Destek Programları

Konut Yapımları

TOKİ Projeleri: Adıyaman'da Türkiye Cumhuriyeti Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından depremde etkilenen bölgelerde konut inşaatları devam etmektedir. Bu projeler, barınma sorununu kalıcı olarak çözmeyi hedeflemektedir.

Cazibe Merkezleri ProgramıYatırım Teşvikleri: Deprem bölgesi, Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alınarak, 6. Bölge teşvik unsurlarından yararlanma imkanı sağlanmıştır. Bu kapsamda, asgari 1,5 milyon lira tutarındaki yatırımlar için faiz ve kâr payı desteğı sunulmaktadır2.

KOSGEB Destekleri

Finansman Desteği: KOSGEB, depremde etkilenen işletmelere y6nelik 925 milyon TL'lik finansmanı aktarmaya başlamıştır. Bu destek, mikro, k6çük ve orta 6l6ekli işletmelerin canlanmasını hedeflemektedir1.

Ziraat Bankası Destek Paketleri

Faizsiz Kredi Ertelemeleri: Ziraat Bankası, depremzedelere y6nelik kredi geri 6demelerini faizsiz olarak erteleme kararı almıştır. Ayrıca, afetzedelere toplamda 21 milyar TL nakdi bağış yapılmıştır.

Altyapı alışmaları:

Temizlik ve Su Temini: Adıyaman Belediyesi, konteynerlerde kalan depremzedelere su temin etmekte ve temizlik hizmetlerini s6rd6rmektedir. Altyapı alışmaları, sağlık ve hijyen sorunlarını 6zmeyi amaçlamaktadır. Bu yatırımlar ve destekler, Adıyaman'ın yeniden inşası ve ekonomik canlanması için kritik 6neme sahiptir. Ancak, h6l6 6z6lmesi gereken birçok sorun bulunmaktadır ve s6re devam etmektedir (URL 6- URL 7-URL 8-URL 9-URL 10).

4 AFYONKARAHISAR

Kategori: Savaş

Alan: Başkomutan Tarihi Milli Parkı - Kocatepe Anıtı

şehir-B6lge: Afyonkara-hisar

Milli miras açısından değerlendirildiğinde, Kurtuluş Savaşı'nın yaşandığı Afyonkarahisar, h6z6n turizmi destinasyonları arasında 6nemli bir yer tutmaktadır. Başkomutan Tarihi Milli Parkı, B6y6k Taarruz ve Başkomutanlık Savaşları'nın gerçekleştiği bu b6lgeyi kapsar ve iki ana b6l6mden oluşur: Afyonkarahisar ve Dumlupınar (Kılıç & Akyurt, 2011). Bu savaş alanları, T6rk milletinin uyanışını ve yeniden doğuşunu temsil eden tarihi mekanlar olarak b6y6k bir 6neme sahiptir (Alaeddinoğlu & Aliağaoğlu, 2007: 216).

B6y6k Taarruz, T6rk ordusunun Kurtuluş Savaşı'nda Yunanlara karşı 26-30 Ağustos tarihlerinde Afyon Cephesi'nde ilk kez saldırıya geçtiği ve Yunan ordusunun 31 Ağustos'ta geri çekilmesiyle sonuçlanan 6nemli bir harek6ttır. (Kılıç & Akyurt, 2011: 219). Savaş alanlarının unutulmaması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla bu milli park kurulmuştur. Milli park, 10 anıt ve şehitlik, 2 m6ze ve 1 tanıtım parkı ile iki ayrı şehirde yer almaktadır (Uşak, 2011).

Başkomutan Tarihi Milli Parkı, T6rk milletinin bağımsızlık m6cadelesini ve kahramanlıklarını anımsatarak ziyaretçilerin ulusal bilincini g6lendirir. (Kılıç & Akyurt,

2011).Ziyaretçiler, geçmiş acılara ortak olma ve bu deneyimlerden ders çıkarma isteğiyle bu alanları ziyaret ederek ruhsal arınma ve katarsis yaşamayı amaçlar. (Ongun, 2020).

1.Sürdürülebilir Turizm Modelleri açısından yerel halk ve ziyaretçiler için Kurtuluş Savaşı'nın tarihi önemi hakkında eğitim programları düzenlenebilir. Başkomutan Tarihi Milli Parkı içindeki anıtlar ve müzelerin daha fazla tanıtılması, ziyaretçi sayısını artırabilir. Özellikle savaş alanlarının tarihini anlatan rehberli turlar düzenlenebilir.

2. Sürdürülebilir Turizm Modellerinin Uygulanması

Hüzün turizmi projelerine yerel halkın dahil edilmesi, hem ekonomik fayda sağlar hem de kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunur. Yerel rehberler, geleneksel el sanatları veya yemek kültürü gibi unsurları tanıtarak deneyim zenginliği sunabilir.

Hüzün turizmi ile eko-turizmin birleştirilmesi, doğal güzelliklerin de tanıtılmasına olanak tanır. Bu, ziyaretçilerin sadece tarihi alanları değil, aynı zamanda çevreyi de keşfetmelerini sağlar.

3. Pazarlama Stratejileri

Afyonkarahisar'ın hüzün turizmi potansiyelini vurgulayan yeni bir pazarlama kampanyası oluşturulabilir. Bu kampanya, sosyal medya ve dijital platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmayı hedefleyebilir.

Hüzün turizmi ile ilgili anma etkinlikleri, sempozyumlar veya festivaller düzenlenerek bölgenin tanıtımı yapılabilir. Bu tür etkinlikler, hem yerli hem de yabancı turistleri çekebilir.

4. Altyapı Geliştirme

Hüzün turizmi destinasyonlarına ulaşımın kolaylaştırılması ve konaklama imkanlarının artırılması gerekmektedir. Bu, ziyaretçi sayısını artıracak önemli bir faktördür.

Savaş alanları ve tarihi mekanlar etrafında bilgilendirme panoları yerleştirilmesi, ziyaretçilerin bilgi almasını kolaylaştırır.

5. Araştırma ve Geliştirme

Hüzün turizmi üzerine akademik araştırmalar yapılması, bölgenin potansiyelini daha iyi anlamaya yardımcı olabilir. Bu çalışmalar, stratejik planlamalarda da kullanılabilir.

Bu adımlar, Afyonkarahisar'da hüzün turizminin geliştirilmesine katkıda bulunarak hem kültürel mirasın korunmasına hem de yerel ekonominin canlanmasına yardımcı olacaktır.(URL 11)

5 AĞRI

Kategori : İnanç Turizmi

Alan: Nuh'un Tufanı

Şehir-Bölge: Ağrı Dağı Üzengili ve Telçeker Köyü

Nuhun Gemisi ise Ağrı dağının güney karşısındaki Telçeker ile Üzengili köyleri arasında doğal bir anıttır. Aslında bu anıt, gemi biçiminde bir şekil, iz (siluet) dir. Kalıntı, Türkiye-İran Transit yoluna 3.5 km. mesafededir.

Nuh tufanı sonucunda karaya oturan geminin burada kaldığı öne sürülmektedir. Buranın halk arasındaki adı, Cudi dağıdır ve Cudi sıradağlarının son kalkasıdır. 1983 yılından itibaren kutsal geminin kalıntılarını burada arama çalışmaları hızlanmıştır. Başta James İrwin olmak üzeri Amerikalı araştırmacılar burayı çok yönlü incelemişlerdir. Türk bilim adamları (Atatürk Üniversitesi ve MTA Enstitüsü elemanları) da bu oluşumu bilimsel yönden incelemişlerdir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklar Yüksek Kurulu 17 Eylül 1987 tarih ve 3657 sayılı kararı ile gemi kütlelerinin “ korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlığı” özelliği gösterdiğini belirtildiğinden, burası doğal sit alını ve açık hava müzesi olarak koruma altına alınmıştır. Geminin kalıntısı kuş bakısı görececek bir yere turistik nitelikli bir kafeterya yapılmıştır.

11 Eylül 1959 günü harita yüzbaşısı İhsan Durupınar, Doğu bölgesinin havadan çekilmiş fotometrik haritalarını tetkik ederken ilginç bir resmi buldu. Resim bütün dünyayı ilgilendiriyordu. Bunun Nuh’ un gemisi olma ihtimali vardı. Bu tarihten sonra Ağrı dağı ve Telçeker köyü üstündeki heyelan bölgesinde gemi aramaları hızlandı.

Heyelan bölgesi, Ağrı dağının tam güney karşısında, D. Bayazıt- Gürbulak yolunun güneyinde, Telçeker ve Üzengili köylerinin yamaçlarındadır. Burada gemi biçimli bir şekil vardır ki, harita yüzbaşısının üzerinde durduğu toprak şekil budur. İlk bakışta gerçekten gemiye benzeyen bu yapının heyelanın etkisiyle mi, yoksa Nuh’ un gemisinin karaya oturduğu yer mi olduğu henüz tartışma konusudur. Şekil Nuh’ un gemisi olması kadar ilginç olmakla beraber, doğal anıt niteliğindedir. Yer kabuğunun bir oyunu sonucunda oluşsa dahi, şekil yer bilimleri açısından da ilginçtir. (URL 12)

6.Kategori : İnanç Turizmi

Alan: İshak Paşa Sarayı Şeyh Ahmedî Han Türbesi ve Camii

Şehir-Bölge: Ağrı

İshak Paşa Sarayı'nın yapımına 1685 yılında başlanmış ve 1784 yılında tamamlanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde önemli bir idari merkez olmuştur.

Saray, Selçuklu mimarisinin yanı sıra Batı'dan gelen barok, gotik, rokoko ve ampir gibi sanat akımlarının izlerini taşır. İshak Paşa Sarayı, Ahmed-i Hani'nin "Mem ü Zin" eserinin geçtiği yer olarak bilinir. Bu efsane, aşkın trajedisini ve kayıpları simgeler. Saraya 500 metre uzakta bulunan, büyük İslam âlimlerinden 'Memu Zin' adlı eserin sahibi Şeyh Ahmedî Hani'nin türbesi ve yanı başındaki cami de bölgede en çok ziyaret edilen inanç turizmi merkezlerinden biri olma özelliğini taşıyor.

Kültürel Mirasın Korunması

Yerel topluluklar için eğitim programları düzenlenerek, Nuh'un Tufanı inancının önemi ve korunması gereken kültürel miras unsurları hakkında farkındalık artırılabilir. Nuh'un Gemisi ile ilgili anıtlar veya müzeler kurulması, bu mirası somut hale getirerek ziyaretçilerin ilgisini artırabilir.

Sürdürülebilir Turizm Modeli için yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımı sağlanarak, ekonomik fayda yaratılabilir. Örneğin, yerel rehberler aracılığıyla kültürel turlar düzenlenebilir. Yerel halkın ürettiği el sanatları ve geleneksel ürünlerin tanıtılması, hem kültürel mirası korur hem de yerel ekonomiyi destekler.

Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi için Ağrı'daki ulaşım ve konaklama altyapısının geliştirilmesi, ziyaretçi sayısını artırabilir. Bu tür iyileştirmeler, bölgenin turizm potansiyelini daha verimli kullanmayı sağlar. Nuh'un Tufanı inancını vurgulayan pazarlama kampanyaları oluşturulabilir. Bu kampanyalar, sosyal medya ve diğer dijital platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmayı hedefleyebilir. Konaklama, ulaşım ve yeme-içme gibi turizm altyapısının geliştirilmesi gerekmektedir. Bölgenin turizm potansiyelinin uluslararası arenada tanıtılması önemlidir. Nuh'un Tufanı ile ilgili yerleri kapsayan kültürel rotalar oluşturulabilir. Bölgede bulunan tarihi eserlerin sergilendiği müze ve sergi alanları oluşturulabilir. Turizmden elde edilen gelirlerin bölge halkına fayda sağlaması için yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımı sağlanmalıdır.

7. Amasya

Kategori : Savaş Turizmi

Alan: Saraydüzü Kışla Binası Milli Mücadele Müzesi ve Kongre Merkezi

Şehir-Bölge: Amasya

Mustafa Kemal Paşa'nın 1919 yılı Haziran ayında Amasya'ya geldiğinde konakladığı ve Amasya Tamimi'nin kaleme alındığı yer olan Saraydüzü Kışla Binası bu tarihi önemi gözeterek aslına uygun bir şekilde Yeşilırmak kıyısında yeniden inşa edilmiştir. Cumhuriyet Dönemi'ne ait eserler ve bazı belgelerin sergilendiği bir merkez olmasının yanı sıra çeşitli etkinliklerin düzenlendiği bir kültür merkezi olarak da kullanılmaktadır. Mustafa Kemal Paşa'nın Amasya'ya gelişi ve Culüstepe Mevkii'nde heyetle karşılanma anı 12 adet bal mumu heykelle canlandırılmıştır. Çeşitli kurtuluş reçetelerinin yazıldığı bu dönemde Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları, kurtuluşun ve bağımsızlığın ancak ve ancak milletin azim ve kararı ile elde edileceğine işaret etmişlerdi. Böylece ülkenin kurtulabilmesi için milli egemenlikten başka bir yol olmadığının vurgulandığı yerdir Amasya. Amasya Genelgesi'nin siyasi tarihimiz açısından önemli sonuçları olmuştur. Amasya Genelgesi ile İstanbul Hükümeti ve padişah ilk kez yok sayılmış, ilk kez ulus egemenliğine dayalı bir yönetimden bahsedilmiş ve Türk Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesi, amacı ve yöntemi belirlenmiştir.

8 ANKARA

Kategori: Savaş Alanları Turizmi

Alan: Sakarya Şehitliği ve Zafer Anıtı Müzesi

Polatlı ilçesinde, Sakarya Meydan Muharebesi sırasında hayatını kaybeden askerlerin anısına yapılmıştır, 20 Ekim 1973 tarihinde ziyarete açılmıştır. Sakarya Şehitler Anıtı, anıt gövdesi, heykeller ve müzeden oluşmaktadır. Anıt gövdesi, 915 metre rakımlı bir tepeden başlayarak, başlangıç noktasından itibaren daralarak 420 basamak boyunca 970 metre rakıma kadar yükselmektedir. Yolun her iki tarafındaki sütunlar, savaşın düşman kuvvetlerine karşı kazanılan zaferi simgelemektedir. Yolun sonunda, Türk Ordusu'nun kazandığı zaferin hikâyesini anlatan kabartmalar ve savaşa dair çeşitli resim ve belgelerin sergilendiği bir müze bulunmaktadır (URL). Savaşın izlerini taşıyan bu müze, hüznün turizmi kapsamında değerlendirilebilecek potansiyel destinasyonlardan biridir. Kurtuluş Savaşı'nın en büyük mücadelelerinden biri olan Sakarya Savaşı'nda, binlerce askerin verdikleri zorlu savaşın izlerinin gelecek nesillere aktarılması ve unutturulmaması açısından bu destinasyon büyük önem taşımaktadır (URL33).

Kategori: Önemli Kişi

Alan: Anıtkabir

Şehir-Bölge: Ankara

Anıtkabir, Kurtuluş Savaşının yöneticisi ve aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk'ün mezarının bulunduğu alan olarak bilinmektedir. Bu yapı, 1940-1950 yıllarında yabancı mimariye karşı geliştirilmiş konseptin basit, şık ve estetik bir örneğidir (Toker, Ürk ve Ünay, 2010: 58-60). Anıtkabir'in inşa edilmesi 9 Ekim 1944 tarihinde başlayıp, Eylül 1953 tarihinde sona ermiştir. İnşa edilen bu yapıda, Cumhuriyet tarihine, Atatürk'ün hayatına ve Kurtuluş Savaşına dair heykel ve kabartmalar yer almaktadır (Taylak, 1998: 57-58). Anıtkabir'in altında bulunan müzenin, dünyada bulunan örneklerden esinlenerek hazırlandığı görülmektedir. Yeşildağ ve Atay (2010: 69-70) yapmış oldukları çalışmada, Türkiye'den çok ziyaret edilen yerlerin Anıtkabir ve orada bulunan müze olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'deki önemli hüzün turizmi alanlarından biri olan Anıtkabir, oldukça fazla turisti kendine çektiğinden Türkiye için önemli bir yapıdır (İlgar, 2015: 6). Anıtkabir, yerli ve yabancı turistlerin, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ve Türk Milletinin Türkiye Cumhuriyeti'ni ne büyük zorluklarla kurduğunu ve bağımsızlık yolunda ne büyük fedakârlıklar yaptığını idrak edebilmeleri açısından ziyaret etmeleri gereken önemli bir hüzün turizmi destinasyonudur.

9. Kategori : Toplumsal Olay / Suç

Alan: ULUCANLAR CEZAEVİ MÜZESİ

Şehir-Bölge: Ankara

Ankara Kalesi'nin doğu tarafındaki cezaevi, cumhuriyetten önce mezarlık olarak kullanılmış, cumhuriyetin ardından kısa bir süre depo olarak hizmet vermiştir. Daha sonra, mahkûmların ıslahına yardımcı olmak amacıyla çevresi tarlalarla kaplı olan bu depo cezaevine dönüştürülmüştür. Zamanla ek binalar inşa edilerek cezaevi genişletilmiştir.6 bölümden oluşan cezaevinde çocuklar ve kadınlar için de ayrı koğuşlar bulunmaktadır. Buna ek olarak da birden fazla hücresi olduğu bilinmektedir.(Çetinsöz, 2017: 19). İlk olarak Cebeci Tevkifhanesi adıyla bilinen cezaevi, daha sonra Cebeci Umumi Hapishanesi, ardından Ankara Merkez Cezaevi adını almış ve nihayetinde Ulucanlar Cezaevi olarak anılmaya başlamıştır. 1925-2006 yılları arasında bu cezaevinde çok zor şartlar altında yaşayan mahkûmlar bulunmaktaydı. Bu cezaevinde, Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Bülent Ecevit, Muhsin Yazıcıoğlu ve Ahmet Arif gibi ünlü isimler de dahil olmak üzere birçok tanınmış kişi kalmıştır. 2006 yılında kapatılan cezaevi, 16 Haziran 2011 tarihinde ziyaretçilere açılmıştır. Ziyaretçiler, cezaevine girdiklerinde nem kokusu eşliğinde yaklaşık 40-50 dakika süren bir tur yaparak gezilerini tamamlamaktadırlar. Bu ziyaret, günümüz koşulları ile geçmişteki cezaevi şartlarını karşılaştırmak ve o dönemdeki mahkûmların yaşadığı zorlukları ziyaretçilerin biraz olsun anlayabilmesi açısından önemli bir rol oynamaktadır.

10. Kategori : Savaş /Terör

Alan: KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ

Şehir-Bölge: Ankara

Ankara Ulus Meydanı'ndaki I. Türkiye Büyük Millet Meclisi binasının yapımına 1915'te başlanmış ve başlangıçta İttihat ve Terakki Cemiyeti kulübü olarak tasarlanmıştır. Türk mimari stilindeki bu yapı, Ankara taşı kullanımıyla öne çıkmaktadır. 23 Nisan 1920'de Meclis olarak hizmete açılan bina, 1957'de müze çalışmalarına başlanarak 1961'de "Türkiye Büyük Millet Meclisi Müzesi" olarak halka açılmış, 1981'de ise "Kurtuluş Savaşı Müzesi" adını alarak yenilenmiştir.

Ankara'daki hüzün turizmi destinasyonları, özellikle Anıtkabir ve Ulucanlar Cezaevi, kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi açısından birkaç önemli strateji ile desteklenmektedir:

Bu alanların önemine dikkat çekmek amacıyla, yerel halk ve ziyaretçiler için eğitim programları düzenlenebilir . Anıtkabir ve Ulucanlar Cezaevi, tarihsel süreçler hakkında bilgi

vermek ve ulusal hafızayı güçlendirmek için çeşitli seminerler ve atölye çalışmalarıyla desteklenebilir.

Anıtkabir ve cezaevinin yapısal bütünlüğünün korunması için düzenli bakım ve restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalara, uzmanlarımız ve mimarlarımız tarafından tarihi yapının aslına uygun bir şekilde yaklaşarak, kültürel mirası koruma hedefi göz önünde bulundurularak dikkat edilmektedir.

Her iki mekânda ziyaretçi akışını düzenlemek amacıyla, ziyaretçi sayısını dengeleyen uygulamalar ve rehberli turlar gibi etkinlikler düzenlenmektedir. Ziyaretçi yönetimi, kalabalıklar nedeniyle bu tarihi değerlerin zarar görmesini önlemeye yardımcı olur.

Yerel toplulukların bu projelerde yer alması, hem ekonomik hem de sosyal açıdan önemli bir motivasyon sağlar. Bu bağlamda, yerel sanatçılar ve zanaatkârlar, sergi ve etkinliklerde yer alarak hem eserlerini tanıtmakta hem de ziyaretçilere kültürel mirası aktarmaktadır.

Anıtkabir ve Ulucanlar Cezaevi, sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde yönetilmektedir. Bu strateji, çevresel etkilerin azaltılması, doğanın korunması ve yerel toplulukların ekonomik desteklenmesi üzerine odaklanır. Bu bağlamda, atık yönetimi, enerji tasarrufu gibi uygulamalar hayata geçirilmektedir.

Yerli ve yabancı turistlerin yanı sıra, özellikle eğitim kurumları ve üniversitelerle işbirliği yaparak öğrencilere yönelik geziler düzenlenmektedir. Bu, genç neslin tarih bilincini artırmak için önemli bir adımdır.

11. ANTALYA

Kategori : Savaş /Terör

Alan: Xanthos

Şehir-Bölge: Antalya

Fethiye-Kaş karayolu üzerinde, Fethiye'ye 46 kmilometre uzaklıktaki **Kınık Beldesi**'nde yer alan şehir, **Xanthos Nehri (Eşen Çayı)** kenarındaki ovaya hâkim iki tepe üzerinde kurulmuştur. İlki Eşen Çayı'nın kenarından sarpça bir kayalık şeklinde yükselen surla çevrili **Likya Akropolü**, ikincisi ise kuzeydeki daha yüksek ve geniş olan **Roma Akropolü**'dür. **Likya Birliği**'nin idari merkezi olarak nitelenen Xanthos'un ismi Likya dilinde yazılmış kitabelerde **ARNNA** şeklinde geçmektedir. **Homeros, Sarpedon** yö

netimindeki Xathosluların Troya savaşlarına katıldıklarını anlatır. Ancak kazılarda elde edilen buluntular şehrin iskânını İÖ 8'inci yüzyıldan önce götürmeye imkân vermemektedir.

Şehir, İ.Ö. 545–546 yıllarında **Pers Kumandanı Harpagos** tarafından kuşatılır. Xanthoslular, kahramanca karşı koyup direnmelerine rağmen çaresiz duruma düştüklerinde, kadın ve çocuklarını öldürüp şehri ateşe vererek insansız ve harap bir şehri Harpagos'a bırakırlar. İÖ 475–450 arasında Xanthos, bu kez yangın felaketi ile karşılaşır. İÖ 334 yılında **Büyük İskender** şehri almıştır. İskender'in ölümünün ardından Xathos, İÖ 309'dan itibaren **Mısır Hanedanı Ptolemaios**'ların, ardından birçok Likya şehri gibi **Suriye Kralı III. Antiokhos**'un egemenliğini kabul etmek zorunda kalmıştır. İÖ 2. yy.da Likya Birliğinin başkenti olan Xanthos, İÖ 42 yılında bu kez **Romalı Brutus** tarafından yerle bir edilmiş, ancak ardından **İmparator. Marcus Antonius**'un gayretleriyle yeniden imar görmüştür. İS 1'inci yüzyılda Roma egemenliği altındaki Xanthos'ta **İmparator Vespasianus** adına tak yaptırılmış, günümüze kalmış Roma yapılarının çoğu bu dönemde inşa edilmiştir. Bizans egemenliği sırasında piskoposluk merkezi olan Xanthos, bu dönemde birçok yeni yapıya kavuşmuştur. 7'nci yüzyıl sonrası Arap akınları şehrin önemini yitirmesine sebep olmuş ve 1838 yılında **Charles Fellows**'un burayı keşfedip bazı kalıntıları Londra'ya taşımaya kadar ufak bir köy kimliğiyle yanı başındaki Kınık'ta yaşamını sürdürmüştür.

Xanthos'un her iki akropolü de değişik örgü sistemlerinin görüldüğü sur duvarları ile çevrilidir. Likya akropolünün kuzeyinde **Roma Devri Tiyatrosu** yer alır. Xanthos'un en ilginç kalıntıları, tiyatronun batısında konumlanır. Bunlardan ilki yüksek dikdörtgen yekpare kaide üzerindeki ölü ailesi ile yanındaki kadın gövdeli, kuşkanatlı yaratıklar olan ve ölülerin ruhlarını gökyüzüne taşıdıklarına inanılan **“Harpy”** kabartmalarına sahiptir. Bugün orijinal kabartmaları, **British Museum**'da sergilenen Harpy Anıtı, İÖ 5'nci yüzyıla tarihlenmektedir. Bu anıt mezarın yanında 4'üncü yüzyıla ait diğer bir kaideli Likya lahdi yer almaktadır. Tiyatronun bitişindeki kare şekilli geniş alan ise üç yanı dükkânlarla çevrili Roma Devri Agorası'dır. Agoranın kuzeydoğu köşesinde, Harpy Anıtına çok benzer, yekpare dikdörtgen gövdesinde Likya ve Grekçe dilinde yazılmış kitabe yer alan İÖ 5'nci yüzyıla ait anıt mezar yükselir. Anıtın gövdesindeki kitabe günümüze dek bulunmuş Likya dilindeki en uzun kitabe olup, **Kherei** adlı Xanthos'lu prensin serüvenlerini anlatmaktadır. Roma Akropolü'nde de birçok kaya mezarı ve kaideli mezarı yan yana görmek mümkündür. Bu alanın güney eteklerde yer alan, Aslanlı Mezar, Pa veya ve Merehi lahitlerinin kaideleri dışında tümü British Museum'da sergilenmektedir. Günümüz kalıntılara çıkan rampanın sağ kenarında sadece temelleri kalmış olan İÖ 4'üncü yüzyıla ait tapınak planlı **Nereid Anıtı** da British Museum da sergilenen Xanthos'un ünlü anıtlarından biridir. Xanthos örenyeri, Likya uygarlığının özgünlüğü ve kazılarda elde edilen buluntuların önemi nedeniyle **UNESCO** tarafından **Dünya Kültür Mirası Listesi**'ne dâhil edilmiştir URL 13).

12.Arapastık Ağacı İBRADI

İbradı ilçesinin coğrafi özelliklerine uyum sağlayarak yetişme ortamı bulan çok sayıdaki kestane ağacı, binlerce yıldır ilçenin sembollerinden biri olarak varlıklarını sürdürüyor. İlçeyi ziyaret edenlerin mutlaka gezi planlarına dahil etmesi gereken İbradı Mezarlığı'nın içerisinde ve çevresinde yer alan, heybetleriyle dikkat çeken asırlık kestane ağaçları ise, mezarlığa adeta bir orman görünümü veriyor. Bu ağaçlar içerisinde en çok ilgi göreni ise mezarlığın bitişindeki, bin yaşın üzerinde olduğu tahmin edilen ve üzücü hikayesi ile bilinen 'Arapastık Ağacı'. Söylenceye göre, İbradı'da 1861 yılında Zeynep adlı bir kölenin, efendisinin konağını ateşe vererek çıkardığı yangın kontrol altına alınamaz ve ilçede yüzden fazla ev yanar.

Dönemin kadısı da, Arap asıllı Zeynep'in idam edilmesine karar verir. Genç Zeynep'in bedeni, üç gün boyunca ağaçta, yöre halkına ibret olsun diye teşhir edilir. Halk da o günden sonra bu ağaca 'Arapastı' demeye başlar. On iki kişinin sarabildiği geniş gövdesiyle, günümüzde hala meyve vermeyi sürdüren Arapastı Ağacı, tüm ihtişamıyla, görenlerin hayranlığını uyandırmaya devam ediyor.

13.Kategori : İnanç Alan: NOEL BABA KİLİSESİ Şehir-Bölge: Antalya

Aziz Nikolas, M.S. 243 yılında Likya bölgesinin önemli şehirlerinden biri olan Patara'da doğmuştur. Tarihsel kayıtlara göre, yardımseverliği ve insanlara karşı duyduğu derin merhamet sayesinde çevresindeki halkın büyük sevgisini kazanmıştır. Denizcilik mesleği ile uğraşan Aziz Nikolas, M.S. 285 yılında Myra (günümüzde Antalya'nın Demre ilçesi) kentine yerleşmiş ve aynı yıl Myra Piskoposu olarak atanmıştır. Hristiyanlık tarihindeki önemli şahsiyetlerden biri olan Aziz Nikolas, M.S. 326 yılında vefat etmiş ve ölümünden sonra Myra'daki kilisenin içine gömülmüştür.

Aziz Nikolas'ın mezarı, 1087 yılında Bari'den gelen tüccarlar tarafından soyulmuş ve kemikleri çalınmıştır. Bu kemikler, İtalya'nın Bari şehrine kaçırılmış ve onun adına inşa edilen bir kiliseye konulmuştur. Ancak, Aziz Nikolas'a ait bazı kemik parçaları çalınmadan önce yerinde kalmış ve bugün Antalya Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Zamanla Demre Çayı'nın taşkınları sonucunda Aziz Nikolas Kilisesi toprak altında kalmış, ancak 1956 yılında başlatılan kazı çalışmaları neticesinde yeniden gün yüzüne çıkarılmıştır. Bugün müze olarak kullanılan kilise, 1994 yılından itibaren ziyarete açılmıştır. Her yıl 6 Aralık tarihinde, özellikle Ortodoks Hristiyanlar tarafından Aziz Nikolas'ın ölümünü anmak amacıyla Demre'de geniş katılımlı bir anma ayini düzenlenmektedir.

Bu tarihsel süreç, Aziz Nikolas'ın hem Hristiyan dünyası hem de kültürel miras açısından önemli bir figür olduğunu ortaya koymaktadır.

14. Kategori : Önemli Kişi

Alan : ADNAN MENDERES DEMOKRASİ MÜZESİ

Şehir-Bölge:Aydın

Adnan Menderes Demokrasi Müzesi. 1940'lı yıllarda Hacı Ali Paşa tarafından Macar ustalara yaptırılan ve halk tarafından kuleli olarak bilinen, Adnan Menderes'in gençlik yıllarında yaşadığı ev, örnek alınarak inşa edilmiştir.

Müze, dokuzuncu Başvekil Merhum Adnan Menderes'in aziz hatıralarını ve hayatını halka doğru bir şekilde aktarma misyonunu üstlenmiştir.

Adnan Menderes Demokrasi Müzesi kronolojik bir düzen içerisinde giriş katında Adnan Menderes'in hayatını, 27 Mayıs Darbe gününü, ikinci katında ise Demokrat Parti'nin Kuruluşu, Değerleri, Dili, Olaylar, Olgular, Kişiler, İcraatlar, Yatırımlar, Kurumlar, Çalışmalar, 360 derece 365 gün özel takvim koleksiyonu kuşatıcı sergisi ziyaretçilere bilgi ve belgeler eşliğinde aktarmaktadır. Ayrıca Adnan Menderes'e ait özel eşyalar, Adnan Menderes'in makam aracı ve 6 Nisan 1955'te Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş tarafından Ankara Gazi Çiftliği'nde üretilen ilk Türk traktörlerinden olan ilk üretim bir traktör de müzenin en değerli eserleri olarak sergilenmektedir.

Aydın'daki hüzün turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplumların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için;

Aydın'da, özellikle Priene ve Milet gibi antik kentlerde kültürel mirasın korunması için restorasyon projeleri, kazı çalışmalarının devamlılığı, müzeleştirme çalışmaları ve koruma altına alma kararları alınmıştır. Bu antik kentlerde de düzenli olarak restorasyon ve koruma çalışmaları yapılmaktadır. Özellikle Priene'deki tiyatro ve Milet'teki agora gibi yapılar, ziyaretçilere antik yaşamı deneyimleme imkanı sunmaktadır.

Yerel toplulukların turizm süreçlerine dahil edilmesi, hem sürdürülebilirliğin sağlanması hem de turizm gelirlerinin yerel halkla paylaşılması açısından büyük önem taşıyor. Aydın'da bu konuda bazı çalışmalar yapılıyor olsa da, daha kapsamlı bir yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir. Yerel halkın ürettiği el sanatları, yöresel ürünler ve yemeklerin pazarlanması için kooperatifler kurulabilir ve bu kooperatifler desteklenebilir. Yerel halk, turizm sektöründe çalışabilecekleri konularda eğitilerek istihdam olanakları artırılabilir. Turizm projelerinin planlama aşamasında, yerel halkın görüşleri alınmalı ve onların katılımı sağlanmalıdır. Tesislerin sürdürülebilirlik standartlarına uygunluğunu gösteren sertifikalar almaları teşvik edilebilir.

15 Bartın

Kategori : Doğal Afet

Alan : AMASRA MADEN FACIASI

Şehir-Bölge:Amasra

Amasra maden faciası, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessese Müdürlüğü'ne bağlı maden ocağında gerçekleşen ve yeraltındaki 110 işçiden 42'sinin ölmesiyle sonuçlanan olaydır. Türkiye'de gerçekleşen en ölümcül iş ve madencilik kazalarından birisidir. İçeride kimse kalmaması nedeniyle 15 Ekim günü arama kurtarma çalışmaları sona ermiştir.

16 Batman

Kategori : Son Şans

Alan : HASANKEYF

Şehir-Bölge: Batman

Son şans turizmi, turistlerin yok olmakta olan doğal güzellikleri ya da kaybolmakta olan doğal ve sosyal mirası aradıkları bir niş turizm pazarı olarak tanımlanmıştır (Lemelin vd., 2010: 478). Kılıç ve Yozukmaz (2020), son şans turizmini Türkiye örneğinde değerlendirdikleri çalışmalarında Alliano Antik Kenti, Zeugma Antik Kenti, Salda Gölü, Pamukkale ve

Hasankeyf'i Türkiye'deki potansiyel son şans turizmi destinasyonları arasında değerlendirmişlerdir.

Hasankeyf'teki tarihi yapılar, Ilısu Barajı'nın inşası nedeniyle sular altında kalmaktan korunmak amacıyla taşınmaktadır. Örneğin, Zeynel Bey Türbesi gibi önemli yapılar özel sistemlerle yeni Kültürel Park Alanı'na aktarılmıştır. Bu süreçte toplamda 8 kültürel miras eserinin daha taşınması planlanmaktadır. Taşıma işlemleri için yaklaşık 100 milyon lira bütçe ayrılmıştır. Bu bütçe, taşınacak eserlerin korunması için de kullanılacaktır. Taşınan eserlerin korunması ve sergilenmesi, bölgenin kültürel kimliğinin devamlılığı açısından kritik öneme sahiptir.

Yeni Hasankeyf projesi ile birlikte modern konutlar, sosyal tesisler ve kültürel parklar oluşturulmuştur. Bu alanlar, hem yerel halkın yaşam kalitesini artırmayı hem de turizm potansiyelini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Göl kenarında su sporları gibi aktivitelerle birlikte ekoturizm potansiyeli de değerlendirilmektedir. Bu tür faaliyetler, bölgenin turistik cazibesini artırmakta önemli rol oynayacaktır.

17.BİLECİK

Kategori: Savaş Terör

Alan: Metristepe Anıtı İnönü Savaşları

Şehir : Bilecik

İstiklâl Savaşı'nın Metristepe-İnönü istikametinde gelişen ve tarihimizde İnönü Savaşları olarak bilinen savaşların geçtiği cephe'dir (Bilecik Valiliği, 2017a).

Metristepe ve İnönü şehitliklerinde hüznün turizmi kapsamında çeşitli çekici kaynaklar bulunmaktadır. Türk İstiklal Savaşı'nın en çetin mücadelelerinin geçtiği, dönüm noktalarından biri olan İnönü Savaşları'nın kazanıldığı ve Büyük Önder Atatürk'ün ifadesiyle "Milletin makûs talihinin yenildiği yer" olan Bozüyük Metristepe'de 3800'den fazla askerin şehit olduğu öne sürülmektedir. Alan bu anlamda kutsal bir mekân olarak görülürken diğer yandan alanda çeşitli çekicilik kaynakları bulunmaktadır. Bunlar arasında savaşa katılan birlikler ve komutanlarıyla ilgili bilgilerin bulunduğu 24 metre yüksekliğindeki anıt en başta gelen yapay eser çekiciliklerindendir. Bu anıt Cumhuriyetin 50. Yıl dönümünde İnönü Savaşları Zafer Anıtı Yaptırma ve Yaşatma Derneği'nin iş birliği ile 26.06.1975 tarihinde dikilmiştir. Bunun yanı sıra anıtın dört bir tarafına ve anıttan ayrı İnönü Savaşları ve tarihî telgrafları içeren dört adet rölyef bulunmaktadır. Bu telgraf; Mustafa Kemal Atatürk'ün 1 Nisan gecesinde İsmet İnönü'ye çektiği, "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini yendiniz" sözünü içermektedir. Alandaki diğer çekici kaynaklar, kaide üzerinde yapılmış heykeller ve kazılmış

olan siperlerdir (Bilecik Valiliği, 2017b). İnönü şehitliği ise Bozüyük-Eskişehir-Kütahya yol ayrımı ilerisinde, Bozüyük'e yaklaşık 6km uzaklıkta bir yamaçta bulunmaktadır. Alan 1930 yılında Milli Savunma Bakanlığı'na yaptırılan 844 mezardan oluşmaktadır. Burada, 1981 yılına kadar Haziran ayı içinde yapılan şenlikler bu yıldan itibaren İnönü Savaşı'nın kazanıldığı tarih olan 1 Nisan günü yapılmaya başlanmıştır. Dikdörtgen duvarlarla çevrilmiş olan mezarların ayakta duran Türk bayrakları resmedilmiştir. Burada 4.200 şehit'in kaydı olmasına rağmen isimleri bilinemediğinden sadece 141 mezar vardır. Şehitliğin ortasında küçük boyda mermerden bir anıt vardır. Üzerindeki pirinç levhada ise şu sözler yazılmıştır: "Ey Yolcu burada şu gördüğün mezar Türklerin İstiklâl abidesidir. Bir gökten bir göğe haykırın rüzgâr İnönü Cengi'nin Zafer Sesi'dir." (Bilecik Valiliği, 2017a). (URL 14 –URL 15)

Bilecik’te sürdürülebilir turizm alanında çeşitli çalışmalar yerel halkın katılımını teşvik ederek bölgedeki kültürel ve doğal kaynakların korunmasını ve değerlendirilmesini hedeflemektedir. Bu çerçevede öncelikli olarak doğal turizm kaynaklarının korunması için "Bilecik Doğa Turizmi Master Planı" gibi rehber dokümanlar oluşturulmuş olup bu planlarda doğanın sürdürülebilir yönetimi için yerel topluluklarla iş birliğine vurgu yapılmaktadır. Plan, Bilecik’in doğal alanlarını korurken turizmin bölgesel ekonomiye olan katkısını artırmayı amaçlamaktadır. Bu süreçte yerel halkın turizmden ekonomik yarar sağlaması, onların bu kaynakların korunmasında daha aktif bir rol üstlenmesini sağlamaktadır.

Bilecik’te kültürel turizmin geliştirilmesi adına da Metristepe ve İnönü Şehitlikleri gibi tarihi mekanlar odak alınarak yerel topluluklarla iş birliği yapılarak turizmin çekiciliği artırılmaya çalışılmaktadır. Bozüyük gibi bölgelerde yapılan savaş alanı turizmi çalışmalarında, ziyaretçilerin tarihi bir deneyim yaşarken yerel topluluklarla etkileşime geçmesi desteklenmiştir. Bu tür mekanlar, yerel halkın rehberlik ve tanıtım yapabilmesi gibi ekonomik faaliyetler aracılığıyla ekonomik katılımını artırmaya yönelik önemli bir potansiyel sunmaktadır. Ayrıca, Bilecik’te kırsal turizmi geliştirmek için yerel halkın kültürel miraslarını ve geleneksel yaşam biçimlerini turizm yoluyla paylaşmaları sağlanmaktadır. Bölgeyi ziyaret eden turistlerin, yerel toplulukların kültürel miraslarını deneyimlemeleri için gastronomi turizmi gibi alanlarda çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Son olarak, Bilecik’in coğrafi işaretli ürünleri üzerinden de sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturulabilir. Yerel mutfak ve el sanatlarının turistik değer taşıdığı düşüncesiyle, yöresel ürünlerin tanıtımı ve satışı teşvik edilmekte, bu da bölge halkının turizmden doğrudan ekonomik fayda sağlamasına katkıda bulunmaktadır. Tüm bu faaliyetler, Bilecik’te sürdürülebilir turizmi güçlendirmede yerel halkın aktif rol almasını destekleyen temel stratejiler arasında yer almaktadır

18 BURDUR

Kategori: Son şans

Alan:SALDA GÖLÜ

Şehir:Burdur

Son şans turizmi, turistlerin yok olmakta olan doğal güzellikleri ya da kaybolmakta olan doğal

ve sosyal mirası aradıkları bir niş turizm pazarı olarak tanımlanmıştır (Lemelin vd., 2010: 478). Kılıç ve Yozukmaz (2020), son şans turizmini Türkiye örneğinde değerlendirdikleri çalışmalarında Alliano Antik Kenti, Zeugma Antik Kenti, Salda Gölü, Pamukkale ve Hasankeyf'i Türkiye'deki potansiyel son şans turizmi destinasyonları arasında değerlendirmişlerdir.

Salda Gölü, Türkiye'nin en gözde doğal güzelliklerinden biri olup, son yıllarda "son şans turizmi" kavramı çerçevesinde önemli bir destinasyon haline gelmiştir. Bu durum, hem bölgenin korunması hem de turizm açısından çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Öte yandan, iklim değişikliği, küresel ısınma ve yapılaşma, gölün su seviyesinin düşmesi ve kirlilik gibi etmenler Salda Gölü'nün sürdürülebilirliğini tehdit etmekte ve, bölgenin geleceğini tehdit etmektedir.

Salda Gölü hakkında yapılan medya yayınları, bölgenin yok olma tehlikesi altında olduğu bilgisini yayarak son şans turizminin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu tür yayınlar, ziyaretçi sayısını artırarak bölgenin korunmasına yönelik farkındalık yaratabilir.

Salda Gölü çevresinde çeşitli koruma projeleri yürütülmektedir. Bu projeler, gölün ekosistemini korumayı ve sürdürülebilir turizm uygulamalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Özellikle göl çevresindeki yapılaşmanın kontrol altına alınması önemli bir adımdır.

Salda Gölü'nde sürdürülebilir turizm uygulamaları geliştirilerek, hem yerel halkın ekonomik olarak desteklenmesi hem de doğal kaynakların korunması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, ekoturizm faaliyetleri teşvik edilmektedir. Medya kullanımı, sosyal medya kampanyaları, ekoturizm faaliyetleri ve eğitim programları gibi stratejilerle Salda Gölü'nün hem korunması hem de ziyaret edilmesi teşvik edilmektedir. Bu çabalar, Salda Gölü'nün gelecekte de doğal güzelliklerini koruyarak turistik cazibesini sürdürmesine katkı sağlayacaktır.

19 Bursa

Kategori: Önemli kişi

Alan: ORHAN GAZİ TÜRBESİ, OSMAN GAZİ TÜRBESİ

Şehir: Bursa

Mezarlık turizmi, tarihî ve kültürel öneme sahip mezarlıkların ziyaret edilmesi ve bu alanların turistik cazibe merkezi haline getirilmesiyle ilgili bir turizm türüdür. Bu tür turizm, genellikle tarihi figürlerin, sanatçıların veya önemli kişilerin mezarlarının bulunduğu yerlerde yoğunlaşır.

Orhan Gazi Türbesi: Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucularından Orhan Gazi, Bursa'da ölmüş ve burada defnedilmiştir. Türbesi, Osmanlı tarihine ilgi duyan ziyaretçiler için önemli bir destinasyondur.

Osman Gazi Türbesi: Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu Osman Gazi'nin türbesi de Bursa'da yer almaktadır. Bu türbe, tarih meraklıları için önemli bir ziyaret noktasıdır.

20. Kategori: Savaş

Alan: MUDANYA MÜTAREKE EVİ

Şehir: Bursa

Mudanya Mütareke Evi'nde Kurtuluş Savaşı'nın bitmesini sağlayan anlaşma imzalandı ve günümüzde bu evi müze olarak kullanılmaktadır.

Mudanya Mütareke Evi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinde önemli bir dönüm noktası olan Kurtuluş Savaşı'nın sona erdiği yer olarak hafızalarımızda yer eder. Bu tarihi yapı, hem hüznün turizmi hem de kültürel miras açısından büyük önem taşır.

Hüznün Turizmi Perspektifinden

Mütareke Evi, öncelikle bir hüznün turizmi destinasyonu olarak değerlendirilebilir. Kurtuluş Savaşı'nın getirdiği zorluklar, kayıplar ve mücadeleler, bu evin duvarlarında yankılanır. Ziyaretçiler, burada yaşanan tarihi olayları düşünerek, geçmişe saygı duyar ve milli birlik ve beraberlik duygusunu daha iyi anlarlar. Mütareke Evi'nin içindeki eşyalar, belgeler ve fotoğraflar, savaşın acımasız yüzünü gözler önüne serer. Bu izler, ziyaretçilere o dönemin atmosferini yaşatır ve savaşın insan hayatına olan etkilerini daha yakından görme imkanı sunar.

Ziyaretçiler, müzede sergilenen kişisel eşyaları ve mektupları inceleyerek, o dönemde yaşayan insanların duygularını anlamaya çalışır ve onlarla empati kurar. Bu sayede, tarih ders kitaplarından öğrendikleri bilgileri daha somut bir şekilde deneyimlerler.

Mütareke Evi, aynı zamanda bir anıt mezar gibi kabul edilebilir. Burada, Kurtuluş Savaşı'nda hayatını kaybeden tüm şehitlerimizi anmak ve onlara saygı göstermek mümkündür.

Kültürel Miras Açısından

Mütareke Evi, Türkiye'nin kültürel mirasının önemli bir parçasıdır. Bu yapı, sadece bir bina değil, aynı zamanda bir tarihsel sürecin yaşayan bir tanığıdır. Mütareke Evi, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesini simgeler. Bu nedenle, milli kimliğimizin oluşumunda önemli bir role sahiptir.

Müze, ziyaretçilere Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş süreci hakkında doğru ve güvenilir bilgiler sunar. Bu sayede, genç nesiller tarih bilincine sahip olur ve milli birlik ve beraberlik duyguları güçlenir. Mütareke Evi, tarihi ve kültürel değerleri nedeniyle koruma altındadır. Bu yapının korunması ve gelecek nesillere aktarılması, büyük önem taşımaktadır.

21 Kategori:Hayalet köy: Yoksulluk Turizmi

Alan: ÇÖKENE

Şehir: Bursa

BURSA'nın Büyükorhan İlçesi'ne bağlı Çökene Köyü, yaşayan 350 kişinin maddi imkansızlıklar nedeniyle 2 yıl önce terk etmesi üzerine ilçe haritasından silindi.

Kategori: Hayalet köy: Yoksulluk Turizmi

Alan: Trilye

Şehir: Bursa

Trilye, Marmara Bölgesi'nde, Bursa'nın Mudanya ilçesine bağlı bir yerleşim yeridir ve tarih boyunca çeşitli göç dalgalarına ev sahipliği yapmıştır. Trilye, Osmanlı İmparatorluğu döneminde önemli bir Rum yerleşim yeri idi. 1923 Lozan Antlaşması ile gerçekleşen Türk-Yunan nüfus mübadelesi sırasında Trilye'deki Rum nüfus Yunanistan'a göç etmek zorunda kaldı. Bu zorunlu göç, her iki toplum için de derin travmalara yol açtı. Bugün, Trilye'de hala ayakta duran eski Rum evleri, kiliseler ve diğer yapılar, bu tarihin izlerini taşır. Ziyaretçiler, bu binalar aracılığıyla mübadelenin yarattığı acıları ve bu dönemin hüznü atmosferini hissedebilirler.

Trilye'de, eski Rum nüfusun inşa ettiği birçok tarihi kilise ve manastır bulunmaktadır. Bu yapılar, zamanla bakımsız kalmış ve bazıları harabe haline gelmiştir. Bu tür yerler, geçmişin izlerini taşıyan sessiz tanıklardır ve bu nedenle hüznü turizmine konu olabilirler. Trilye'de bulunan eski Rum mezarlıkları, bölgenin geçmişteki Rum nüfusuna dair hüznü bir hatırayı yaşatır. Bu mezarlıklar, özellikle tarihi ve dini önemi olan ziyaretçiler için anlamlı olabilir.

20. yüzyılın başlarında Balkan göçmenlerinin yerleştiği Trilye, 1950'lerden itibaren köyden şehre göç eğilimleri yaşamış, genç nüfus büyük şehirlere taşınmıştır. Son yıllarda, Trilye'nin turistik cazibesi artmış ve ikinci konut olarak kullanılan yerler çoğalmıştır. Göçler, köyün kültürel ve ekonomik yapısını zenginleştirmiş ve Trilye, hem yerleşik nüfus hem de turistlerle kozmopolit bir yapıya kavuşmuştur.

Bursa'da kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. İşte bu konuda atılan somut adımlar:

Bursa Kent Müzesi ve Mudanya Mütareke Evi gibi müzeler, tarihi olayları ve kültürel mirası sergileyerek ziyaretçilere bilgi sunmakta ve bu değerlerin korunmasına katkıda bulunmaktadır. Bu müzelerde düzenlenen etkinlikler, halkın katılımını teşvik etmektedir. Yerel halk için düzenlenen eğitim programları, kültürel mirasın önemi hakkında bilinçlendirme yaparak toplulukların bu süreçte aktif rol almasını sağlamaktadır. Yerel rehberlerin eğitilmesi, tarihi mekanların daha iyi tanıtılmasına yardımcı olurken, yerel ekonomiye de katkı sağlamaktadır.

Bursa'da düzenlenen festivaller, yerel halkın katılımını artırmakta ve kültürel mirasın yaşatılmasına olanak tanımaktadır. Örneğin, Bursa Festivali gibi etkinlikler, hem yerli hem de yabancı turistleri çekmektedir. Bursa'nın tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtılması amacıyla yapılan kampanyalar, bölgenin turistik cazibesini artırmakta ve ziyaretçi sayısını yükseltmektedir. Bursa'nın doğal güzellikleri ile birlikte kültürel mirasını bir arada sunan ekoturizm projeleri geliştirilmekte, bu sayede hem doğanın korunması hem de yerel ekonominin desteklenmesi hedeflenmektedir.

22 Çanakkale

Kategori: Savaş

Alan: Şehitleri Anıtı

Şehir: Çanakkale

Çanakkale hüznün turizmi açısından Türkiye için oldukça önemli bir destinasyondur.

Hüznün turizmi açısından, Çanakkale savaş alanı olarak düşünülmektedir. Burada 18 Mart'ta her yıl Çanakkale Zaferi Kutlama Programları yapılmaktadır. 2015 yılı istatistiklerine göre ziyaret edilen ören yerleri sıralamasında Çanakkale 4.Sırada yer almaktadır.(URL 16)

I. Dünya Savaşı sırasında gerçekleşen Çanakkale Savaşı'nın anısına yapılan bu anıt, savaşın trajik boyutlarını yansıtır ve ziyaretçilere derin bir duygusal etki bırakabilir.

23. Kategori:Savaş

Alan: Gelibolu Tarihi Milli Parkı

Şehir: Çanakkale

Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı: Gelibolu Yarımadası, Türkiye’de en çok ziyaret edilen savaş alanı destinasyonlarından biri olarak bilinmektedir (Birdir vd. 2015: 14; Uşak, 2021). Çünkü bu milli park sadece Türkler için değil, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi birçok Ülke için de büyük bir öneme sahiptir (Soylu ve Özkök, 2016: 567).

Gelibolu, Çanakkale’nin bir ilçesidir. Coğrafi konumu sebebiyle birden fazla milletin yaşamak ve ticaret yapmak maksadıyla arzulamış oldukları önemli bir alan olduğu bilinmektedir. Ayrıca, Asya ve Avrupa arasında köprü görevinde olması, korunaklı limanları ve birçok geçiş alanlarını birbirine bağlamasıyla önemli bir deniz üssü konumunda olduğunu göstermektedir (Özçelik, 2012). Çanakkale savaşı, Türk ulusunun zor zamanlarında dünyada bulunan diğer güçlü devletlere karşı çıktığı bir ayaklanma destanıdır. Bu zor zamanlarda canlarını hiçe sayarak ne pahasına olursa olsun milletini koruyan askerlere duyulan minnet sonucunda buraya gelen ziyaretçi sayısı oldukça fazladır.

1973 senesinde milli park kabul edilen bu alanın (Soylu ve Özkök, 2016: 567), 56 yerli anıt ve şehitlik, 35 yabancı anıt ve mezarlığı bünyesinde barındırdığı bilinmektedir (Birdir vd., 2015: 14; Uşak, 2021).

Çanakkale, hüzün turizmi açısından Türkiye için önemli bir destinasyon olup, kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. İşte bu bağlamda gerçekleştirilen bazı somut adımlar:

1. Çanakkale Şehitleri Anıtı: I. Dünya Savaşı sırasında gerçekleşen Çanakkale Savaşı’nın anısına yapılan bu anıt, savaşın trajik boyutlarını yansıtır. Ziyaretçiler, burada geçmişe saygı duruşunda bulunarak milli duygularını pekiştirme fırsatı bulurlar.

Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı: Bu alan, hem Türk hem de dünya tarihindeki önemli savaşlardan biri olan Çanakkale Savaşı’nın izlerini taşır. 56 yerli anıt ve şehitlik ile 35 yabancı anıt ve mezarlığı bünyesinde barındırması, burayı önemli bir hüzün turizmi destinasyonu haline getirir.

2. Okullarda Eğitim Programları: Çanakkale’deki savaş alanları ve anıtlar, öğrencilere yönelik düzenlenen eğitim programları ile tanıtılmakta; bu sayede genç nesillerin tarih bilinci artırılmaktadır. Yerel rehberlerin eğitilmesi, ziyaretçilere doğru bilgi sunarak deneyimlerini zenginleştirir.

3. Çanakkale Zaferi Kutlama Programları: Her yıl 18 Mart’ta düzenlenen etkinlikler, hem yerli hem de yabancı ziyaretçilerin katılımıyla gerçekleşir. Bu tür etkinlikler, milli birlik ve beraberlik duygusunu pekiştirirken, geçmişte yaşananların hatırlanmasına katkıda bulunur.

4. Ulaşım ve Konaklama İyileştirmeleri: Çanakkale’nin turistik cazibesini artırmak amacıyla ulaşım altyapısının geliştirilmesi ve konaklama imkanlarının artırılması üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Çanakkale’nin tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtılması amacıyla çeşitli kampanyalar düzenlenmekte, bu sayede ziyaretçi sayısının artırılması hedeflenmektedir.

5. Yerel Halkın Desteklenmesi: Yerel işletmelerin desteklenmesi ve turizm faaliyetlerine katılımlarının teşvik edilmesi, bölge ekonomisine katkıda bulunmakta ve yerel halkın turizmden faydalanmasını sağlamaktadır.

24 DENİZLİ

Kategori: SON ŞANS TURİZMİ

Alan: Pamukkale

Şehir:Denizli

"Son Şans Turizmi" genellikle iklim değışikliği, doğal felaketler, insan faaliyetleri veya başka faktörler nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan doğal veya kültürel alanlara yapılan ziyaretleri tanımlar. Bu turizm türü, turistlerin bu yerleri yok olmadan önce görmek istemeleri nedeniyle ortaya çıkar .

Pamukkale, Türkiye'nin en ikonik doğal güzelliklerinden biridir. Traverten terasları, kalsiyum karbonat açısından zengin termal suların çökmesi sonucu oluşmuş benzersiz beyaz kalker basamaklar şeklinde uzanır. Bu doğal güzellikler, binlerce yıl boyunca oluşmuş ve insanları hem doğası hem de termal sağlık olanaklarıyla cezbetmiştir. Pamukkale'nin tepesinde yer alan Hierapolis, antik dönemde bir sağlık ve tedavi merkezi olarak bilinir. Romalılar döneminde önemli bir şehir olan Hierapolis, termal suları ve travertenleriyle ün kazanmıştır. Bugün, Hierapolis Antik Kenti, Pamukkale ile birlikte UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Pamukkale, yılda milyonlarca turistin ziyaret ettiği bir yer olup, bu yoğun turizm, travertenlerin zarar görmesine neden olmuştur. 1980'ler ve 1990'larda, kontrolsüz turizm, travertenlerin renginin bozulmasına, su yollarının tahrip olmasına ve ekosistemin zarar görmesine yol açtı. Ziyaretçiler, travertenlerin üzerine basarak ve suların doğal akışını engelleyerek bu hassas doğal yapıyı ciddi şekilde tehdit etti. Bu tehditler karşısında, Türkiye'deki yetkililer Pamukkale'nin korunması için bir dizi önlem aldı. 1990'larda, Pamukkale'deki oteller yıkıldı, travertenlerin büyük bir kısmı ziyaretçilere kapatıldı ve bölgedeki su akışı yeniden düzenlendi. Bu önlemler, Pamukkale'nin travertenlerinin eski beyazlığını geri kazanmasına ve bölgenin ekolojik dengesinin korunmasına yardımcı oldu.

Her ne kadar alınan koruma önlemleri Pamukkale'yi büyük ölçüde kurtarmış olsa da, bu tür doğal alanlar hâlâ insan etkisi, iklim değışikliği ve diğer çevresel faktörler nedeniyle tehlike altında olabilir. "Son Şans Turizmi" bağlamında Pamukkale, ziyaretçilerin doğal güzelliklerin farkına varmalarını ve onları korumak için çaba göstermeleri gerektiğini hatırlatan bir örnek

olabilir. Ziyaretçilerin, Pamukkale'yi gelecek nesiller için korumanın önemini anlamaları ve bu hassas ekosisteme zarar vermemek için bilinçli davranmaları büyük önem taşır.

Denizli'de kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar:

1. Pamukkale'deki travertenlerin korunması amacıyla belirli alanlar ziyaretçilere kapatılmıştır. Bu, doğal yapının zarar görmesini önlemek için alınan önlemlerden biridir.

Bölgedeki su akışının düzenlenmesi, travertenlerin eski beyazlığını geri kazanmasına yardımcı olmuştur. Bu tür önlemler, ekosistemin korunmasına katkı sağlar.

2. Pamukkale'yi ziyaret edenler için bilgilendirme panoları ve rehberlik hizmetleri sunulmakta, bu sayede ziyaretçilerin doğal güzelliklerin korunması konusunda bilinçlenmeleri sağlanmaktadır. Yerel okullarda düzenlenen eğitim programları ile genç nesillere çevre bilinci aşılanmakta ve Pamukkale'nin önemi vurgulanmaktadır.

3. Pamukkale çevresindeki yerel işletmelerin desteklenmesi, bölge halkının turizmden faydalanmasını sağlamakta ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmaktadır.

Yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımını teşvik eden projeler geliştirilmekte, böylece toplulukların doğal ve kültürel mirası koruma çabalarına dahil olmaları sağlanmaktadır.

4. Pamukkale'nin doğal güzelliklerinin yanı sıra kültürel mirasını da ön plana çıkaran ekoturizm projeleri geliştirilmekte, bu sayede hem doğanın korunması hem de yerel ekonominin desteklenmesi hedeflenmektedir.

UNESCO İşbirliği: Pamukkale-Hierapolis'in UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alması, uluslararası düzeyde koruma ve tanıtım çalışmalarının yapılmasına olanak tanımaktadır.

25 Diyarbakır

Kategori: Toplumsal Olay Suç

Alan: Diyarbakır Cezaevi

Şehir: Diyarbakır

Diyarbakır Cezaevi, Türkiye'nin modern tarihindeki siyasi tutukluların önemli bir kısmının yaşadığı zorluklara tanıklık etmiş, oldukça yüklü bir geçmişe sahip bir yapıdır. Bu nedenle hem hüznün turizmi hem de kültürel miras açısından oldukça karmaşık ve tartışmalı bir konudur. Merkez Bağlar ilçesinde 1972 yılında yapımına başlanan Diyarbakır Cezaevi, 4 Temmuz 1980'de açıldı. 12 Eylül 1980 sonrası askeri yönetime devredilerek "Sıkıyönetim Askeri Cezaevi" olarak kullanılan cezaevinin adı, 12 Eylül askeri darbesinden sonra kötü muamele ve işkencelerle anıldı. "Müze ve Kültür Alanı" olarak kullanılmak üzere 11 Ekim 2022'de Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokolün ardından Kültür ve Turizm İl Müdürlüğüne devredilen Diyarbakır Cezaevinin tabelası 24 Ekim 2022'de indirildi. Proje sürecinin 3 Eylül 2024'e kadar tamamlanmasını hedeflenmektedir.

Hüznün Turizmi Açısından Değerlendirme

Diyarbakır Cezaevi, uzun yıllar boyunca siyasi tutsakların işkence gördüğü ve insanlık dışı koşullarda tutulduğu bir yer olarak bilinir. Bu nedenle, cezaevi ziyaretleri, birçok kişi için derin duygusal etkiler yaratabilir. Cezaevi, Türkiye'nin siyasi ve sosyal tarihine dair önemli ipuçları sunar. Buraya gelen ziyaretçiler, geçmişte yaşananları öğrenerek, ülkenin siyasi ve sosyal yapısı hakkında daha derin bir anlayış kazanabilirler. Hüznün turizmi, genellikle yaşanan acıları ticarileştirme ve sömürme olarak eleştirilir. Diyarbakır Cezaevi gibi bir yerin ziyaret edilmesi, bazı insanlar için travmatik bir deneyim olabilir ve mağdurların yeniden mağdur edilmesine neden olabilir. Cezaevinin bulunduğu bölgede yaşayan insanlar için burası sadece bir tarihi yapı değil, aynı zamanda acı dolu bir geçmişin sembolüdür. Bu nedenle, yerel halkın görüşleri ve hassasiyetleri göz önünde bulundurulmalıdır.

26 Kategori:İnanç Turizmi

Alan: DIYARBAKIR SURİÇİ ULUCAMI

Şehir: Diyarbakır

Suriçi'nde, İslâm ordularının Diyarbakır'ı kuşattığı sırada şehit düşen 48 sahabe'nin kabri bulunmaktadır. Bu sahabeler arasında, Cennetle müjdelenmiş on kişi arasında ismi geçen

Saad ibni Ebu Vakkas ile İslâm komutanı Halit Bin Velid'in oğlu olan Hz. Süleyman da vardır ki kabri, adına yapılmış caminin haziresindedir. Ehl-i Sünnet geleneğini temsil eden dört mezhep mensuplarının aynı anda ibadeti için ayrılmış mekânlara sahip Diyarbakır Ulucami de Suriçi'ndedir. Türkiye'nin en önemli inanç turizmi alanlarından biri olan bu konumda, son terör saldırılarının izleri silinmiş ve Diyarbakır'ın kentsel gelişimine katkı sağlayan en önemli unsurlardan biri haline gelmiştir

Kültürel Miras Açısından Değerlendirme

Diyarbakır Cezaevi, mimari açıdan önemli bir yapıdır ve bölgenin tarihi dokusuna katkıda bulunur. Bellek Mekanı açısından Türkiye'nin yakın tarihine dair önemli bir bellek mekanıdır. Burada yaşananlar, gelecek nesillere aktarılmalı ve unutulmamalıdır. Cezaevinin tarihi ve kültürel önemine rağmen, uzun yıllar boyunca ihmal edildiği ve bakımsız kaldığı bilinmektedir. Bu nedenle, yapının korunması ve gelecek nesillere aktarılması için ciddi çabalar gösterilmelidir.

Hüzün turizmi açısından görülmesi gereken yerler; Cahit Sıtkı Tarancı ve Arkeoloji Müzeleri, Meryem Ana Kilisesi, On Gözlü Köprüyü, Deliller ve Hasanpaşa Hanı, Kervansarayları, Medreseleri, Hz. Süleyman Camii ve içinde bulunan 27 sahabe makberleri, Nebi Camii, Dört Köşeli ve Dört Ayaklı Minareleri, Anadolu'nun en eski ve ilk ibadete açılan, avlusunda bulunan şadırvanı, çeşitli devirlere ait kitabeleri ve İslam dünyasında beşinci Harem-i Şerif olarak bilinen Ulu Camii ve Dünya kültür mirası olarak kabul edilen Diyarbakır Surları'dır.

Suriçi ilçesi, 2015-2016 yıllarında yaşanan çatışmalar ve sokağa çıkma yasakları sırasında zarar gören bölge, trajik olayların izlerini taşıyan bir mekandır. Çatışmalar (2015-2016): Sur, PKK ile Türk güvenlik güçleri arasında yaşanan çatışmalara ev sahipliği yaptı. Bu dönemde sokağa çıkma yasakları uygulandı ve bölgede askeri operasyonlar gerçekleştirildi. Çatışmalar sonucunda Sur'daki birçok tarihi yapı ve bölge büyük hasar gördü. Diyarbakır Kalesi ve İçkale gibi önemli yapılar zarar gördü. Çatışmalar, yerel halkın göç etmesine ve toplumsal yapının değişmesine neden oldu. Ekonomik ve sosyal yapıda ciddi değişiklikler yaşandı. Günümüzde Sur'daki bazı bölgelerde restorasyon ve yeniden yapılanma çalışmaları devam ediyor. Bu süreç, bölgenin tarihî ve kültürel mirasını koruma çabalarını içermektedir.

27 Kategori: İnanç Turizmi

Alan: KIRKLAR DAĞI

Şehir: Diyarbakır

Diyarbakır'ın güneybatısında yer alan Kırklardağı'nın arkasında bulunan Kırklar Ziyareti, hem Hristiyanlar hem de Müslümanlar tarafından kutsal kabul edilmekte ve sıkça ziyaret edilmektedir. Ziyaretçilerin çoğu kadınlardan oluşmakta ve buraya hastalıklardan kurtulmak veya çocuk sahibi olabilmek için dua etmeye gelmektedirler.

Hikaye, çocukları olmayan varlıklı bir Süryani ailesine odaklanmaktadır. Ailenin hanımı, Kırklar Ziyareti'ne giderek "çocuğumuz olsun" diyerek dilekte bulunur ve kurban keser. Zamanla ailenin bir kızı olur ve ona Suzan ismi verilir. Annesi, Suzan'ı her doğum gününde Kırklar'a götürerek minnet duygularını ifade eder.

Suzan büyüdüğünde, Adil adında bir Müslüman gence aşık olur. Suzan'ın doğum gününde annesi onu yalnız gönderir, böylece Suzan ve Adil gizlice buluşup duygularını paylaşma fırsatı bulurlar. Ancak dönüş yolunda, Suzan Dicle Nehri'ne düşer ve boğulur. Bu trajik olay, hem Suzan'ın annesi hem de Adil için yıkıcı bir etki yaratır. Adil, bu kaybın ardından aklını yitirir ve hayatını Suzan'a olan aşkıyla sürdürür.

Bu hikaye, aşk, kayıp ve duygusal acıyı derin bir şekilde ele alarak bölgenin kültürel ve duygusal mirasına dair önemli bir örnek sunmaktadır. (URL17) .

Diyarbakır'da sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için;

Turizm projelerinde yerel halkın görüşleri alınmalı ve projelerin tasarımı aşamasında yerel halkın katılımı sağlanmalıdır.

Tarihi yapılar restore edilmeli ve korunmalıdır. Aynı zamanda, bölgenin kültürel zenginliğini yansıtan etkinlikler düzenlenmelidir.

Turizm tesisleri, çevreye duyarlı ve yerel mimariye uygun olarak inşa edilmelidir.

Hem yerel halk hem de turistler, bölgenin tarihi ve kültürel zenginliği hakkında bilgilendirilmelidir.

Çatışmaların etkilerinden en çok zarar görenlerin iyileşmesi ve topluma yeniden katılması için destek programları geliştirilmelidir.

28 ERZINCAN

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: Yasakkent ŞÜHEDA KABRİ TOPLU MEZAR ZELZELE ANITI

Şehir: Erzincan

1939 Erzincan depreminde, 605 yapının hasar gördüğü ve 6601 yapının tamamen yıkıldığı, neredeyse tüm yapıların kullanılamaz hale geldiği yerleşim bölgesi tahliye edilerek "Yasak Kent" olarak adlandırılmıştır (Çuhadaroğlu vd., 1992: 38). Halk arasında "Eski Erzincan" veya "afet yeri" olarak bilinen bu bölge, toplu ölümlerin yaşandığı ve afet sonrası acı, hüznün, keder ve korku gibi duyguları barındıran trajik olayın yaşandığı alandır (Bozdemir, 2011).

Yasak Kent, maddi ve manevi kayıpların yaşandığı ve birçok trajik olayın meydana geldiği bir alan olarak, aynı zamanda olayın tanıkları ve bazı yapısal kalıntıların varlığı nedeniyle Erzincan'ın önemli bir hüznün turizmi potansiyeli sunduğu bilinmektedir. Deprem Anıtı, Şüheda Kabri (toplu mezar) ve Zelzele Anıtı da Erzincan'ın hüznün turizmi açısından önemli yerlerindendir. Deprem Anıtı, trajik olayın duygularını ziyaretçilere iletmede ve hüznün

turizmi kapsamında değerlendirilmektedir. Ayrıca, depremde hayatını kaybedenlerin topluca gömüldüğü "Şüheda Kabri" ve üzerinde bulunan "Zelzele Anıtı" da ölümü anımsatan mekânlar olarak bilinmektedir (Güncü ve Güneş, 2017).

Afet sonucu yakınlarını kaybeden yerli ve yabancı turistler, bu alanların özelliklerini merak ederek ziyaret etmek isteyeceklerdir. Bu nedenle, bu bölgeler hüznün turizmi açısından büyük bir öneme sahiptir.

Erzincan'da sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için bir dizi öneri sunulmaktadır. İlk olarak, doğal kaynakların korunması ve tanıtımı açısından doğa yürüyüşü parkurları ve kamp alanları oluşturulması, endemik türlerin korunması için eğitim programları düzenlenmesi, kış turizminin çeşitlendirilmesi ve termal kaynakların sağlık turizmine kazandırılması gibi adımlar atılmalıdır. Ayrıca, kültürel mirasın korunması ve tanıtımı için tarihi yapıların restorasyonu, yerel kültürel etkinliklerin düzenlenmesi ve müzelerin zenginleştirilmesi önemlidir.

Yerel halkın katılımı da kritik bir unsurdur; bu nedenle, yerel halkın turizm konusundaki bilinçlendirilmesi, yerel ürünlerin pazarlanması ve turizm kooperatiflerinin kurulması teşvik edilmelidir. Sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanması için çevre dostu tesislerin inşası, atık yönetimi ve toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Pazarlama ve tanıtım stratejileri olarak sosyal medya ve dijital platformların etkin kullanımı, turizm acenteleri ile işbirliği ve tematik turizm festivalleri düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca, yürüyüş ve bisiklet yollarının oluşturulması, geleneksel el sanatlarının desteklenmesi ve mevsimsellik sorununu aşacak etkinliklerin düzenlenmesi de önerilen diğer çözümlerdir.

29 ERZURUM

Kategori:Savaş alanları turizmi

Alan :Erzurum Kalesi

Şehir : Erzurum

Erzurum'da hüznün turizmiyle ilgili öne çıkan noktalar şunlardır:

Savaş Alanları Turizmi : Erzurum'da Rus-Osmanlı savaşlarının yaşandığı alanlar hüznün turizmi kapsamında ziyaret edilebilir. Erzurum Kalesi, Aziziye Tabyaları ve Allahuekber Dağları öne çıkan savaş alanlarıdır. Bu yerler savaşların izlerini ve anısını barındırmaktadır.

1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı, Osmanlı Devleti'nin 18. yüzyılın son çeyreğinden itibaren Ruslara karşı uğradığı ağır yenilgiler serisinin bir parçasını oluşturmakla birlikte Erzurum Vilayeti özelinde değerlendirildiğinde Tanzimat sonrası süreçteki idari, mali ve toplumsal dönüşümün önemli bir aşamasını teşkil etmektedir. Savaş her açıdan tahripkâr sonuçlar yaratmış ama aynı zamanda Erzurum örneğinde görüldüğü üzere 20. yüzyıl Türkiye'sine devredilen toplumsal, ekonomik ve siyasi mirasın da ana hatlarını ortaya çıkarmıştır.

Aziziye Tabyaları, Erzurum'da, Palandöken Dağları'nın eteğinde bulunan bir grup savunma yapısıdır. Bu tabyalar, Osmanlı İmparatorluğu tarafından 19. yüzyılda inşa edilmiştir ve şehrin doğu yönünden gelebilecek saldırılara karşı savunma amacı taşır. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında bu tabyalar, şehrin Ruslara karşı savunulmasında kritik bir rol oynamıştır.

Ruslar, Aziziye Tabyalarını ele geçirdiğinde Erzurum halkı, askerlerle birlikte büyük bir direniş başlatarak tabyaları geri almayı başardı. Bu direniş, Osmanlı ordusunun moralini yükselten ve Erzurum'un düşman işgaline karşı direnişini sembolize eden bir olay olarak tarihe geçti.

Aziziye Tabyaları ve Nene Hatun'un anısı, Erzurum'da büyük bir saygıyla yaşatılmaktadır. Aziziye Tabyaları, tarih meraklıları için önemli bir ziyaret noktasıdır. Ayrıca, Nene Hatun'un mezarı Erzurum'da yer almakta ve her yıl 9 Kasım'da anma törenleri düzenlenmektedir. Bu mekanlar, hem hüznün turizmi hem de tarih turizmi açısından büyük bir önem taşır.(URL 18)

Mezarlık Turizmi : Erzurum'daki tarihi mezarlıklar, özellikle Aziziye Şehitliği, hüznün turizmi açısından değerlendirilebilir. Burada şehit olan askerlerin anısı yaşatılmaktadır.

30 Kategori: Savaş alanları turizmi

Alan: AZİZİYE ŞEHİTLİĞİ NENE HATUN TARİHİ MİLLİ PARKI

Şehir Erzurum

Nene Hatun, Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Erzurum'da yaşayan bir köylü kadındı. 93 Harbi olarak bilinen bu savaş sırasında, Rus birliklerinin Erzurum'u kuşatması ve Aziziye Tabyalarını ele geçirmesi üzerine, 9 Kasım 1877 tarihinde Erzurum halkı büyük bir direniş başlattı. Nene Hatun, henüz 20 yaşında olmasına rağmen bebeğini evde bırakıp eline bir balta alarak tabyaların savunmasına katıldı. Onun bu cesur duruşu, halk arasında büyük bir kahramanlık sembolü haline geldi. Savaştan sonra da Nene Hatun, "Türkiye'nin Anası" olarak anılmaya başlandı.

Erzurum'un Yakutiye ilçesinde yer alan bu milli park, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında düşmana karşı önemli bir savunma sağlayan Aziziye ve Mecidiye Tabyaları'nı içerir. Milli park aynı zamanda Nene Hatun'un kabrinin de bulunduğu yerdir. Nene Hatun, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Aziziye Tabyaları'nı savunan kahramanlardan biridir. Nene Hatun Tarihi Milli Parkı, sahip olduğu tarihsel değerler ve Nene Hatun'un anısı nedeniyle hüzün turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir.

Nene Hatun Tarihi Milli Parkı içerisinde yer alan ve 93 Harbi olarak da bilinen 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında önemli mücadelelere sahne olan **Aziziye ve Mecidiye Tabyaları**, hüzün turizmi destinasyonu olarak değerlendirilebilir.

Erzurum, zengin tarihi ve kültürel dokusuyla Türkiye'nin önemli turizm merkezlerinden biridir. Özellikle Rus-Osmanlı savaşları gibi önemli tarihsel olaylara sahne olması, şehirde hüzün turizmi potansiyelini de beraberinde getirmiştir. Bu potansiyeli en iyi şekilde değerlendirmek ve aynı zamanda kültürel mirası korumak amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Kültürel Varlıkların Envanteri: Erzurum'daki tarihi ve kültürel varlıkların detaylı bir envanteri çıkarılarak, bu varlıkların durumu tespit edilmiş ve koruma altına alınması için gerekli önlemler alınmıştır. Hasar görmüş tarihi yapılar, orijinal özelliklerine uygun olarak restore edilerek gelecek nesillere aktarılmıştır. Tarihi evler, hamamlar ve diğer yapıların müze haline getirilerek ziyaretçilere açılması sağlanmıştır. Tarihi ve kültürel varlıkları birleştiren tematik

rotalar oluşturularak, ziyaretçilere daha kapsamlı bir deneyim sunulmuştur. Restorasyon çalışmaları ve turizm projelerine yerel halkın katılımı sağlanarak, sahiplenme duygusu güçlendirilmiştir. Doğal ve kültürel kaynakların korunmasına önem veren sürdürülebilir turizm projeleri geliştirilmiştir. Erzurum'un turizm potansiyelini tanıtmak amacıyla ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım faaliyetleri yürütülmüştür.

Örnek Projeler:

Nene Hatun Tarihi Milli Parkı: 93 Harbi'nin önemli bir simgesi olan Nene Hatun'un anısına kurulan bu park, hem tarihi önemi hem de doğal güzellikleriyle ziyaretçileri cezbetmektedir.

Aziziye Tabyaları: Rus-Osmanlı savaşlarında önemli bir rol oynayan Aziziye Tabyaları, restore edilerek turizme kazandırılmıştır.

Erzurum Kalesi: Şehrin tarihi dokusunun önemli bir parçası olan Erzurum Kalesi, düzenli olarak bakım ve onarım çalışmalarıyla korunmaktadır.

Yakutiye Mahallesi: Tarihi evlerin ve hanların bulunduğu Yakutiye Mahallesi, restore edilerek geleneksel mimarinin örneklerini sergilemektedir.

Erzurum'da kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için pek çok kurum ve kuruluş ortaklaşa çalışmaktadır. Bu çalışmaların başarısında yerel halkın katılımı da büyük önem taşımaktadır.

Çalışmalara Öncülük Eden Kurumlar:

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Erzurum'da da restorasyon çalışmaları, müzeleştirme projeleri ve tanıtım faaliyetleri başta olmak üzere birçok alanda destek vermektedir. Erzurum Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyeleri, şehirdeki tarihi ve kültürel varlıkların korunması, turizm altyapısının geliştirilmesi ve yerel halkın katılımının sağlanması konusunda önemli rol oynamaktadır. Atatürk Üniversitesi gibi bölgedeki üniversiteler, akademik çalışmalar, restorasyon projeleri ve turizm araştırmalarıyla bu alana katkı sağlamaktadır. Tarihi kent merkezleri koruma dernekleri, kültürel miras dernekleri gibi sivil toplum kuruluşları, bilinçlendirme çalışmaları, gönüllü projeler ve lobi faaliyetleriyle sürece destek vermektedir. Otelciler, restoranlar, tur operatörleri gibi özel sektör temsilcileri de turizm altyapısının geliştirilmesi ve turizm ürünlerinin zenginleştirilmesi konusunda önemli bir rol oynamaktadır.

Yerel halk, Erzurum'un kültürel mirasının en önemli paydaşıdır. Yerel halk, kültürel mirasın önemi ve turizmin getireceği faydalar konusunda bilgilendirilmektedir. Restorasyon çalışmalarına gönüllü olarak katılarak, kendi kültürlerine sahip çıkmaktadırlar. Yöresel el sanatları üreterek, turizme katkı sağlamaktadırlar. Evlerini turistlere kiralayarak ek gelir elde etmektedirler. Bölge hakkında bilgi sahibi oldukları için turistlere rehberlik yapabilmektedirler. Yerel halkın el sanatlarını geliştirmesi ve turizm sektöründe yer alması için atölye çalışmaları düzenlenmektedir. Yerel ürünlerin pazarlanması için kooperatifler kurulmaktadır.

Erzurum'un Turizm Potansiyeli: Erzurum, sadece tarihi ve kültürel zenginlikleriyle değil, aynı zamanda doğal güzellikleriyle de dikkat çekmektedir. Palandöken Kayak Merkezi, Tortum Gölü gibi doğal güzellikler, turizme önemli katkılar sağlamaktadır.

31 ESKİŞEHİR

Kategori: Savaş

Alan: KURTULUŞ SAVAŞI MÜZELERİ İNÖNÜ SAVAŞLARI VE ANITLARI METRİSTEPE İNÖNÜ ŞEHİTLİĞİ

Eskişehir, Türkiye'nin önemli sanayi şehirlerinden biri olmasının yanı sıra, zengin bir tarihe ve kültürel mirasa sahiptir. Özellikle Kurtuluş Savaşı'nda yaşanan önemli olaylar ve bu olayların izlerini taşıyan mekanlar, şehri hüzün turizmi açısından önemli bir destinasyon haline getirmiştir.

Eskişehir'in en önemli hüzün turizmi merkezlerinden biri, hiç kuşkusuz İnönü Savaşları'nın yaşandığı bölgelerdir. Bu savaşlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş mücadelesinde önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Metristepe: İnönü Savaşı'nın en önemli cephelerinden biri olan Metristepe, günümüzde bir anıt mezarlık ve savaş müzesi olarak ziyaretçilere açıktır. Şehitlerimizin anısına yapılan anıtlar ve müzede sergilenen eşyalar, ziyaretçilere o dönemi yaşama fırsatı sunmaktadır.

İnönü Şehitliği: İnönü Savaşı'nda şehit olan askerlerimizin yattığı İnönü Şehitliği, hüzün ve saygı dolu bir atmosfer sunmaktadır. Şehitliğe yapılan ziyaretler, milli birlik ve beraberlik duygularını pekiştirmektedir.

Tarihi Cezaevleri: Eskişehir'de bulunan tarihi cezaevleri, ülkemizin modernleşme sürecinde önemli bir rol oynamış ve birçok önemli ismi ağırlamıştır. Bu cezaevleri, hüzün turizmi açısından potansiyel mekanlar olarak değerlendirilebilir.

Kurtuluş Savaşı Müzeleri: Eskişehir'de bulunan Kurtuluş Savaşı müzeleri, savaşın seyri, kahramanları ve sonuçları hakkında detaylı bilgi vermektedir. Bu müzeler, ziyaretçilere o dönemi daha yakından tanıma fırsatı sunmaktadır.

Tarihi Evler: Eskişehir'in tarihi evleri, şehrin geçmişine ışık tutmaktadır. Bu evler, restore edilerek müze veya kültür merkezi haline getirilebilir ve ziyaretçilere açılabilir.

Eskişehirde kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar;

İnönü Savaşları ile ilgili müzeler ve anıtlar oluşturularak, savaşın önemi ve kahramanlıkları gelecek nesillere aktarılmaktadır. Bu sayede hem tarih bilinci artırılmakta hem de bölgeye kültürel bir çekim merkezi kazandırılmaktadır.

Savaş alanlarının doğal ve kültürel yapısının korunması için çalışmalar yapılmaktadır. Bu sayede gelecek nesiller, savaşın izlerini yerinde görebilecek ve tarihle daha yakından bağ kurabilecektir.

İnönü Savaşları'nın yaşandığı bölgeleri kapsayan turizm rotaları oluşturulmaktadır. Bu rotalar üzerindeki duraklar, ziyaretçilere savaşın seyri, kahramanları ve sonuçları hakkında detaylı bilgi vermektedir.

Yerel halkın bu çalışmalara katılımı teşvik edilmektedir. Bu sayede hem bölgeye duyulan aidiyet duygusu güçlenmekte hem de turizmden elde edilen gelir yerel ekonomiye katkı sağlamaktadır.

Eskişehir'de sürdürülebilir turizm için yapılabilecekler ise;

Yerel halkın turizm konusunda bilinçlendirilmesi ve turizm sektöründe istihdam edilmesi için eğitim programları düzenlenebilir. İnönü Savaşları'nı anlatan tiyatro oyunları, konserler ve festivaller düzenlenerek bölgenin kültürel hayatı canlandırılabilir. Bölgenin yöresel ürünlerinin tanıtımı, turizme katkı sağlayacak ve yerel ekonomiyi canlandıracaktır. Eskişehir, zengin bir tarihe ve kültüre sahip olmasıyla beraber, kendine özgü lezzetleri ve el sanatlarıyla da öne çıkmaktadır. Şehirde yetişen yerel ürünler ve üretilen el sanatları, hem yerel halkın hem de ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir.

Eskişehir mutfağı, Osmanlı mutfağının etkilerini taşıyan zengin bir lezzet çeşitliliğine sahiptir. Şehirde yetişen taze sebze ve meyveler kullanılarak hazırlanan yemekler, damakları şenlendirmektedir. Met Helvası, Nugat Helvası, Leblebi Unu Kurabiyesi, Pırasalı Arnavut Böreği, Dızmana bunlardan birkaçıdır.

Eskişehir'de yetişen tarım ürünleri ve üretilen el sanatları, şehrin ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. (Sorkun Çömleği, Lületaş, El Dokuması Halılar, Ahşap İşlemeleri) Eskişehir'in doğal güzellikleriyle birlikte değerlendirilerek, doğa turizmi faaliyetleri düzenlenebilir. Komşu illerle işbirliği yaparak ortak turizm projeleri geliştirilebilir.

32 GAZIANTEP

Kategori:Savaş

Alan: ŞEHİT KAMIL ANITI VE ŞEHİT KAMIL OLAYI

Şehit Kâmil Olayı, 21 Ocak 1920 tarihinde Gaziantep'te gerçekleşen önemli bir olaydır. Bu olay, I. Dünya Savaşı sonrasında imzalanan Mondros Mütarekesi ile birlikte işgal edilen Antep'te, halkın Fransız kuvvetlerine karşı başlattığı direnişin bir parçasıdır.

Olay, 21 Ocak 1920'de, Gaziantep 'te (o zamanki adı Antep)14 yaşındaki Mehmet Kâmil'in üvey annesi Hatice Hanım ile birlikte evlerine dönerken, Fransız askerleri tarafından saldırıya uğramasıyla başlamıştır. Hatice Hanım'a saldıran askerler, onun peçesini açmaya çalışmışlardır. Hatice Hanım'ın direnmesi ve bağırması üzerine, Mehmet Kâmil koşarak askerlerin üzerine gitmiş ve bu durum halkın galeyana gelmesine neden olmuştur. Bu olay, yerel halkın Fransız işgaline karşı direnişini tetiklemiştir.

Şehit Kâmil Olayı, Gaziantep'te halkın bağımsızlık mücadelesinin simgelerinden biri haline gelmiştir. Bu olay, Türk Kurtuluş Savaşı'nın başlangıç aşamalarında yerel direnişin önemli bir örneğidir ve halkın işgalci güçlere karşı gösterdiği cesareti temsil etmektedir.

Bu olayın anısına çeşitli etkinlikler düzenlenmekte ve yerel tarih açısından önemli bir yere sahip olmaktadır. Şehit Kâmil'in adı, Gaziantep'te bağımsızlık mücadelesinin sembollerinden biri olarak anılmaktadır. Gaziantep'in tarihi, özellikle Şehit Kâmil Olayı ve sonrasındaki gelişmelerle şekillenmiştir. Bu olay, Gaziantep'in bağımsızlık mücadelesi sırasında halkın gösterdiği direnişin sembollerinden biri haline gelmiş ve şehrin kimliğinde önemli bir yer edinmiştir.

33 Kategori: Savaş Terör

Alan: ŞAHİN BEY MİLLİ MÜCADELE MÜZESİ

Şahinbey Milli Mücadele Müzesi, Gaziantep'in Kurtuluş Savaşı'ndaki direnişini ve “Gazi” unvanını kazandığı savunmayı etkili bir şekilde ziyaretçilere sunmaktadır. Müze, on iki odalı tarihi bir yapı ve altındaki mağarada çağdaş müzecilik anlayışıyla kurulmuş olup, ziyaretçilere

Gaziantep'in İngiliz ve Fransız işgaline karşı yürüttüğü direnişi kronolojik olarak aktarmaktadır. Mekatronik heykeller ve çok boyutlu projeksiyon gösterileriyle desteklenen sahneler, dönemin yaşam koşullarını canlandırarak ziyaretçilere görsel ve duyuşal deneyimler sunmaktadır. Ayrıca, müzede Gaziantep savunmasına dair belgeler, döneme ait silah parçaları ve şehir halkının kullandığı çeşitli eşyalar sergilenmektedir.

Gaziantep'te Kültürel Mirasın Korunması ve Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi İçin Yapılan Çalışmalar:

Zeugma Mozaik Müzesi: Zeugma antik kentinden çıkarılan eşsiz mozaiklerin sergilendiğı bu müze, hem yerli hem de yabancı turistlerin yoğun ilgisini görmektedir. Müze, düzenli olarak yeni sergiler ve etkinlikler düzenleyerek ziyaretçilere farklı deneyimler sunmaktadır. Zeugma'da sistematik kazı ve araştırma çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar sayesinde kentin tarihi hakkında yeni bilgiler elde edilmekte ve kültürel mirasın daha iyi anlaşılması sağlanmaktadır. Kurtarılan eserlerin korunması ve restore edilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu sayede mozaikler ve diğer arkeolojik buluntular gelecek nesillere aktarılmaktadır.

Sürdürülebilir Turizm Projeleri:

Zeugma'nın çevresinde sürdürülebilir turizm projeleri geliştirilmektedir. Bu projeler sayesinde turizm gelirleri artırılırken, aynı zamanda doğal ve kültürel mirasın korunması hedeflenmektedir.

Yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımı teşvik edilmektedir. Bu sayede hem bölgeye duyulan aidiyet duygusu güçlenmekte hem de turizmden elde edilen gelir yerel ekonomiye katkı sağlamaktadır. Zeugma ve Gaziantep'in turizm potansiyelini tanıtmak amacıyla ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım faaliyetleri yürütölmektedir.

Antep Mutfağı ve Gastronomi Turizmi:

Gaziantep mutfağının UNESCO tarafından "Gastronomi Şehri" olarak ilan edilmesiyle birlikte, gastronomi turizmi de önemli bir yer tutmaktadır. Şehirde düzenlenen gastronomi festivalleri ve yemek kursları, hem yerel halkın hem de turistlerin ilgisini çekmektedir.

Gaziantep'e özgü el sanatları, gibi telkari, bakır işlemeciliğı ve ipek dokuma gibi geleneksel el sanatlarının yaşatılması ve turizme kazandırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Gaziantep'in tarihi hanları, hamamları ve camileri gibi yapıların restorasyonu ve turizme kazandırılması, şehrin kültürel zenginliğini ortaya koymaktadır.

Zeugma, Antep Kalesi, Davutoğlu Konağı gibi önemli tarihi ve kültürel mekanları birbirine bağlayan kültürel rotalar oluşturularak, turistlerin şehirdeki tarihi ve kültürel zenginlikleri daha kolay keşfetmeleri sağlanmaktadır.

Yerel Toplulukların Katılımıyla Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi:

Turizm Kooperatifleri: Yerel halkın kurduğı turizm kooperatifleri aracılığıyla yöresel ürünlerin satışı, konaklama hizmetleri ve rehberlik gibi faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

El Sanatları Atölyeleri: Zeugma'ya özgü el sanatlarının geliştirilmesi ve bu ürünlerin turizme kazandırılması için atölyeler düzenlenmektedir.

Turizm Bilinçlendirme Çalışmaları: Yerel halkın turizm konusunda bilinçlendirilmesi ve turizm sektöründe istihdam edilmesi için eğitim programları düzenlenmektedir.

Kültürel Etkinlikler: Zeugma'nın tarihini ve kültürünü anlatan festivaller, sergiler ve etkinlikler düzenlenerek hem yerli halkın hem de turistlerin katılımı sağlanmaktadır.

34 GÜMÜŞHANE

Kategori: Hayalet Köy

Alan: SANTA HARABELERİ

Tarihi Santa madenci kasabası ve bu yerleşimden günümüze kalan Santa Harabeleri, Gümüşhane merkez ilçeye bağlı Dumanlı köyü ve mahallelerinden oluşmaktadır. Osmanlı döneminde madenci köyü yerleşmesi olan Santa (Dumanlı Köyü), Yanbolu vadisi içerisinde ve sahilden 47 km içeride ortalama 1.600 metre yükseklikte yer almaktadır. Etrafı Ziyaret ve Karakaban Dağları, Zincirli, Kilisesırtı ve Uzunsırt gibi 2 bin metrenin üzerinde yükseltilerle kuşatılmış olan Dumanlı(Santa) bölgesinin yıl boyu geçit veren tek girişi kuzeyde, Karadeniz'e dökülen, Yanbolu Deresi vadisidir.

Bölge ile ilgili çalışmalarda, ilk yerleşmelerin Orta Çağda madenlerin işletilmesine dayalı olarak kurulduğu belirtilen Santa yerleşiminin daha eski yerleşim olması kuvvetle muhtemeldir. 1461 - 1476 yılları arası, Fatih Sultan Mehmet döneminde tüm Trabzon ve Doğu Karadeniz illeri ile birlikte yöre fethedilerek Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katılmıştır. 1500-1800 döneminde önemli bir madenci yerleşimi olan bölge 1923 nüfus mübadelesi ile tamamı Ortodoks Hristiyan (Rum) olan halkın Yunanistan'a göç ettirilmesi sonrası boşalmıştır. Günümüzde sadece yaz aylarında yayla yerleşimi olarak kullanılmaktadır. Santa yerleşimi önemli bir madenen yerleşimi olmasının yanında Bayburt-Trabzon arasında mevcut tarihi ipek yolunun Taşköprü-Sümela-Maçka arasındaki güzergahını kontrol altında tutan stratejik bir konumda bulunmaktadır.

1923 yılına kadar Santa yerleşimlerinde yaşayan halkın tamamı Ortodoks Hristiyan idi. Ancak halkın günlük konuşma dili, 1812 Yunan bağımsızlık hareketi ve 1828 Osmanlı Rus harbine kadar, Gorom bölgesi hariç Gümüşhane Rumlarının çoğunluğunda olduğu gibi Türkçe idi (Rumlar'a ait kaynaklara göre) Yunan milliyetçiliğinin gelişmesi ve Rum-Yunan kilisesinin baskısı ile öncelikle okullarda, sonraki dönemlerde ise tüm halkın Yunanca ya da yöresel lehçe olan Rumca konuşmaya başladığı Rum kaynaklarında mevcuttur. Yerleşim yeri ve

coğrafi adlandırmaların da dini inançlara dayalı adlandırmalar hariç tamamına yakını Türkçe idi. Halkın ibadet dilinin 19. yüzyılda gelişen Yunan milliyetçiliği etkisi ile Yunancaya dönüştürülmesi (Kilisenin ve Yunanistan'da eğitim görmüş öğretmenlerin baskısı ile) ve okullarda Yunancanın öğretilmeye başlanması ile bölgede Yunanca konuşulmaya başlanmıştır. Ancak 1923 Nüfus nüfus mübadelesi ile göç eden Santa Rumlarının ana dillerinin hâlâ Türkçe olduğu ve Yunanistan'da dahi Türkçe konuştukları bilinmektedir. 1828 Rus harbinde bölgeden göç ederek Gürcistan'ın Tsalka bölgesi Santa köyüne göç eden Santalılar ve Gürcistan ve Rusya'nın Kafkasya ve Kırım bölgesinde yaşayan pek çok Ortodoks Hristiyan topluluk kendilerini Rum-Urum olarak adlandırmakta ve günümüzde de Türkçe konuşmaktadırlar.

Santa Harabeleri, özellikle hüznü turizmi kapsamında değerlendirilebilir. Bu tür turizmin bir parçası olarak, ziyaretçiler burada geçmişte yaşanmış olan çatışmaların, toplumsal değişimlerin ve terk edilmişliğin izlerini görebilirler. Santa Harabelerini hüznü turizmine uygun kılan birkaç önemli nokta bulunmaktadır:

Terk edilmiş bir yerleşim yeri olması ve köyün nüfusunun tamamının göç ettirilmesi, bölgede büyük bir kültürel ve toplumsal değişime neden olmuştur. Bu değişimin izleri, harabelerdeki yapıtlarda, kullanılan dilde ve yer isimlerinde açıkça görülmektedir. Bu durum, ziyaretçilere geçmişin izlerini sürme ve toplumsal değişimin etkilerini gözlemleme fırsatı sunar.

Stratejik Konum ve Tarihi Olaylar: Santa, tarihi ipek yolunun üzerinde yer alması ve çeşitli savaflara sahne olması nedeniyle önemli bir stratejik konuma sahipti. Bu durum, bölgenin karmaşık ve çalkantılı bir geçmişe sahip olduğunu gösterir. Ziyaretçiler, bu tarihi olayların izlerini sürerek bölgenin önemini daha iyi anlayabilirler.

Halkın Zorunlu Göçü: Nüfus mübadelesi sonucu halkın zorunlu olarak göç ettirilmesi, büyük bir insanlık dramıdır. Bu durum, ziyaretçilerde empati duygularını harekete geçirebilir ve geçmişteki acıların izlerini taşıyan bu yere karşı derin bir saygı duygusu oluşturabilir.

35 HATAY

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: ST. PIERRE KİLİSESİ ANIT MÜZESİ

Bilhassa Hristiyanlar için oldukça mühim ve dahi Hac merkezi olarak görülen St. Pierre Kilisesi Anıt Müzesi, Aziz Petrus'un ilk vaaz verdiği yer olarak bilinir. Öte yandan Hz. İsa'ya inananlardan oluşan cemaatin de ilk olarak Hristiyan adını aldığı yerin yine burası olduğu düşünülür. Bu nedenden ötürü St. Pierre Kilisesi, Hristiyanlığın ilk kilisesi olarak kabul edilir. Hatay'da gezilecek yerler listesinden mutlaka ilk sıralarda yer alır. Roma İmparatorluğu Hristiyanlık inancını benimsedikten sonra pek çok kilise inşa ettirmiş, St. Pierre Kilisesi'ne de mimari eklemeler yaptırmıştır. O dönemde gotik eklemeler ile pekişen kilise mimarisi, günümüzde müze olarak hizmet vermektedir. 1983 yılında Papa VI. Paul tarafından Hac yeri ilan edilen müzede her yıl 29 Haziran günü Katolik Kilisesi tarafından özel bir dua ayini düzenlenmektedir.

36 Kategori: SAVAŞ ALANI TURİZMİ

Alan: HATAY MECLİSİ BİNASI (1938)

Şehir: Hatay

Hatay'ın Türkiye'ye katılma süreci ve Fransız Mandası altında geçirdiği dönem, bölgenin tarihindeki önemli savaş ve siyasi çatışmalardan biridir. Hatay Meclisi, bu tarihi sürecin simgelerindendir.

Afet (Felaket) Turizmi

2023 Depremi: Hatay, 2023 yılında Türkiye'de büyük yıkıma neden olan depremin en çok etkilendiği bölgelerden biriydi. Bu felaketin izleri, birçok ziyaretçinin ilgisini çekmektedir. Harabeye dönen binalar, hayatını kaybedenlerin anısına yapılan anıtlar ve deprem sonrası hayatın nasıl devam ettiğini görmek isteyenler için bir çekim noktası olmuştur.

37. Kategori: HAYALET TURİZMI-(YOKSULLUK)

Alan: VAKIFLI KÖYÜ

Şehir: Hatay

Hatay’da tamamen terkedilmiş köyler bulunmamakla birlikte, nüfusu azalmış veya kısmen terkedilmiş bazı köyler ve yerleşim yerleri vardır. Bu köyler, hem tarihî hem de kültürel sebeplerle ilgi çekici olabilir. İşte Hatay’da kısmen terk edilmiş ya da nüfusu azalmış bazı yerler:

Vakıfli, Türkiye'nin tek Ermeni köyüdür. Köy tamamen terkedilmiş olmasa da, nüfusu oldukça azalmıştır. Köy, tarihi yapıları ve kültürel mirasıyla dikkat çeker.

Kategori: Hayalet Turizm

Alan: HİDIRBEY KÖYÜ

Şehir: Hatay

Musa Dağı eteklerinde bulunan bu köy, tarihî dokusunu koruyan ve kısmen terkedilmiş yapılarıyla bilinir. Hıdırbey Köyü, doğal güzellikleri ve tarihî yapılarıyla ilgi çekicidir. Hatay'ın Samandağ İlçesi'nde, Hz. Musa'nın toprağa diktiği asasının **ölümsüzlük suyu** sayesinde yeşermesiyle büyüdüğüne ve 3 bin yıllık geçmişinin olduğuna inanılan **Hıdırbey Musa Ağacı** doğal güzelliği ve heybetiyle ülkenin dört bir yanından gelen ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir.

Hıdırbey Musa Ağacı Efsanesi

Rivayete göre, Samandağ Sahili'nde buluşan Hz. Hızır ile Hz. Musa birlikte dağa çıkarlar. Bu ağacın bulunduğu noktaya geldiklerinde Hz. Musa elindeki asayı toprağa saplar ve eğilip su içer. Tekrar dönüp baktığında asanın yeşerip fidana dönüştüğünü görür. Halk arasında ab-ı hayat suyundan can bulan fidanın binlerce yılda gelişerek bugünkü halini aldığına inanılmaktadır. Ağacın gövde çapı 7,5 metre, çevresi 21 metre, yüksekliği ise 7 metredir. Ağacın dalları yaklaşık 1000 metrekarelik alanı kaplamaktadır. Ağaç, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı tarafından koruma altına alınmıştır.

Hatay'da kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizm çalışmaları için yapılanlara dair örnekler:

Kültürel Mirasın Korunması Çalışmaları:

- **Restorasyon Çalışmaları:** St. Pierre Kilisesi gibi tarihi yapılar düzenli olarak restore edilerek gelecek nesillere aktarılmaktadır.
- **Müzelerin Zenginleştirilmesi:** Hatay Arkeoloji Müzesi başta olmak üzere, bölgedeki müzeler, yeni eserlerle zenginleştirilmekte ve sergiler düzenlenmektedir.

Koruma Altına Alma: Tarihi dokuyu korumak amacıyla birçok yapı ve alan koruma altına alınmıştır.

St. Pierre Kilisesi: Hatay'ın en önemli tarihi yapılarından biri olan St. Pierre Kilisesi, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ndedir ve koruma altındadır.

Antakya Arkeoloji Müzesi: Müzede sergilenen mozaikler ve diğer eserler, Hatay'ın zengin tarihini göstermektedir.

Açana Höyüğü: Bu höyükte yapılan kazılarda önemli arkeolojik buluntular elde edilmiştir ve höyük koruma altındadır.

Harbiye Şelaleleri: Doğal güzellikleriyle dikkat çeken Harbiye Şelaleleri ve çevresi, doğal sit alanı olarak korunmaktadır..

Sürdürülebilir Turizm Çalışmaları:

Hatay'ın tarihi ve kültürel zenginliklerini bir araya getiren kültür rotaları oluşturulmaktadır. Bu rotalar sayesinde ziyaretçiler, bölgenin farklı yönlerini keşfetme fırsatı bulmaktadır. Yerel halkın ürettiği el sanatları ve yöresel ürünlerin tanıtımı ve satışı desteklenerek, turizmin yerel ekonomiye katkısı artırılmaktadır. Hatay'ın doğal güzellikleri, ekolojik turizm için önemli bir potansiyel taşımaktadır. Turizm işletmeleri, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir turizm ilkelerine uygun olarak faaliyet göstermeye teşvik edilmektedir.

St. Pierre Kilisesi'nin Restorasyonu: Kilisenin düzenli olarak restore edilmesi ve bir müze olarak ziyarete açılması, kültürel mirasın korunması için önemli bir örnektir.

Antakya Arkeoloji Müzesi: Müzedeki mozaikler ve diğer eserler, Hatay'ın zengin tarihini gözler önüne sermektedir.

Hatay Gastronomi Festivali: Bu festival, bölgenin yöresel lezzetlerinin tanıtılması ve yerel ekonomiye katkı sağlanması açısından önemlidir.

Doğa Parkları: Hatay'da bulunan doğa parkları, ekolojik turizmin gelişmesine katkı sağlamaktadır.

2023 Depremi Sonrası Yapılan Çalışmalar:

2023 depremi sonrası Hatay'ın kültürel mirasının korunması ve turizmin yeniden canlandırılması için önemli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar arasında:

- **Hasarlı yapıların acil müdahale ile korunması:** Tarihi yapıların yıkılmasını önlemek için acil müdahale çalışmaları yapılmıştır.
- **Kültürel miras envanterinin oluşturulması:** Depremden etkilenen kültürel varlıkların tespit edilmesi ve kayıt altına alınması için çalışmalar başlatılmıştır.
- **Restorasyon projelerinin hazırlanması:** Hasarlı yapıların restore edilmesi için projeler hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur.

Sonuç olarak, Hatay'da kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için önemli adımlar atılmaktadır. Ancak, bu çalışmaların daha da güçlendirilmesi ve uzun vadeli bir perspektifle sürdürülmesi gerekmektedir.

38 IĞDIR

Kategori: Savaş

Alan: ŞEHİT TÜRKLER MÜZESİ

Toplumsal olaylar/suç kategorisinde inşa edilen müze 48 bin kişi tarafından ziyaret edilmiştir. 1915-1920 yılları arasında Iğdır ve köylerinde katledilen halkın anısına inşa edilen müzedir. Bu anıt 1915-1920 tarihleri arasında bölgede yaşayan Ermeni saldırıları sembolize etmektedir ve ilgili belgeler bulundurulmaktadır. Her ay 4.000 civarında ziyaretçi müzeyi gezmektedir. 350 m² kapalı Müze 2 havuz ve 36 m yüksekliğinde 5 adet kılıçtan oluşmaktadır. Etrafı yeşil alan ve park olarak inşa edilmektedir. Toplam 14.000 m² alanı kapsamaktadır. Yerden yüksekliği 43,5 metredir. Dolayısıyla Türkiye'nin en yüksek anıtıdır. Yapımına 1 Ağustos 1997 tarihinde başlanmış ve 5 Ekim 1999 tarihinde hizmete girmiştir.

39 ISPARTA

Kategori: - MEZAR TURİZMİ Önemli Kişi

Alan: SÜLEYMAN DEMİREL ANIT MEZARLIĞI

Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in doğduğu köyde bulunan bu anıt mezar, ziyaretçilere Demirel'in hayatı, siyasi kariyeri ve Türkiye'nin modernleşme sürecindeki rolü hakkında bilgi edinme fırsatı sunmaktadır.

İslamköy, anıt mezarın bulunduğu yer olarak kırsal turizm açısından da potansiyel taşımaktadır. Ziyaretçiler, doğal güzelliklerin yanı sıra tarihi bir mekanda bulunmanın getirdiği duygusal deneyimi yaşayarak, bölgeye olan ilgiyi artırmaktadır. Bu durum, hüzün turizminin yanı sıra alternatif turizm türlerinin de gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Anıt mezar, Demirel'in ölüm yıldönümü gibi özel günlerde anma etkinliklerine ev sahipliği yapmaktadır. Bu tür etkinlikler, ziyaretçilerin bir araya gelerek geçmişi anma ve saygı gösterme fırsatı bulmasına olanak tanımaktadır.

Isparta'nın sürdürülebilir turizm potansiyelini geliştirmek için önerilen stratejiler, doğal kaynakların korunması ve tanıtımını, kültürel mirasın korunması ve yerel halkın katılımını kapsamaktadır.

: Eğirdir Gölü ve çevresinin korunması, yaban hayatı için gözlem alanları oluşturulması, doğa yürüyüşü ve bisiklet rotalarının geliştirilmesi gibi adımlar önerilmektedir. Ayrıca, gül ve lavanta tarlalarının turizme kazandırılması için festivaller düzenlenmesi teşvik edilmelidir.

Tarihi yapıların restorasyonu, el sanatlarının desteklenmesi ve müzelerin zenginleştirilmesi önem taşımaktadır. Yöresel etkinliklerin düzenlenmesiyle kültürel mirasın yaşatılması sağlanabilir. Yerel halkın turizmden daha fazla fayda sağlaması için kooperatifler kurulmalı ve yerel ürünlerin pazarlanması desteklenmelidir. Ayrıca, turizmin ekonomik faydaları konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Çevre dostu tesisler kurulması, atık yönetimi sistemlerinin oluşturulması ve toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Sosyal medya ve dijital platformlar aracılığıyla Isparta'nın doğal ve kültürel zenginlikleri tanıtılmalı, turizm acenteleriyle işbirliği yapılmalıdır. Farklı temalarda turizm festivalleri düzenlenerek bölgenin tanıtımına katkıda bulunulabilir. Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın sürdürülebilir turizm projelerini desteklemek için oluşturduğu fon ve yerel yönetimlerin rolü de bu süreçte önemlidir.

40 İSTANBUL

Kategori: Önemli Kişi

Alan: DOLMABAĞÇE SARAYI

Dolmabahçe Sarayı: Saray, otuz birinci Osmanlı padişahı Sultan Abdülmecid tarafından 1839-1861 tarihleri arasında yaptırılmıştır (Özçelik, 2012; Tarıncı ve Kılınç, 2019). Sarayda; 285 oda, 43 salon, 68 tuvalet ve 6 hamam bulunduğu bilinmektedir (Özçelik, 2012). İstanbul Beşiktaş'ta Boğaziçi ile Dolmabahçe Caddesi arasında bulunan bir alana koyun doldurulması sonucu inşa edildiği bilinmektedir (Demir, 2019). Atatürk'ün 10 Kasım 1938 günü saat 09.05'te sarayda kaldığı odada vefat ettiği bilinmektedir. Ulu Önder'in hayatının son zamanlarını geçirdiği tarihi oda ilk gün ki haliyle korunmakta ve özellikle 10 Kasım tarihlerinde ziyaretçi yoğunluğuna uğramaktadır (Sunar, 2017). Ulu Önder'in son saatlerini geçirdiği ve gözlerini hayata kapadığı yer, yerli ve yabancı turistler tarafında büyük bir ilgiyle ziyaret edilmektedir. Atalarının son saatlerini geçirdiği sarayı ziyaret etmek; hüznün, saygı ve minnettarlık gibi hisleri onlara yaşatmaktadır .

Özçelik, H. (2012). Gelibolu-Waterloo Karşılaştırması Yoluyla Türkiye'de Keder Turizmi Potansiyeli Analizi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı.

Tarıncı, A. ve Kılınç, C. Ç. (2019). Türkiye'deki Hüzün Turizmi Destinasyonları Üzerine Teorik Bir Çalışma. Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler 1, 25-45.

Sunar, H. (2017). Özel İlgi Turizmi Olarak Hüzün Turizmi ve Türkiye'den Örnekler. TC Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Demir Şahan, S., ve Technique, W. (2019). Dolmabahçe Sarayı Süfera Salonu Restorasyon ve Konservasyon Çalışması Kapsamında Süsleme Unsurlarında Uygulanan Yeni Teknikler ve Çalışmalar Sırasında Bulunan Geçmiş Dönem Materyalleri. Millî Saraylar Sanat Tarih Mimarlık Dergisi 18, 162-181.

41 - Kategori: Terör

Alan: 15 TEMMUZ ŞEHİTLER ANİTİVE MÜZESİ

Şehir: İstanbul

Toplumsal olaylar ve suç kategorisinde yer alan müze, 15 Temmuz 2016 yılındaki darbe

girişimine karşı halkındirenışinin sembolü ve şehitlerin anısına inşa edilmiştir. 15 Temmuz 2016'da saat 22.00 civarında İstanbul ve Ankara caddelerinde tankların dolaşması, İstanbul Boğaziçi Köprüsü'nün tanklar ve askeri araçlarla trafiğe kapatılması ve savaş uçaklarının alçaktan uçması, Türkiye'de gerçekleşen darbe girişiminin işaretleriydi. Ankara'daki TRT stüdyosuna baskın düzenleyen darbeci askerler, bir spikeri tehdit ederek bildiri okutmuş ve camilerden yükselen sela sesleri, darbenin dehşetini gözler önüne sermiştir. Bu girişime karşı Türk halkı sabaha kadar, hatta günlerce direniş göstermiştir. 15 Temmuz darbe girişiminin başarısız olmasının başlıca nedeni, halkın direnişidir (Alkan, 2016).

Bu darbe girişimi sonucunda birçok asker ve sivil hayatını kaybetmiştir. Türk milletinin yaşadığı bu üzücü olay, insanlık açısından büyük bir öneme sahiptir. Türk halkının gücünü gösterdiği bu korkunç olayı aynı derecede yaşamak isteyen kişiler, burayı ziyaret etmeyi düşüneceklerdir. Bu ziyaret, hüzün turizmi kapsamında değerlendirilebilir.

İstanbul, Üsküdar'da inşa edilen 15 Temmuz Şehitler Anıtı ve Müzesi, 2016 yılında gerçekleşen hain darbenin unutulmaması ve şehitlerin anılarının yaşatılması amacıyla yapılmıştır. 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nün Anadolu yakasında bulunan müze, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün himayesi altındadır. 1,500 metrekarelik bir alana kurulan müze, 15 Temmuz gecesi Türk halkının gösterdiği direniş tüm yönleriyle ziyaretçilere aktarmaktadır. Müzenin girişinde, abide taşının üzerinde "Bu şehitlik anıtı, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın iradeleriyle, 15 Temmuz 2016 tarihinde şehit edilen kahraman kardeşlerimizin aziz hatıralarına hürmeten inşa edilmiştir" yazısı yer almaktadır (URL 19).

42- Kategori: Savaş

Alan: ÇATALCA MÜBADELE MÜZESİ

Şehir : İstanbul

Toplumsal Olaylar/Suç kategorisinde Çatalca Mübadele Müzesi Lozan Antlaşması gereği zorunlu göçe tabi tutulan insanların yaşadığı zorlukları anlatan çeşitli objeler sergilenmektedir.

43 Kategori: Toplumsal Olay

Alan: YASSIADA

Şehir: İstanbul

İstanbul Eski Başbakan Adnan Menderes ve arkadaşlarının yargılanıp idama mahkûm edildiği 'Demokrasi ve Özgürlükler Adası' adıyla da bilinen küçük bir adadır (Black Tourism).

İstanbul'da Kültürel Mirasın Korunması ve Sürdürülebilir Turizm Çalışmaları:

Tarihi yapıların düzenli olarak restore edilmesi ve bakımlarının yapılması, bu yapıların gelecek nesillere aktarılması için hayati önem taşır. Tarihi ve kültürel değer taşıyan bölgelerin koruma altına alınması ve bu bölgelerde yapılacak çalışmalarda titizlikle davranılması gerekir. Yeni yapılaşmalarda tarihi dokuya uygunluk ilkesi benimsenmeli, tarihi çevreye zarar verebilecek projelerden kaçınılmalıdır. Hem yerel halk hem de turistler, kültürel mirasın önemi konusunda bilgilendirilmelidir. İstanbul'daki tüm kültürel varlıkların detaylı bir envanteri oluşturularak, korunmaları için daha etkili stratejiler geliştirilebilir.

Kalabalık turistik bölgelerin dışında, daha sakin ve doğal güzellikleri olan yerlere yönelik alternatif rotalar oluşturulmalı, turizm gelirlerinin yerel halkla paylaşılması ve turizm projelerinde yerel halkın görüşlerinin alınması önemlidir. Turizm tesisleri çevreye duyarlı malzemeler kullanılarak ve enerji tasarrufu sağlanacak şekilde inşa edilmelidir. Turizm tesislerinde atıkların ayrıştırılması ve geri dönüşümü konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

Özellikle tarihi merkeze ulaşımında toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi, çevresel etkileri azaltacaktır. Turizm tesislerinin sürdürülebilirlik kriterlerine uygunluğunu belirlemek için bir belgelendirme sistemi oluşturulabilir.

Ayasofya ve Sultanahmet Cami Kompleksi'nin hem ibadete açık olması hem de turistlerin ziyaretine sunulması konusunda hassas bir denge kurulmalıdır. Tarihi Yarımada'da araç trafiğinin kısıtlanması ve yayaların öncelikli hale getirilmesi, hem tarihi dokuyu koruyacak hem de turizmi canlandıracaktır. Haliç ve Boğaz'da düzenlenecek kültürel etkinlikler ve gezi turları, şehre yeni bir soluk getirecektir. Tarihi yapıların ve eserlerin 3 boyutlu taramaları yapılarak, sanal ortamda ziyaret edilebilmesi sağlanabilir.

43 İZMİR

Kategori: -Nostalji turizmi

Alan. EPHEBUS ANTİK KENTİ

İzmir İli, Selçuk İlçesi sınırları içindeki antik Efes kentinin ilk kuruluşu M.Ö. 6000 yıllarına, kadar inmektedir. Son yıllarda yapılan araştırma ve kazılarda Efes çevresindeki höyükler (tarih öncesi tepe yerleşimleri) ve kalenin bulunduğu Ayasuluk Tepesi'nde Tunç Çağları ve Hititlere ait yerleşimler saptanmıştır. Hititler Döneminde kentin adı Apasas'tır. M.Ö. 1050 yıllarında Yunanistan'dan gelen göçmenlerin de yaşamaya başladığı liman kenti Efes, M.Ö. 560 yılında Artemis Tapınağı çevresine taşınmıştır. Bugün gezilen Efes ise, Büyük İskender'in generallerinden Lysimakhos tarafından M.Ö. 300 yıllarında kurulmuştur. Hellenistik ve Roma dönemlerinde en görkemli zamanlarını yaşayan Efes, Asya eyaletinin başkenti ve en büyük liman kenti olarak 200.000 kişilik nüfusa sahipti. Efes, Bizans Dönemi tekrar yer değiştirmiş ve ilk kez kurulduğu Selçuk'taki Ayasuluk Tepesi'ne gelmiştir.

Efes antik kentinin en önemli özeliği nedir?

Efes, Doğu ile Batı arasında önemli bir kapı konumunda olup, antik çağın en önemli liman kentlerinden biriydi. Roma döneminde Asia eyaletinin başkenti olmasının yanı sıra, Anadolu'nun eski anatanrıçası Kybele geleneğine dayanan Artemis kültünün en büyük tapınağına da ev sahipliği yapmaktadır. Bu tapınak, dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul edilmektedir.

Efes, İ.Ö. 4. bine kadar uzanan tarihiyle uygarlık, bilim, kültür ve sanat alanlarında önemli bir rol oynamıştır. Antik kent, Selçuk ilçesinin 3 km uzağında yer almakta ve tarihi kalıntıları yaklaşık 8 km²'lik bir alana yayılmaktadır. Burada yer alan önemli yerler şunlardır:

Ayasuluk Tepesi: İ.Ö. 3. bine tarihlenen yerleşim alanları ve St. Jean Kilisesi.

Artemision: İ.Ö. 9-4. yüzyıllara ait dini merkez ve Artemis Tapınağı.

Efes: Arkaik, Klasik, Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait yerleşim.

Selçuk: Selçuklu ve Osmanlı Dönemi yerleşimi, günümüzde önemli bir turizm merkezi.

Efes'teki arkeolojik kazılar 1869'da J.T. Wood tarafından başlatılmış, daha sonra D.G. Hogarth ve Avusturyalı arkeologlar tarafından devam etmiştir. Avusturya Arkeoloji Enstitüsü ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1954 yılından itibaren kazı ve restorasyon çalışmalarını sürdürmektedir. Efes, yılda ortalama 1,5 milyon ziyaretçi çekmektedir. (URL 20).

45 İZMİR

Kategori: Savaş

Alan: İLK KURŞUN ANITI, HALKAPINAR 9 EYLÜL ŞEHİTLİK ANITI

Savaş –terör kategorisi- İzmir'in İşgali

İzmir, 15 Mayıs 1919'da Yunan işgali altına girmiştir. Bu olay, Türk milletinin tarihinde önemli bir travma yaratmış ve Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcını tetiklemiştir. Bu dönemde yaşanan trajediler, İzmir'deki anıtlar ve müzelerde anılmaktadır. Kurtuluş Savaşı, Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesi olarak önemli bir dönüm noktasıdır. İzmir, bu savaşın en kritik noktalarından biri olup, 9 Eylül 1922'de şehrin kurtuluşu ile sonuçlanan olaylar hüznün turizmi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda, İzmir Şehitliği, İzmir Kordonboyu üzerinde yer alan Atatürk Anıtı, Cumhuriyet Meydanı'ndaki İzmir Demokrasi Anıtı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün İzmir'e Geliş Anıtı (Güzelbahçe), İzmir Tarih ve Sanat Müzesi, İzmir Müzesi, Gaziemir'de bulunan Kurtuluş Müzesi, Şehitler Anıtı (Buca) olayların simgesidir.

46 İZMİR

Kategori: SON ŞANS TURİZMİ

Alan: ALLIANOI

Allianoi, İzmir'in Bergama ilçesinde, Yortanlı Barajı'nın gölet alanı içinde yer alan antik bir Misya kentidir. 1998 yılında baraj projesi sırasında keşfedilen kalıntılar, antik bir sağlık

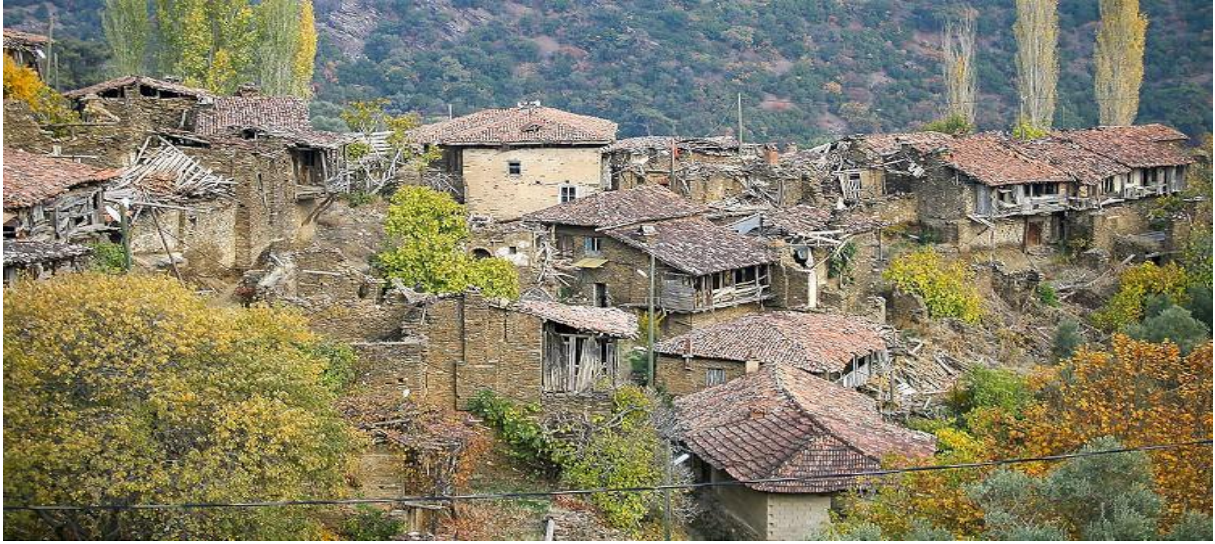
kompleksi olarak ortaya çıkmıştır. Burada bulunan termal hamamlar, su yolları, mozaikler ve heykeller, Alliano'i'yi antik dünyanın en iyi korunmuş termal sağlık merkezlerinden biri haline getirmiştir.

Yortanlı Barajı'nın inşaatı sırasında Allianoi kalıntılarının su altında kalma tehlikesi, bilim insanları, arkeologlar ve çevreciler arasında tartışmalara yol açmıştır. Koruma çağrıları yapılsa da, yerel otoriteler ve hükümet, barajın ekonomik faydalarını gerekçe göstererek projeye devam etme kararı almıştır. 2010'da baraj su tutmaya başladığında, Allianoi su altında kaldı ve bu durum, Türkiye'de kültürel mirasın korunması konusundaki tartışmalara yol açtı. Allianoi, hem bir antik kent olarak hem de modern altyapı projeleri ile kültürel miras arasındaki çatışmanın simgesi olarak önem taşımaktadır. Bugün su altında olmasına rağmen, Allianoi'nin varlığı ve yok oluşu, birçok kişi için bir hatırlatma olarak durmaktadır.

47 Kategori: HAYALET TURİZMİ

Alan: LÜBBEY KÖYÜ –

Şehir: İZMİR

1950'li yıllara kadar sıradan bir köy iken bu dönemden sonra her geçen gün yaşayan köylüler göç etmeye başlamış ve zamanla Lübbey Köyü adeta bir hayalet köye dönüşmüş. Köyde yerleşim antik çağlarda başlamış olup günümüzde tamamen kaderine terk edilmiş bir yer halini almıştır. Lübbey Köyü, İzmir'in Ödemiş İlçesine bağlı terkedilmiş bir köy. Köyde hala yaşayan sadece birkaç hane kalmış, onlar da köyün yaşlıları. Lübbey Köyü, Bozdağların yamacındaki Türkmen Köylerinden biri. Köyün yazları çıktığı yaylaya elektrik gelip de Lübbey'e gelmeyince köylüler yavaş yavaş, şimdiki adı ile Çamyayla Köyü olan yaylaya taşınmışlar. Çamyayla bakliyat yetiştirmeye elverişli arazisi nedeniyle de köyde yaşayanları oraya çekmiş. Yeni ev yapacak olanlar yeni ve verimli arazisi olan Çamyayla'yı tercih etmiş. Lübbey Köyü, hayvancılık, nar ve kestane gibi meyve yetiştiriciliği ile geçiniyormuş ancak zamanla bunlar köylünün geçinmesine yetmemiş. Kimisi bakliyat yetiştirmek için Çamyayla'ya kimisi iş veya çocukların eğitimi için Ödemiş'e taşınmış derken köy hayalet köye dönüşmüş. Köyün özgün mimarisi, yeni binalarla kirletilmemesi, köyün yerleştiği sırtın yapısı nedeniyle zamanla fotoğrafçıların, yürüyüş gruplarının ilgisini çekmesi ile şimdi yeniden popüler hale gelmeye başladı(URL 21).

İzmir'de kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizm çalışmaları

Kültürel Mirasın Korunması Çalışmaları:

Agora, Kadifekale, Saat Kulesi gibi tarihi yapıların düzenli olarak restore edilerek turizme kazandırılması, hem tarihi dokuyu korumak hem de ziyaretçilere farklı bir deneyim sunmaktadır.

İzmir Arkeoloji Müzesi, Agora Müzesi gibi müzeler, yeni eserlerle zenginleştirilmekte ve sergiler düzenlenmektedir. Bu sayede, İzmir'in tarihi ve kültürel zenginlikleri daha geniş kitlelere ulaştırılmaktadır.

İzmir'in somut ve somut olmayan kültürel mirasının tespit edilmesi ve kayıt altına alınması için çalışmalar yapılmaktadır. Bu sayede, kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması daha sistematik bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Sürdürülebilir Turizm Çalışmaları:

İzmir'in tarihi ve kültürel zenginliklerini bir araya getiren kültür rotaları oluşturulmaktadır. Bu rotalar sayesinde ziyaretçiler, şehrin farklı yönlerini keşfetme fırsatı bulmaktadır.

İzmir'in doğal güzellikleri, ekolojik turizm için önemli bir potansiyel taşımaktadır. Bu doğrultuda, doğa yürüyüşü, bisiklet turları gibi faaliyetler teşvik edilmektedir.

Turizm işletmeleri, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir turizm ilkelerine uygun olarak faaliyet göstermeye teşvik edilmektedir.

Turizm bölgelerinde atık yönetimi sistemleri geliştirilerek, çevrenin korunmasına katkı sağlanmaktadır.

Yerel halk ve turistler arasında çevre bilinci ve kültürel mirasın önemi konusunda farkındalık yaratmak için çalışmalar yapılmaktadır.

İzmir'de Özel Projeler:

Asansör ve çevresinin restorasyonu: İzmir'in simgelerinden biri olan Asansör ve çevresi, tarihi dokusunu koruyarak yeniden düzenlenmiştir.

Kadifekale'nin aydınlatılması: Kadifekale'nin gece aydınlatılmasıyla tarihi ve kültürel önemi vurgulanmıştır.

Kültürel miras eğitimleri: Okullarda ve sivil toplum kuruluşlarında kültürel miras eğitimleri verilerek genç nesillerin bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir.

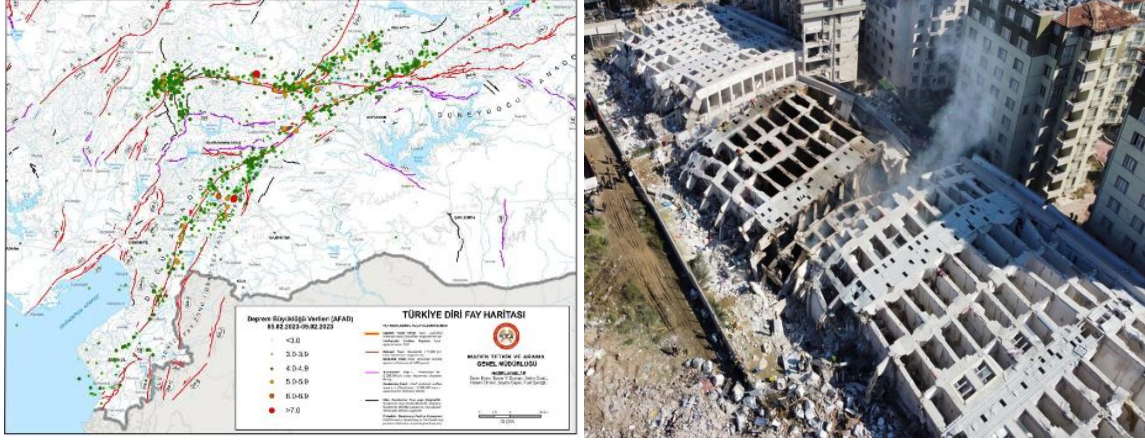
Sürdürülebilir Turizmin Önemi:

İzmir'in kültürel mirasının korunması ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi, hem şehrin ekonomisine katkı sağlamak hem de gelecek nesillere daha yaşanabilir bir çevre bırakmak için büyük önem taşımaktadır. Sürdürülebilir turizm, doğal ve kültürel kaynakların korunması, yerel halkın yaşam standartlarının yükseltilmesi ve turizm gelirlerinin adil dağıtılması gibi temel prensiplere dayanmaktadır.

48 KAHRAMANMARAŞ

Kategori:Doğal afet

Alan: PAZARCİK ELBİSTAN

2023 yılında meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen büyük deprem depreminin yarattığı yıkımlar doğal afet kaynaklı hüzün turizm kapsamına girebilir.

2023 Kahramanmaraş depremleri, 6 Şubat depremleri ya da 2023 Türkiye-Suriye depremleri, 6 Şubat 2023'te dokuz saat arayla meydana gelen, merkez üsleri sırasıyla Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan, 7,8 Mw ve 7,5 Mw büyüklüklerindeki iki deprem. Mercalli şiddet ölçeğine göre sarsıntıların şiddeti, ölçeğin en yüksek değeri olan XII (Afetsel) olarak saptandı. Depremler sonucunda Türkiye'de resmî rakamlara göre en az 53 bin 537, Suriye'de ise en az 8 bin 476 kişi öldü ve toplam 122 binden fazla kişi ise yaralandı. Depremlerin ardından büyüklüğü 6,7 Mw 'e kadar varan 45 binden fazla artçı sarsıntı gerçekleşti.

Pazarcık merkezli ilk deprem, Türkiye ve Suriye'nin yanı sıra Lübnan, Kıbrıs, Irak, İsrail, Ürdün, İran ve Mısır'ın da yer aldığı geniş bir coğrafyada hissedildi. İki büyük deprem, yaklaşık 350.000 km2 (140.000 mil kare) alanda, Almanya'nın toplam yüz ölçümü kadar bir bölgede hasara yol açtı ve 14 milyon kişiyi etkiledi. Türkiye'de birçok tarihî yapı da dâhil ilk gün 39 binden fazla bina yıkılırken, 11 ilde toplam 518 bin konut yıkıldı veya ağır hasar aldı. Ayrıca 128 bin 778 konut ise orta derecede hasar aldı. Afet sonrası 2 milyondan fazla kişi barınma sorunu yaşarken en az 5 milyon kişi farklı bölgelere göç etti. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), depremler sonucu Türkiye'de 658 bin, Suriye'de ise 170 bin çalışanın geçim olanaklarını kaybettiğini duyurdu.

Türkiye hükûmeti, deprem bölgesi için doğal afet ve salgın gibi acil durumlarda uluslararası kuruluş ve ülkelerden yardım çağrılarını kapsayan en yüksek acil durum olan 4. seviye alarm ilan edildiğini açıklarken, Dünya Sağlık Örgütü, depremler için 3. seviye acil durum ilan etti. Ayrıca depremlerden etkilenen 10 ilde 3 ay süreyle olağanüstü hâl ilan edildi ve ölenler için Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yedi gün, Kosova, Arnavutluk, Kuzey Makedonya ve Bangladeş'te ise bir gün ulusal yas ilan edilmesine karar verildi. 102 ülke Türkiye'ye yardım teklifinde bulunurken 94 ülkeden gelen 141 binden fazla kişi arama kurtarma çalışmalarına dâhil oldu. Onlarca ülke ilk yardım malzemesi, teçhizat, sağlık ekibi gönderdi ve taziye mesajları yayımladı. Ayrıca Ermenistan-Türkiye sınırı yardım sevkiyatı için otuz yıl aradan sonra ilk kez açıldı.

2023 Meclis Deprem Araştırma Komisyonu'nun raporuna göre depremlerin toplam maliyeti Türkiye'de 148.8 milyar Dolar oldu. Türkiye'nin 2023 gayrisafi yurt içi hasılasının %9'una denk gelen maddi zarar, 1999 Marmara depreminin yol açtığı maddi kaybın yaklaşık 6 katından fazla oldu. Dünya Bankası, depremlerin Suriye'ye doğrudan maliyetinin ise toplamda 5,1 milyar \$ olduğunu duyurdu. İki ülkede toplam 153.9 milyar \$ maddi zarara yol açan depremler, dünyada en çok maddi zarara sebep olan üçüncü deprem oldu.

Pazarcık'ta meydana gelen ilk deprem, 1668 Kuzey Anadolu depreminden sonra Anadolu topraklarında gerçekleşen en büyük ikinci deprem ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinde kaydedilen en büyük deprem olarak kayıtlara geçti. Elbistan merkezli ikinci deprem ise Türkiye'de meydana gelen depremler arasında en büyük üçüncü deprem oldu. Deprem bölgesinde 400 km yüzey kırığı oluşurken, bölge 3 ila 9 metre batıya kayd. Depremler, 1939 Erzincan depremini geride bırakarak Türkiye'de, 1822 Halep depremini geride bırakarak Suriye'de en ölümcül sarsıntılar olarak kaydedildi. Aynı zamanda, 300 binden fazla insanın öldüğü 2010 Haiti depreminden bu yana dünya çapındaki en ölümcül depremdir(URL 22).

49 KARS

Kategori: Savaş

Alan:SARIKAMIŞ ŞEHİTLİĞİ

Doğu Anadolu Bölgesi'nde, Erzurum-Kars illeri arasında yer alan bir destinasyondur.

Türkiye halkları Anadolu'da yüzyıllardır var olma mücadelesi vermiştir. Geçtiğimiz yüzyılda Birinci Dünya Savaşı'nda vatan topraklarının parçalanmaması için çok ağır bedeller ödemiştir. Bu bedeller; Çanakkale destanı, Başkomutanlık ve Sarıkamış destanları olup günümüzde hala milletin yüreğinde gurur, sevinç, başarı, meydan okuma ve hüznün bir anda hatırlandığı destanlardır. Sarıkamış Harekâtı, 1914 yılından Allahüekber Dağları'nda doksan bin vatan sevdalısının ağır kış şartlarındaki dondurucusoğukta donarak şehit olduğu yerdir. Sarıkamış Harekâtı'nda, eksi 40 dereceye düşen dondurucusoğuğa ve açlığa rağmen Türk askerinin mücadelesi hafızalarda yerini almıştır (Yirik ve Seyitoğlu, 2014: 756) Sarıkamış

Harekâtı, “ders alınacak belli başlı yenilgilerdendir”. Fakat unutulmaması gerekir ki,“tarihte zaferler kadar yenilgilerin de millî kimliğin kuvvetlenmesinde rolü büyüktür” (Alan, 2018:199). Sarıkamış Şehitliği; üşüyen bedenleri yakan bir ateş, ümidi kemiren bir kurt, korku ve ölüm,yaralanma, açlık, yorgunluk, ayrılık, acı ve kederdir. Sarıkamış Harekâtı’nın askerlerin bütünümkânsızlıklara rağmen sadakatle ölüme doğru korkusuzca yürüyüşlerini destanlaştırdığı yerdir (Alan,2018: 202-205)SarıkamışAllahuekberDağları MilliParkı Sarıkamış Harekâtı sırasındaşehit düşen 78 bin Türk askerianısına ilan edilmiştir.

50 Kategori: SON ŞANS TURİZMİ

Alan: ANİ HARABELERİ

Şehir : Kars

Ani Ören Yeri, Kars merkeze 42 km uzaklıkta, Türkiye-Ermenistan sınırında yer alan, binlerce yıl boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış önemli bir tarihi bölgedir. 2016 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi’ne giren Ani, Ortaçağ’da İpek Yolu üzerindeki bir ticaret merkezi olarak büyük zenginlik kazanmıştır. Ani’nin en eski yerleşim izleri M.Ö. 5000'lere kadar uzanmaktadır. Şehrin ilk kalesi 4. yüzyılda Karsaklılar tarafından inşa edilmiş, daha sonra Bagratlı Krallığı ve Selçuklular döneminde surlar ve yapıların inşası devam etmiştir. Ani, 1064 yılında Selçuklu Sultanı Alparslan tarafından fethedilmiş ve bu fethi belgeleyen kitabeler surlarda yer almıştır. Bugün 78 hektarlık bir alanı kaplayan Ani, cami, kilise, hamam, saray gibi 21 tescilli taşınmaz yapı ile önemli bir arkeolojik sit alanıdır. Ani Harabeleri, "son şans turizmi" kapsamında önemli bir destinasyon olarak öne çıkmaktadır. Bu tür turizm, tehdit altındaki tarihi ve doğal alanları ziyaret etmeyi içerir ve Ani, bu kategoride özel bir yere sahiptir. Özellikle tarih boyunca yaşadığı savaşlar, depremler ve ihmal nedeniyle büyük oranda yıkıma uğrayan Ani, Dünya Anıtlar Fonu tarafından "tehlike altındaki kültürel miraslar" arasında gösterilmiştir. 2010'da bu listeye alınan Ani, mimari harikalarının kaybolma riskiyle karşı karşıya kalmıştır Ani'nin önemi, sadece kültürel zenginliğinden değil, aynı zamanda bu zenginliğin hızla yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olmasından kaynaklanmaktadır. Antik kent, bir zamanlar İpek Yolu üzerinde önemli bir ticaret merkeziydi ve Ermeni, Bizans, Selçuklu gibi çeşitli medeniyetlerin izlerini taşımaktadır.. Ancak, yıkılan yapıları ve doğal aşınma süreçleri nedeniyle bu eşsiz alanın korunması için büyük çaba gösterilmektedir.

Son şans turizmi açısından Ani'yi ziyaret etmek, kaybolmadan önce bu tarihi mirası deneyimlemek anlamına gelir. Hem turistlerin bilinçlenmesini sağlar hem de bölgeye gelen kaynaklar, koruma ve restorasyon çalışmalarına katkı sunar. Bu nedenle, Ani'yi ziyaret etmek,

sadece bir seyahat değil, aynı zamanda kültürel mirasa sahip çıkmak adına önemli bir adım olarak görülmektedir (URL 23).

Kars'ta Kültürel Mirasın Korunması Çalışmaları

Kars'taki kültürel mirasın korunması için yapılan çalışmalar şu şekilde sıralanabilir:

Ani Harabeleri, Kars Kalesi gibi tarihi yapılar, restore edilerek turizme kazandırılmaktadır. Kars Müzesi gibi müzeler, bölgenin tarihini ve kültürünü yansıtan eserlerle donatılmaktadır. Her sanat eseri onun ham maddesinin en bol bulunduğu yerde üretilir. Halı, kilim ve benzeri dokumalar da bu kaidenin dışında değildir. Bir hayvancılık bölgesi olan, koyun yetiştirilen Kars ve çevresinde de, bu kaideye uygun olarak, yıllar boyu halı, kilim, cecim, zili, sumak ve çiği kilimi gibi çeşitli kirkitli (dokuma tarağı ile sı-kıştırılan) dokumalar yapılmıştır ve atölyeler ile bu kültür devam etmektedir.

Kars'ın somut ve somut olmayan kültürel mirasının tespit edilmesi ve kayıt altına alınması için çalışmalar yapılmaktadır.

Sürdürülebilir Turizm Çalışmaları

Kars'ta sürdürülebilir turizm çalışmalarının odaklandığı başlıca alanlar şunlardır:

Sarıkamış'ın kış turizmi potansiyeli, kayak merkezleri ve kış sporları aktiviteleriyle desteklenmektedir. Tarihi ve kültürel zenginlikleriyle Kars, kültür turizmi için önemli bir destinasyondur. Kars'ın doğal güzellikleri, trekking, kamp gibi doğa sporları için elverişlidir. Köy turizmi ve agroturizm gibi alternatif turizm türleri desteklenmektedir.

Kars'ta kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için ulaşım, konaklama ve diğer turizm altyapılarının geliştirilmesi, Kars'ın turizm potansiyelinin yurt içi ve yurt dışında tanıtılması, yerel halkın turizm bilincinin artırılması için eğitim programları düzenlenmesi ve devlet kurumları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün ortak çalışması gereklidir.

51 .KOCAELI

Kategori: Doğal Afet Alanı: GÖLCÜK DEPREM ANITI

1999 Gölcük depreminin yarattığı yıkımlar doğal afet kaynaklı hüznün turizm kapsamına girebilir.

1999 Gölcük Depremi, İzmit Depremi, Marmara Depremi veya 17 Ağustos 1999 depremi, 17 Ağustos 1999 sabahı, yerel saatle 03.02'de meydana gelen Kocaeli/Gölcük merkezli deprem. Aletsel büyüklüğü $M_w=7,4$ (Kandilli Rasathanesi) veya $M_w=7,6$ (USGS)[5] ölçülen deprem, büyük çapta can ve mal kaybına neden olmuştur.

17 Ağustos depremi tüm Marmara Bölgesi'nde, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir alanda hissedildi. Resmî raporlara göre 17.480 ölüm, 23.781 yaralanma oldu. 505 kişi sakat kaldı. 285.211 ev, 42.902 iş yeri hasar gördü. 2010 yılında yayımlanan Meclis araştırması raporuna göre 18.373 kişi öldü. 48 bin 901 kişi ise yaralandı .

.Türkiye'nin yakın tarihindeki en önemli afetlerden biri olan Marmara depremi, geniş bir alanda yaklaşık 16 milyon kişiyi etkileyerek ülke genelinde büyük sosyal ve ekonomik kayıplara yol açmıştır. Depremın etkisinin bu denli büyük olmasının temel sebepleri, kaçak yapılar, yetersiz yapı standartları, uygun olmayan zeminlerdeki yapılaşma ve düşük maliyet için inşaat malzemelerinden yapılan kesintilerdir. Bu olayın ardından zorunlu deprem sigortası gibi düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Deprem sonrası adli süreçte, can kayıplarının yüksek olduğu bölgelerde birçok dava açılmışsa da, tutuklanan sanık sayısı sınırlı kalmış; çoğu dava ya beraat ile sonuçlanmış ya da cezasız kalmıştır. Toplamda 2.100 dava açılmış, ancak bunların 1.800'ü Rahşan Affı olarak bilinen yasa kapsamında düşmüştür. Kalan davalardan yalnızca bir kısmında ceza verilmiş; bu davalar ise 2007'de zaman aşımı nedeniyle son bulmuştur. Bu durum, Türkiye'nin afet yönetimi ve sorumluluk alma süreçlerine yönelik eleştirileri gündeme getirmiştir.

52. KONYA

Kategori: İnanç

Alan: MEVLANA TÜRBESİ

Farklı nitelikteki hüznün turizmi alanlarına yapılan seyahatler (Seaton, 1996) kapsamında dini figürlerin ölümünü temsil eden ve kutsallık atfedilen alanlara yapılan seyahatlerde hüznün turizm alanları olarak kabul edilebilir. Mevlana Türbesi hem mezarlık turizmi hemde bu anlamda incelenebilir.

Mevlana Türbesi - Mezarlık Turizmi

Mevlana Celaleddin Rumi'nin türbesi, hem dini hem de kültürel bir öneme sahiptir. Ziyaretçiler, burada Rumi'nin yaşamı ve öğretileri üzerinden geçmişte yaşanan acıları anma fırsatı bulurlar. Mevlana Celaleddin Rumi, Konya'da yaşamış ve burada vefat etmiştir. Mevlana, 13. yüzyılda yaşamış büyük bir İslam alimi, düşünür ve mutasavvıftır. Konya, Mevlana'nın türbesinin bulunduğu şehirdir ve bu türbe, hem Türkiye'den hem de dünyanın dört bir yanından milyonlarca ziyaretçi çeken önemli bir manevi merkezdir.

Mevlana Türbesi ve Müzesi, Konya'da yer alır ve bu mekan, Mevlana'nın anısını yaşatan en önemli yerlerden biridir. Türbe, aynı zamanda Mevlevilik tarikatının merkezi olarak da bilinir. Mevlana Türbesi, hem manevi turizm hem de yas ve mezarlık turizmi açısından önemli bir destinasyondur.

Bu türbe, Mevlana'nın öğretilerini ve manevi mirasını anlamak isteyenler için önemli bir yerdir. Ayrıca, Mevlana'nın öğretileri, barış, sevgi ve hoşgörü üzerine kuruludur ve bu nedenle türbe, birçok insan için huzur ve içsel bir arayışın sembolüdür.

Konya'da hüznün turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmalıdır ?

Konya, yüzyılların birikimi olan zengin kültürel mirası ve Mevlana gibi önemli bir figürü barındırmasıyla hüznün turizmi için önemli bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyeli en iyi şekilde değerlendirmek için tarihi yapıların restorasyonu, müze sergilerinin zenginleştirilmesi ve arkeolojik kazıların desteklenmesi gibi kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmaların yanı sıra, yerel halkın turizm faaliyetlerine aktif katılımını sağlamak ve sürdürülebilir turizm ilkelerine uygun projeler geliştirmek gerekmektedir. Bu sayede hem şehrin ekonomisi canlanacak, hem de kültürel farkındalık artacak, sosyal dayanışma güçlenecek ve Konya, dünya çapında tanınan bir turizm merkezi haline gelecektir. Ancak bu süreçte, hüznün turizminin etik boyutunu göz ardı etmemek ve ziyaretçilere saygı ve empati duygularını aşlamak büyük önem taşımaktadır.

53 Kütahya

Kategori: SAVAŞ ALANLARI TURİZMİ

Alan: KURTULUŞ SAVAŞI DUMLUPINAR ŞEHİTLİĞİ

Kütahya'nın Dumlupınar ilçesinde bulunan Dumlupınar Şehitliği, 30 Ağustos 1922'de gerçekleşen Büyük Taarruz'da hayatını kaybeden şehitlerin anısına inşa edilmiştir. 14 Bu yer, Kurtuluş Savaşı'nın önemli sahnelerinden birinin gerçekleştiği ve pek çok insanın yaşamını yitirdiği bir alan olarak hüzün turizmi kapsamında ziyaret edilmektedir.

Zafertepe Anıtı Çalköy

Kütahya'nın Altıntaş ilçesine bağlı Çalköy, 30 Ağustos 1922'de yaşanan Büyük Taarruz'un merkezi olması nedeniyle hüzün turizmi açısından önemli bir yerdir. Burada yaşanan acı olayların anısı, bölgeyi ziyaret eden turistler için derin bir hüzün kaynağı oluşturmaktadır.

54 Kategori:MEZARLIK TURIZMI

Alan: AIZONAI ANTİK KENTİ -

Şehir: KÜTAHYA

Aizonai Antik Kenti: Aizonai Antik Kenti, antik mezarlıklar ve diğer tarihi yapıları ile mezarlık turizmi açısından önem taşıyabilir.

Aizanoi, Roma dönemine ait kalıntıları ile dikkat çeken bir antik kenttir. Burada yapılan kazılarda ortaya çıkan eserler, savaşlar ve çatışmalarla ilgili tarihi bilgileri içermektedir. Ziyaretçiler, bu tarihi alanda geçmişe dair izler bulabilirler.

Bu yerler, Kütahya'da savaş alanları turizmi açısından önemli mekanlar olup, ziyaretçilere geçmişte yaşanan acıları anma ve tarihi olayları anlama fırsatı sunmaktadır.

Kütahya' da Hüzün turizmi destinasyonlarında kültürel mirası korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır ?

Kütahya'nın hüzün turizmi potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için kapsamlı bir strateji izlenmelidir. Tarihi yapıların restorasyonu, müze sergilerinin zenginleştirilmesi ve arkeolojik kazıların desteklenmesiyle kültürel miras korunmalıdır. Yerel halkın turizm gelirlerinden daha fazla pay almasını sağlamak için kooperatifler kurulmalı, turizm eğitimi verilmeli ve katılımcı planlama yöntemleri benimsenmelidir. Ekolojik turizm, yavaş turizm ve düşük karbon ayak izi gibi sürdürülebilir turizm modelleri teşvik edilerek hem çevre korunmalı hem de turizm gelirleri artırılmalıdır.

55 MANISA

Kategori: Doğal afet

Alan: SOMA MADEN FACİASI

Şehir: Manisa

Kaza kategorisinde Soma Maden Faciası Anıtı

2014 yılında Manisa ilinin Somailçesinde bulunan kömürmadeninde 301 madencininölümüyle sonuçlanan madencilik kazasıNIN anısına yapılan bu anıt, iş kazalarının trajik sonuçlarını hatırlatır.

Aliagaoglu, A. ve Çiltepe, F. (2020). Kömür ve ölümün buluştuğu yer: Hüzün turizmi açısından Soma Maden Faciası. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24 (Aralık Özel Sayı), 131-150.

Soma Maden Kazası gibi trajik olaylar, sadece birer facia değil, aynı zamanda toplumların hafızasında derin izler bırakan önemli kültürel miras parçalarıdır.

Soma özelinde bu durumu ele alırsak, kazanın yaşandığı bölgenin bir yandan hüzün turizmi için potansiyel taşıdığı, diğer yandan da bu potansiyelin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi gerektiği görülmektedir. Bu bağlamda, şu noktalar üzerinde durulabilir:

Soma Maden Kazası, işçi hakları, güvenlik önlemleri gibi konularda önemli dersler içeren bir olaydır. Bu kazanın anısının yaşatılması, gelecek nesillere aktarılması ve benzer olayların tekrar yaşanmaması için önlem alınması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kazadan en çok etkilenenler yerel halktır. Bu nedenle, bölgede yapılacak tüm turizm faaliyetlerinde yerel halkın görüşleri alınmalı, onların katılımı sağlanmalı ve turizm gelirlerinden adil bir şekilde faydalanmaları sağlanmalıdır.

Hüzün turizmi, ticari kaygılardan ziyade, yaşananların önemi ve yerel toplulukların hassasiyetleri göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Çevreye duyarlı, kültürel değerlere saygılı ve yerel ekonomiyi destekleyen bir yaklaşım benimsenmelidir.

Soma'da hüzün turizminin sürdürülebilir olması için anma alanlarının oluşturulması, müze ve belgesel çalışmalar yapılması gibi adımlar atılabilir. Ancak bu çalışmaların, sadece

ticari amaçlarla değil, aynı zamanda yaşananların hafızasını canlı tutmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla yapılması gerekmektedir.

56 MARDIN

Kategori:İnanç Turizmi

Alan: DEYRULZAFARAN MANASTIRI

Mardin Deyrulzafaran Manastiri Süryani Ortodoks Kilisesi'ne ait önemli bir yapıdır. Tarihi boyunca birçok acı olaya tanıklık etmiştir ve ziyaretçiler için derin bir hüznün hissi uyandırabilir. Deyrulzafaran Manastırı, tarihi ve kültürel önemiyle dikkat çeken bir yapıdır. Mardin'in 4 kilometre doğusunda yer alan bu manastır, 5. yüzyılda inşa edilmiştir ve Süryani Ortodoks Kilisesi'ne aittir.

Hüzün turizmi, genellikle trajik olayların yaşandığı veya derin tarihi ve kültürel anlam taşıyan yerleri ziyaret etmeyi içerir. Deyrulzafaran Manastırı'nın tarihi boyunca çeşitli zorluklar ve değişimler yaşadığı göz önüne alındığında, bu tür bir turizm kategorisine girebilir. Özellikle, manastırın mezar odaları ve tarihi yapıları, ziyaretçilere geçmişin zorluklarını ve trajedilerini hatırlatabilir(URL 24- URL25).

57. Kategori. İnanç Turizmi

Alan: MOR BEHNAM KIRKLAR KİLİSESİ

Şehir Mardin

Süryani Hristiyanlarının en eski kiliselerinden biri olan Mor Behnam, hem mimarisi hem de tarihi ile dikkat çekmektedir. Mor Behnam ile kız kardeşi Saro adına yapılan ve şu anda Kırklar Kilisesi olarak tanınan kilise iki ismini de erken dönem Hristiyan efsanelerinden almıştır ve 6'ncı yüzyılın ortalarına ait bir yapıdır. Kilisenin adı, 3. yüzyılda Kapadokya'da yaşayan ve Roma İmparatoru Dokios'un baskılarına karşı isyan eden kırk Hristiyan askerin trajik hikayesinden gelir. Bu askerler, Sivas'ta dondurucu soğukta bir buz göletine atılarak şehit olmuşlardır. Doğu-batı yönünde 12 masif sütun üzerine oturtulmuş kemerlerle taşınan tavan bölümü düzgün kesme taşlarla örülüdür. 1293'te Mardin Süryani Kadim Patriklik Merkezi olduktan sonra halkın ruhani ve idari işleri bu kiliseden idare edilmeye başlamıştır. Kırklar Kilisesi'nde patrikler ve metropolitler önceleri kilisenin avlusunda tavanları kesme taşla örülmüş odalarda ikamet ederlerdi. 1850'de bu odaların yerine yeni bir patriklik merkezi inşa edilmiş, 1925'te bu mekan genişletilerek yanına kesme taşlardan bir divanhane yapılmıştır. 1799'da burda bir okul açılmış olup, 1825-1899 yılları arasında faal olduğu bilinmektedir. 1928 yılına kadar eğitim ve öğretim devam etmiştir (URL 26-URL 27).

Mardin'in tarihi dokusu ve kültürel zenginliği, hüznü turizmi açısından büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Ancak bu potansiyelin sürdürülebilir ve etik bir şekilde yönetilmesi büyük önem taşımaktadır. Şu ana kadar Mardin'de hüznü turizmi için özel ve kapsamlı bir model geliştirilmiş olmamakla birlikte, bölgedeki bazı çalışmalar ve potansiyel adımlar şu şekilde sıralanabilir:

- Mardin'deki tarihi yapılar, özellikle de kiliseler ve medreseler, düzenli olarak restore edilerek gelecek nesillere aktarılmaktadır. Bu çalışmalar, hem kültürel mirasın

korunmasına katkı sağlamakta hem de turizme yönelik cazibesini artırmaktadır.

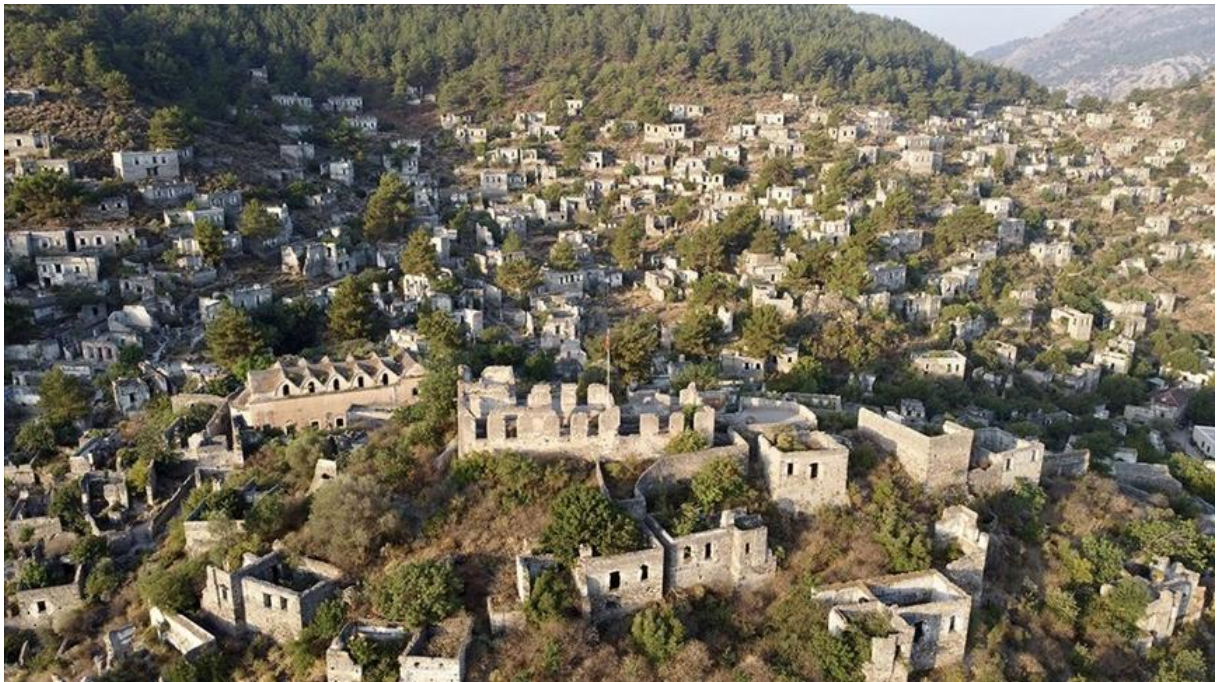
Ancak, bu çalışmaların daha sistematik ve kapsamlı hale getirilmesi gerekmektedir.

- Mardin Müzesi gibi var olan müzelerin koleksiyonları düzenli olarak güncellenmekte ve yeni sergiler düzenlenmektedir. Bu sayede ziyaretçilere daha zengin bir deneyim sunulmaktadır. Ancak, müzelerin interaktif ve eğitici unsurlarla donatılması, ziyaretçilerin tarihi olayları daha iyi anlamalarına yardımcı olacaktır.
- Mardin'deki yerel halk, bölgenin kültürel mirasına sahip çıkan ve bu mirası gelecek nesillere aktarma konusunda önemli bir role sahiptir. Bu nedenle, yerel halkın turizm projelerinde aktif olarak yer alması ve gelirlerden adil bir şekilde pay alması sağlanmalıdır.
- Hüzün turizmi, bölgeye zarar vermeden ve yerel kültürü tahrip etmeden yapılmalıdır. Bu nedenle, turizm faaliyetlerinin çevreye duyarlı, kültürel değerlere saygılı ve yerel ekonomiyi destekleyen bir şekilde planlanması gerekmektedir.
- Hem yerel halk hem de turistler arasında kültürel mirasın önemi ve korunması konusunda farkındalık yaratmak için eğitim programları düzenlenmelidir. Bu sayede, hüzün turizminin olumsuz etkilerinin önüne geçilebilir ve sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturulabilir.
- **Mardin Büyükşehir Belediyesi**, tarihi yapıların restorasyonu, müze çalışmalarının desteklenmesi ve turizm altyapısının geliştirilmesi gibi konularda çeşitli projeler yürütmektedir.
- **Kültür ve Turizm Bakanlığı**, Mardin'deki tarihi ve kültürel zenginlikleri korumak ve turizme kazandırmak amacıyla çeşitli destekler sağlamaktadır.
- **Yerel Sivil Toplum Kuruluşları**, bölgedeki sivil toplum kuruluşları, kültürel mirasın korunması, turizm gelişimine katkı sağlanması ve yerel halkın bilinçlendirilmesi konularında çalışmalar yapmaktadır.

58 MUĞLA

Kategori: Hayalet

Alan: KAYAKÖY

Fethiye Kayaköy, mimarisi ve iklim yapısı bakımından tipik bir Akdeniz köyüdür. Günümüzde mahalle statüsüne sahiptir. Fethiye ilçe merkezinin 7 kilometre güneyinde bulunan Kayaköy, Muğla il merkezinin 147 kilometre güneyindedir. Bölgede aktif yerleşim olmamakla beraber, Kayaköy turistler tarafından ilgiyle karşılanır. Fethiye Kayaköy tarihi ve sosyo-kültürel yapısıyla öne çıkar. Bölgenin ilk olarak milattan önce binli yıllarda Yunan şehir devletleri tarafından yaşanabilir hale getirildiği düşünülür. Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da hakimiyet kurmaya başladığı dönemlerde, Kayaköy'ün yerleşikleri Bizans Rumlarıydı. Anadolu içlerindeki Oğuz boyları iskan edilerek Fethiye Kayaköy civarı Türk – İslam kültürüyle tanıştırılmış oldu. Yerli Rumlara karşı olumsuz tedbirler alınmadığı için, Hristiyan ve Müslüman tebaa yüzlerce yıl birlikte yaşamayı başardı.

Kayaköy ahalisinin ayrılığa düştüğü temel konu, ticari faaliyetler olmuştur. Türkmenler, ovaları ve yayları ile meşhur bölgelerden geldikleri için, başlangıçta bölgeye alışmamışlardır. Geleneksel meslekleri olan koyun yetiştiriciliğini sürdürmek için düzlüklere ihtiyaç duyarak zaman içinde bölgeyi terk etmişlerdir. Dik yamaçların ve kayalıkların bol olduğu Kayaköy, hayvancılıktan çok tarıma elverişlidir. Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar, geçim kaynağı meyve sebze yetiştiriciliği olan Rumlar Kayaköy'de çoğunluk göstermiştir. Kayaköy neden terk edildi, sorusunun çeşitli cevapları olabilir. Bunlardan ilki, bölge mimarisinin özgünlüğüdür. Trakya Türkleriyle Anadolu Rumlarının karşılıklı olarak yer değiştirdiği mübadeleler sonrasında, Bizans döneminden beri bölgede yaşayan Rumlar Yunanistan'a gitmiştir. Yurda gelen Trakyalılar onların terk ettiği evlere yerleştirilmiştir. Osmanlı'nın ilk dönemlerinde Oğuzları bölgeden uzaklaştıran coğrafi sebepler, Trakya göçmeni Türklerin de uyumunu zorlaştırmıştır. Yunanistan'da kerpiç evler içinde yaşamış olan muhacirler, taş evlerde rahat edememiştir. 1957 tarihli Fethiye depremi sonrasında göç hızı artmış, terk edilen bölgeye halk arasında hayalet köy benzetmesi yapılmıştır. Günümüzde Fethiye Kayaköy kahvaltı, canlı müzik ve tur rehberliği hizmetlerine ulaşımın kolay olduğu bir turizm merkezidir.

Muğla'da Huzun turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?

İçişleri Bakanlığı tarafından, Valilik, Kaymakamlık ve Belediyelerce gerçekleştirilen vatandaşların hayatını kolaylaştırıcı, farkındalık oluşturan ve örnek olabilecek projelerin teşvik edilmesi amacıyla, 2018 yılında başlatılan“ Projem Türkiye; Mülki ve Yerel yönetimlerde yeni fikirler ve örnek uygulamalar yarışması “ sonucunda; Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Kanuni Yolu Projesi” sosyo-ekonomik dalda mansiyon ödülüne layık görülmüştür (URL 28).

59 NEVŞEHİR

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: HACI BEKTAŞ-I VELİ TÜRBESİ

Hacı Bektaş-ı Veli'nin türbesi, Alevi-Bektaşî kültürü açısından önemli bir yerdir. Burada yapılan ziyaretler, hem hüznü hem de manevi bir deneyim sunmaktadır. Hacı Bektaş-ı Veli, Anadolu'da Alevi-Bektaşî inancının yayılmasında önemli bir rol oynamıştır. Türbesi, bu inancın merkezi olarak kabul edilmektedir. Alevi-Bektaşî toplulukları, tarih boyunca zulüm ve baskılara maruz kalmıştır. Bu bağlamda, türbe ziyaretleri geçmişte yaşanan acıların ve mücadelelerin anılması açısından önem taşımaktadır. Hacı Bektaş-ı Veli Türbesi'nin hüznü turizmi ile olan ilişkisini açıklayan bazı noktalar:

1. Tarihsel ve Kültürel Bağlam

Hacı Bektaş-ı Veli, Anadolu'da Alevi-Bektaşî inancının yayılmasında önemli bir figürdür. Tarih boyunca Alevi toplulukları, çeşitli zulümlerle karşılaşmış ve bu durum, Hacı Bektaş-ı Veli'nin öğretilerinin daha da önem kazanmasına yol açmıştır. Türbe, bu tarihsel acıların ve mücadelelerin anılması açısından önemli bir mekan olarak kabul edilmektedir.

4. Ziyaretçi İlgisi

Hacı Bektaş-ı Veli Türbesi, hem yerli hem de yabancı ziyaretçiler için önemli bir çekim merkezidir. Bu tür ziyaretler, hüznü turizminin bir parçası olarak değerlendirilebilir; çünkü insanlar tarihsel olayları ve kültürel mirasları anlamak için bu tür mekanları ziyaret etmektedir.

2. Manevi Atmosfer

Hacı Bektaş-ı Veli Türbesi, ziyaretçilerine derin bir manevi deneyim sunmaktadır. Burada yapılan ziyaretler, hem tarihsel hem de duygusal bir bağ kurma fırsatı vererek hüznü turizmi açısından önemli bir rol oynamaktadır. Ziyaretçiler, türbede geçmişin izlerini hissederek empati geliştirme fırsatı bulurlar.

3. Eğitim ve Anma

Hacı Bektaş-ı Veli Türbesi, Alevi-Bektaşî kültürünün öğrenilmesi ve anılması için bir merkezdir. Ziyaretçiler burada sadece manevi bir deneyim yaşamaz, aynı zamanda geçmişte yaşanan zulüm ve acıları anarak empati geliştirme fırsatı bulurlar (URL 29-URL 30-URL 31).

Nevşehir’de huzun turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?

Nevşehir’de hüzn turizmi destinasyonları ile ilgili olarak, kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, bu amaç doğrultusunda aşağıdaki adımları atmaktadır:

Kültürel Mirasın Korunması

Tarihi yapılar ve alanlar üzerinde restorasyon çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu projeler, hem yerel kültürün yaşatılması hem de turistlerin ilgisini çekmek amacıyla önem taşımaktadır. Yerel halkın kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmesi için çeşitli eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlar, yerel toplulukların kültürel değerleri sahiplenmelerini teşvik etmektedir.

Yerel Toplulukların Katılımı

Yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımını artırmak için topluluk temelli turizm projeleri geliştirilmektedir. Bu projeler, yerel halkın turizmden ekonomik fayda sağlamasını amaçlamaktadır. Yerel el sanatları ve geleneksel kültürün tanıtılması için atölye çalışmaları ve etkinlikler düzenlenmektedir. Bu tür faaliyetler, hem kültürel mirası yaşatmakta hem de turistlerin ilgisini çekmektedir.

Sürdürülebilir Turizm Modelleri

Nevşehir’in doğal güzellikleri ile kültürel mirasının bir arada sunulması için entegre turizm paketleri oluşturulmaktadır. Bu sayede, ziyaretçiler hem doğal hem de kültürel deneyimler yaşayabilmektedir. Turistlerin ulaşımında sürdürülebilir yöntemlerin teşvik edilmesi amacıyla bisiklet yolları ve yürüyüş parkurları gibi altyapı projeleri hayata geçirilmektedir (URL 32).

60 ŞANLIURFA

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: Harran Şuayp

Şuayp Şehri, peygamberler tarihindeki önemli buluşmalardan biri olarak bilinir ve günümüzde dini-tarihi bir merkez niteliğindedir. Şanlıurfa'nın bu bölgesi, Hz. Musa ve Hz. Şuayip'in buluşma noktası olarak rivayet edilir; Hz. Şuayip'in burada yaşadığı ve Medyen halkına peygamber olarak gönderildiği kabul görmektedir. Bu peygamberin bölgedeki zenginlerin haksız kazançlarını engellemek ve kervan yollarındaki ticari haksızlıkları sonlandırmak için çaba sarf ettiği belirtilir. Şehirde Hz. Şuayip'in yaşadığı düşünülen yer kutsal kabul edilmekte olup, burada gelen ziyaretçilerin ibadet edebileceği bir alan oluşturulmuştur. Şehir, aynı zamanda MS 400-500 yıllarında ticaretin canlı olduğu bir kervan yolu üzerindedir ve bu ticari merkezde, günümüzde kalıntıları bulunan geniş bir kervansaray yer almaktadır. Şuayp Şehri'ndeki tepenin zirvesinde, İslamiyet öncesi dönemden kalma ve günümüzde yalnızca bir duvarı ayakta duran bir kilise kalıntısı bulunmaktadır. Şehirde ayrıca, kayaç yapısından ötürü hem şehir merkezi hem çevrede bulunan ve eski dönemlerde yerleşim yeri olarak kullanılan çok sayıda mağara vardır.

Şuayb Şehri bugün, Harran'ın 38 kilometre doğusunda antik kenti bulunan bir köy olarak hayatına devam ediyor. Bir tepenin üzerine kurulmuş olan antik şehrin çevresinde kurulan yaşam alanlarıyla nüfusu yaklaşık 500'ü geçen bir halk yaşamakta. Temel olarak iki bölgeye ayrılmış olan şehir aşağı köy ve yukarı köy olarak ayrılmakta. Şehirdeki imkanlar oldukça kısıtlı. Gün içerisinde alışveriş için gidilen Harran dışında şehirde dışarı ile iletişim oldukça az. Köyün girişinde ve çıkışında, köydeki küçük gereksinimler için ise oldukça kısıtlı imkanları olan birer bakkal bulunuyor.

61 Kategori: İnanç Turizmi

Alan: Balıklıgöl

Şehir: Şanlıurfa

Balıklıgöl, hem dini hem de kültürel açıdan önemli bir yerdir. Hz. İbrahim'in ateşe atıldığı yer olarak bilinen bu mekan, ziyaretçilere derin bir manevi deneyim sunar ve geçmişte yaşanan acıları hatırlatır (URL 34).

62. Kategori: Doğal Afet

Alan: Halfeti

Şehir: Şanlıurfa

Halfeti'nin hüzün turizmine girmesinin ana nedeni, Birecik Barajı'nın inşası sonucu eski şehrin büyük bir kısmının sular altında kalmasıdır. Bu durum, hem yerel halkın yaşamını hem de bölgenin tarihi dokusunu derinden etkilemiştir. Eski Halfeti'nin büyük bir kısmı, barajın inşasıyla birlikte sular altında kaldı. Bu durum, ziyaretçilerin ilgisini çeken dramatik ve hüzünlü bir manzara oluşturdu. Sular altında kalan caminin minaresi, suyun üstünde yükselerek etkileyici ve hüzünlü bir görüntü sunar. Bu, ziyaretçilerin ilgisini çeken önemli bir semboldür. Barajın inşası nedeniyle yerinden edilen halkın hikayeleri, bölgenin hüzünlü geçmişini yansıtır ve ziyaretçilerin empati kurmasını sağlar (URL 35- URL 36).

63.

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: Göbeklitepe

Şehir: Şanlıurfa

Kuşkusuz Anadolu'nun doğusunda, inanç turizmi açısından elde edilmiş en değerli buluntu, Şanlıurfa şehrinin 15 km. kuzeybatısındaki Örencik köyü Göbeklitepe höyüğünden elde edilmiştir. Bu alanda bulunan: 20 adet T biçimli, dairevi şekilde dizilmiş, üzerlerinde özenle işlenmiş çeşitli figürler bulunan, 3-6 m. boyunda ve 40-60 ton ağırlığında olan dikili taşlar, günümüzden 12000 yıl önceye tarihlendirilmektedir (Neolitik: MÖ 9600-7300). Bir tapınak kalıntısı olduğu düşünülen ve günümüz şartlarında bile inşası zor olan bu tip bir yapının, madensel aletlerin henüz kullanılmadığı avcı-toplayıcı olarak tanımlanan bir döneme karşılık gelmesi şaşırtıcı bir durumdur. Göbeklitepe buluntusunun bilimsel açıklamalarının yapılabilmesi durumunda, tarih kronolojisini değiştirebileceği, insanın geçmişi ve inanç tarihiyle ilgili yeni yorumlamaların ortaya çıkabileceği tahmin edilmektedir. Söz konusu buluntu, bölgeye yönelik inanç turizmi hareketlerini artıracak niteliktedir

Şanlıurfa'da hüzün turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için gerçekleştirilen çalışmalar şunlardır:

Kültürel Mirasın Korunması

Şanlıurfa'daki tarihi yapılar, anıtlar ve mekanlar üzerinde restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Bu projeler, hem yerel kültürün yaşatılması hem de turistik çekiciliğin artırılması amacıyla önem taşımaktadır. Yerel halkın kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmesi için çeşitli eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlar, toplulukların kendi kültürel değerlerine sahip çıkmalarını teşvik etmektedir.

Yerel Toplulukların Katılımı

Yerel halkın turizm faaliyetlerine katılımını artırmak amacıyla topluluk temelli projeler geliştirilmektedir. Bu projeler, yerel halkın turizmden ekonomik fayda sağlamasını hedeflemektedir.

Şanlıurfa'da düzenlenen yerel anma etkinlikleri ve festivaller, hüzün turizmi bağlamında önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu tür etkinlikler, toplumsal hafızayı canlı tutarak ziyaretçilere derin bir deneyim sunmaktadır.

Sürdürülebilir Turizm Modelleri

Şanlıurfa'nın doğal güzellikleri ile kültürel mirasının bir arada sunulması için entegre turizm paketleri oluşturulmaktadır. Bu sayede, ziyaretçiler hem doğal hem de kültürel deneyimler yaşayabilmektedir.

Yerel ürünlerin ve el sanatlarının tanıtılması amacıyla pazarlar ve sergiler düzenlenmektedir. Bu tür etkinlikler, yerel ekonomiyi desteklerken aynı zamanda kültürel değerlerin yaşatılmasına katkı sağlamaktadır.

64 Siirt

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: BaykanHz. Veysel Karanî Türbesi

Şehir: Siirt

Yemen'in Karen Köyü'nde dünyaya gelen Veysel Karani, ömrünü çobanlık yaparak geçirmiştir. Halk arasında dünya nimetlerine önem vermeyen yapısı olduğuna inanılan Karani'nin Hazreti Ali'nin hilafeti sırasında şehit düştüğü inanışı yaygındır. Hz. Muhammed'in (SAV) Hırka-ı Şerif gönderdiği Evliya, ana sevgisini iyi şekilde canlandırdığı için Hazreti Muhammed'in sevgisini kazandığı bilinmektedir. Her yıl dünyanın dört bir tarafından birçok Müslümanın ziyaret ettiği türbe, çevrede ziyaret diye anılmaktadır.

65. SINOP

Kategori: Toplumsal Suç

Alan: SINOP CEZAEVI

Şehir: Sinop

Sinop Cezaevi, Sinop Kalesi'nin içinde, eski tersane alanına inşa edilmiştir ve birçok ünlü edebiyatçı ile siyasetçinin mahkûm edildiği bir yer olarak bilinmektedir. Cezaevinin bulunduğu kalenin kim tarafından ve ne amaçla yapıldığı kesin olarak bilinmemektedir. Sinop Cezaevi, kaleden cezaevine dönüştürülmüş bir yapıdır ve bazı kaynaklara göre 1568 yılında cezaevi olarak kullanılmıştır. Ancak, kalenin tam olarak ne zaman cezaevine dönüştürüldüğü kesin olarak belirlenememiştir. Bu cezaevi, etrafı tamamen denizle çevrili olması nedeniyle kaçması zor bir yerdir. Burada mahkûm olan ünlüler arasında Refik Halit Karay, Mustafa Suphi, Refii Cevat, Burhan Felek ve Sabahattin Ali bulunmaktadır. Cezaevi, 1996 yılında boşaltılmış ve Kültür Bakanlığı'na devredilmiştir. Geçmişin en acı hatıralarını bünyesinde barındıran Sinop Cezaevi'nde, dört duvar arasında geçen hayatların kalıntılarına rastlamak mümkündür. 2003 yılında ise il özel idaresine tahsis edildiği bilinmektedir (Belli ve Özdemir, 2018: 122).

Sinop'ta hüzün turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi için gerçekleştirilen bazı çalışmalar şunlardır:

1. Tarihi Sinop Cezaevi'nin Korunması ve Restorasyonu

1999 yılında kapatılarak müze haline getirilen tarihi Sinop Cezaevi, "dark turizm" (hüzün turizmi) kapsamında önemli bir destinasyon haline gelmiştir. Cezaevinin tarihi yapısının korunması için sürekli bakım ve restorasyon çalışmaları yapılmakta, bu sayede ziyaretçilerin ilgisi artırılmaktadır.

Sinop Cezaevi'nde geçmişte yaşanan olayların dijital olarak anlatılması için projeler geliştirilmektedir. Bu projeler, ziyaretçilere daha etkileyici bir deneyim sunmayı hedeflemektedir (URL 37)

2. Yerel Toplulukların Katılımı

Yerel halkın kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlar, toplulukların kendi kültürel değerlerine sahip çıkmalarını teşvik etmektedir. Hüzün turizmi bağlamında düzenlenen anma etkinlikleri, yerel halkın katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Bu tür etkinlikler, geçmişte yaşanan acı olayların hatırlanmasına katkı sağlamaktadır.

3. Sürdürülebilir Turizm Uygulamaları

Sinop'un doğal güzellikleri ile kültürel mirasının bir arada sunulması için entegre turizm paketleri oluşturulmaktadır. Bu sayede, ziyaretçiler hem doğal hem de kültürel deneyimler yaşayabilmektedir.

Yerel ürünlerin ve el sanatlarının tanıtılması amacıyla pazarlar ve sergiler düzenlenmektedir. Bu tür etkinlikler, yerel ekonomiyi desteklerken aynı zamanda kültürel değerlerin yaşatılmasına katkı sağlamaktadır.

4. Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları

Sinop'taki hüzün turizmi potansiyeli üzerine çeşitli akademik araştırmalar yapılmakta ve bu araştırmalar sonucunda elde edilen verilerle bölgedeki turizm stratejileri geliştirilmektedir

(URL 38).

66 Tokat

Kategori: Savaş Terör

Alan: TOKAT KALESİ

Şehir : Tokat

Tokat Kalesi, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle dikkat çeken bir yapı olmakla birlikte, hüzün turizmi açısından da önemli bir potansiyele sahiptir. Özellikle **Eflak (Romanya) Krallığı Prensi Kont Drakula'nın** Osmanlı döneminde 4 yıl esir tutulduğu yer olması, kaleye melankolik bir hava katmaktadır.

Tokat Kalesi'nin Hüzün Turizmi Potansiyelinin Nedenleri:

Kont Drakula efsanesi, dünya genelinde bilinen ve ilgi çeken bir konudur. Drakula'nın Tokat Kalesi'nde esir tutulduğu bilgisi, kaleye mistik ve hüzünlü bir atmosfer kazandırır. Kaledeki zindanlar, birçok kişinin uzun yıllar boyunca esarette yaşadığı yerlerdir. Bu durum, ziyaretçilerde hüzün ve empati duyguları uyandırır. Kale, tarih boyunca birçok savaş ve işgale sahne olmuştur. Bu olayların izleri, kalede hala görülebilir ve ziyaretçilere o dönemlerin zorluklarını hissettirir (URL 39-URL 40).

67 Kategori: İnanç Turizmi
Alan: HUBYAR TEKKESİ
Şehir: Tokat

Rakımı 1800-2000 m ile yörenin en yüksek dağı olan Tekeli dağı eteklerindeki Hubyar köyü, ilin tanınmış inanç merkezlerinden biri olup 16.yy. da yaşayan Hubyar'ın türbesi de burada bulunmaktadır. Hacı Bektaş'tan sonra en çok ziyaretçisi olan bir Alevi ocağıdır. Somut olmayan Kültürel mirasımız açısından da önemli bir merkezdir.

Tokat'ta bulunan Huzun turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?

Şehrin zengin tarihini ve kültürel mirasını korumak ve aynı zamanda turizmi geliştirmek için çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Tokat Kalesi gibi tarihi yapıların restorasyonu, müzelerin güncellenmesi, arkeolojik kazılar ve kültürel envanter çalışmaları bu çabaların başında gelmektedir. Ayrıca, yerel halkın turizm gelirlerinden daha fazla pay alması için kooperatifler kurulmakta, turizm çalışanlarına eğitimler verilmekte ve yöresel ürünlerin tanıtımı için etkinlikler düzenlenmektedir. Hüzün turizmi potansiyeli taşıyan mekanların hikayelerinin anlatılması ve tematik turların düzenlenmesi de müdürlüğün ilgi alanları arasındadır. Bu çalışmalar, Tokat'ın hem kültürel mirasını korumasına hem de sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturmaya katkı sağlamaktadır. Müdürlük, bu amaçla turizm strateji belgeleri hazırlamakta, proje destekleri sağlamakta, diğer kurumlarla iş birliği yapmakta ve şehri yurt içinde ve dışında tanıtmaktadır. Tokat Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün resmi web sitesi ve sosyal medya hesapları, bu çalışmalar hakkında daha detaylı bilgi edinmek için en iyi kaynaklardır (URL 41).

68 Kategori: İnanç Turizmi

Alan: TRABZON SÜMELA MANASTIRI

Şehir: Trabzon

Sumela Manastırı: Tarihi boyunca birçok kez yıkılıp yeniden inşa edilen Sumela Manastırı, özellikle terk edilmiş haliyle ziyaretçilere melankolik bir atmosfer sunabilir. Manastırın içindeki freskler ve duvar yazıları, geçmişin izlerini taşıyarak ziyaretçilere duygusal bir deneyim yaşatabilir.

TRABZONDA bulunan Huzun turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplumların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır

Sumela Manastırı ve Ayasofya Müzesi gibi yapıların restorasyon çalışmaları, bu yapıların tarihi dokusunu koruyarak turizme kazandırılmasını sağlamaktadır. Bu durum, hüzün turizmi açısından da önemli bir adım teşkil etmektedir.

Trabzon Müzesi gibi yerlerde sergilenen eserler, şehrin tarihini ve kültürünü ziyaretçilere aktarmaktadır. Bu sayede, ziyaretçiler şehrin geçmişine dair daha derin bir anlayış kazanmakta ve bu durum, hüzün turizmi deneyimini zenginleştirmektedir.

Tarihi ve kültürel önemi olan yerleri birleştiren rotaların oluşturulması, hem turizmi çeşitlendirmekte hem de ziyaretçilerin şehrin farklı yönlerini keşfetmelerine imkan tanımaktadır. Bu rotalar, hüzünlü atmosfer taşıyan yerleri de içerebilecek şekilde tasarlanabilir.

Turizm projelerine yerel halkın katılımı, hem sürdürülebilir bir turizm modelinin oluşturulmasını sağlamakta hem de yerel ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktadır.

Şehrin tarihi ve kültürel zenginliklerinin yurt içi ve yurt dışında tanıtılması, turizm potansiyelini artırmaktadır. Bu durum, hem genel turizmi hem de hüzün turizmini olumlu etkilemektedir.

- **Sürdürülebilir Turizm Modelleri için** tarihi yapıların ve yerlerin hikayelerinin etkileyici bir şekilde anlatılması, sesli ve görsel materyallerle desteklenmesi ve uzman rehberler eşliğinde turlar düzenlenmesi, ziyaretçilerin bu mekanlara duydukları ilgiyi artıracaktır. Hüzünlü bir atmosfer taşıyan yerleri içeren tematik turlar, ziyaretçilere farklı bir deneyim sunarak şehrin farklı yönlerini keşfetme imkanı sağlayabilir. Bölgeye özgü hüzünlü efsaneler ve hikayelerin turizme kazandırılması, ziyaretçilerin şehrin tarihine ve kültürüne daha derinlemesine bağ kurmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca, hüzünlü temalı sanat etkinlikleri düzenleyerek ziyaretçilerin duygusal bağ kurması sağlanabilir. Bu sayede, Trabzon hem kültürel mirasını koruyacak hem de alternatif turizm türlerine ev sahipliği yapacak bir şehir haline gelebilir.

69 TUNCELI

Kategori: : Toplumsal Olay / Suç

Alan: DERSİM İSYANI DERSİM KIRIMI ANITI

Dersim İsyanı, 1937-1938 yıllarında Türkiye'nin Tunceli (Dersim) bölgesinde, merkezi Türk hükümeti ile bazı Dersim aşiretleri arasında yaşanan çatışmalara verilen isimdir. Bu isyan, devletin bölgedeki otoritesini pekiştirmek amacıyla başlatılan bir dizi askeri harekât sonucunda gerçekleşmiştir.

Dersim, tarihsel olarak Alevi Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bir bölgeydi ve bu durum, merkezi otorite tarafından "öteki" olarak görülmesine neden oldu. İsyanın patlak vermesinde, devletin köylerde silah toplamaya yönelik baskıları ve yerel halkın tepkisi önemli rol oynamıştır. İsyan, özellikle 1937 yılında Seyit Rıza liderliğindeki aşiretlerin merkezi hükümete karşı başlattığı direnişle başlamıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri, isyanı bastırmak için büyük bir askeri harekât düzenlemiş ve bu süreçte çok sayıda sivil hayatını kaybetmiştir. Resmi rakamlara göre, yaklaşık 1.401 kişi öldürülmüş ve 11.683 kişi zorla göç ettirilmiştir. Bu olaylar, Türkiye tarihinin en trajik dönemlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Dersim Kırımı Anıtı

Dersim İsyanı'nın hatırlanması ve anılması amacıyla inşa edilen Dersim Kırımı Anıtı, 2012 yılında Kırklar Dağı'nda tamamlanmıştır. Bu anıt, Dersim Kırımı sırasında yaşamını yitirenlerin anısını yaşatmak ve bu trajik olay hakkında farkındalık oluşturmak amacıyla yapılmıştır.

Tunceli'de bulunan Huzun turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?

Tunceli, karmaşık bir tarihsel süreç ve kültürel zenginlik barındıran bir şehirdir. Özellikle Dersim Katliamı gibi travmatik olaylar, bölgenin kültürel dokusunu derinlemesine etkileyerek hüznü bir miras bırakmıştır. Bu bağlamda, Tunceli'de hüzün turizmi, hem bölgenin tarihsel ve kültürel zenginliğini koruyacak hem de ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacak önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Tunceli Kültür ve Turizm Müdürlüğü, şehrin kültürel mirasını korumak ve turizmi geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Müdürlük, bölgedeki tarihi ve kültürel varlıkların envanterini çıkarmak, belgelemek ve koruma altına almak suretiyle kültürel mirası koruma altına almaktadır. Aynı zamanda, müze ve kültür merkezleri kurarak bölgenin kültürel zenginliklerini sergilemekte ve turizme kazandırmaktadır. Farklı kültürel etkinlikler düzenleyerek bölgenin tanıtımını yaparken, turizm altyapısını geliştirerek de turizmin genel olarak canlanmasına katkı sağlamaktadır.

Ancak, "hüzün turizmi" kavramı henüz resmi bir politika olarak belirlenmemiş olsa da, müdürlüğün çalışmaları dolaylı olarak bu potansiyeli desteklemektedir. Hüzün turizminin daha sistematik bir şekilde geliştirilmesi için ise bazı adımlar atılabilir. Örneğin, Dersim Katliamı'nın tarihi, sosyal ve kültürel etkilerini anlatan kapsamlı bir müze kurulabilir. Benzer konularda başarılı olmuş olan diğer müzeler (örneğin, Ermeni Soykırımı Müzesi) bu konuda örnek teşkil edebilir. Ayrıca, katliamın yaşandığı yerlerde anıtlar ve hatıra parkları oluşturularak hafızalar tazelenabilir. Dünyadaki diğer katliam anıtları ve hatıra parkları bu konuda ilham kaynağı olabilir.

Bölgenin zengin Kürt kültürünü tanıtan bir merkez kurulması da hüzün turizmine önemli katkılar sağlayabilir. Diğer Kürt yoğunluklu bölgelerdeki kültür merkezleri bu konuda örnek olarak gösterilebilir. Yöresel el sanatlarının yaşatılması ve turizme kazandırılması için atölyeler kurulması da hem kültürel mirası koruyacak hem de ekonomik katkı sağlayacaktır. UNESCO tarafından koruma altında olan el sanatları bu konuda örnek alınabilir.

Hüznü ve umut dolu hikayeleri birleştiren kültürel rotalar oluşturmak da ziyaretçilere farklı bir deneyim sunabilir. Camino de Santiago gibi uluslararası tanınırlığı olan kültürel rotalar bu konuda örnek teşkil edebilir. Turizm projelerinde yerel halkın aktif olarak yer alması sağlanarak, hem sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturulabilir hem de yerel ekonomik kalkınmaya katkı sağlanabilir. Kooperatifler kurularak yerel halkın ürettiği ürünlerin satışı desteklenebilir.

Tunceli'de hüzün turizmi üzerine yapılmış kapsamlı bir literatür taraması bulunmamakla birlikte, Dersim Katliamı, Kürt kültürü ve bölgenin tarihi üzerine yapılan çalışmalar, hüzün turizmi potansiyeli hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Üniversite kütüphaneleri, bilimsel veri tabanları, sivil toplum kuruluşlarının yayınladığı raporlar ve yerel gazete ve dergiler bu konuda değerlendirilebilecek kaynaklardır.

70 VAN

Kategori: İnanç Turizmi

Alan: AKDAMAR KİLİSESİ

Şehir: VAN

Akdamar Kilisesi, Ermeni mimarisinin önemli bir örneği olarak kabul edilmektedir. Kilise, hem dini bir yapı hem de tarihi bir anıt olarak, Ermeni kültürünün ve tarihinin hatırlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. 2000'li yıllarda yapılan restorasyon çalışmaları, hem Türkiye'deki hem de dünya genelindeki Ermeniler için önemli bir anlam taşımaktadır. Bu restorasyon, geçmişin tanınması ve Ermeni kültürel mirasının korunması açısından bir adım olarak değerlendirilmektedir. Akdamar Adası'ndaki kilisede düzenlenen ayinler, Türkiye Ermenileri için manevi bir önem taşımakta ve geçmişte yaşanan acıların anılması açısından hüznün turizmi kapsamında değerlendirilmektedir. Bu etkinlikler, hem yerel halk hem de diaspora Ermenileri tarafından ilgiyle takip edilmektedir (URL 42- URL 43).

71 Kategori: Toplumsal Olaylar / Suç

Alan: ZEVE ŞEHİTLİĞİ

Şehir: Van

1915 yılında I. Dünya Savaşı sırasında bölgede yaşanan karışıklıklar ve etnik gerginlikler sonucu Ermeni çeteleri, bölgedeki Türk ve Kürt sivillere yönelik saldırılar düzenlemiştir.

Van’da bulunan Hüzün turizmi destinasyonlarında kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir turizmin modelinin geliştirilmesi için neler yapılmaktadır?

Van’ın hüznünlü geçmişı ve zengin kültürel mirası, hüznü turizmi potansiyelini ortaya koymaktadır. Van Kültür ve Turizm Müdürlüğü, kültürel mirasın korunması, müze ve kültür merkezlerinin kurulması ve turizm altyapısının geliştirilmesi gibi çalışmalarla bu turizmi desteklemektedir. Hüznü turizmi için sürdürülebilir bir model, hüznü rotalarının oluşturulması, yerel halkın katılımı ve kültürel mirasın korunması önem taşır. Van depremi ve Ermeni soykırımı gibi konular bu turizm kapsamında ele alınabilir; ancak yerel halkın görüşlerine ve travmatik olaylara saygılı bir yaklaşım benimsenmelidir.

72. Zonguldak

Kategori: Doğal afet

Alan: Zonguldak Maden Müzesi

Şehir: Zonguldak

Zonguldak Kömür Havzası: Zonguldak, Türkiye'nin en önemli kömür üretim merkezlerinden biridir. Maden ocaklarındaki kazalar ve işçi ölümleri, bölgenin tarihinde derin izler bırakmıştır. Ziyaretçiler, bu tarihsel bağlamda maden ocaklarını ve işçi anıtlarını ziyaret ederek geçmişte yaşanan acıları anma fırsatı bulabilirler. Türkiye'nin ilk ve tek maden müzesi olan Zonguldak Maden Müzesi, bölgenin kömür madenciliği tarihini ve maden kazalarını sergileyen önemli bir mekandır. Ziyaretçiler, burada maden işçilerinin yaşamlarını ve geçmişte yaşanan trajik olayları anma fırsatı bulabilirler. Zonguldak'ın maden ocakları, geçmişte yaşanan iş kazaları ve kayıplarla hüznün turizmi açısından önemli bir ziyaret noktasıdır. Ziyaretçiler, madenciliğin zorluklarını ve tarihini öğrenme fırsatı bulurken, terk edilmiş köyler ve işçi anıtları gibi unsurlar bu hüznü mirası yansıtır. Bu mirası turizme kazandırmak, bölgenin tarihini yaşatmak ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamak açısından değerlidir, ancak süreçte özen gösterilmesi gereken noktalar bulunmaktadır.

Kültürel mirasın korunması ve yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturmak için aşağıdaki adımlar atılabilir:

Öncelikle, hüznün turizmi potansiyeli olan tüm alanlar (maden ocakları, terk edilmiş köyler, anıtlar, mezarlıklar gibi) detaylı bir şekilde incelenmeli ve bu alanların tarihsel ve kültürel değerleri belgelenmelidir. Aynı zamanda, yerel halkın anıları ve hikayeleri toplanarak oral tarih çalışmaları yapılmalı, böylece bölgenin kültürel hafızası korunarak turizm ürünlerine zenginlik katılmalıdır.

Tarihi yapılar, anıtlar ve mezarlıklar gibi kültürel mirasın önemli parçaları, özgün karakterlerini koruyacak şekilde restore edilmeli ve gelecek nesillere aktarılmalıdır. Terk

edilmiş maden kasabaları gibi yerler ise, kültürel mirasın bir parçası olarak değerlendirilerek restore edilmeli ve turizme kazandırılmalıdır. Bu süreçte, yerel mimari ve kültürel değerlere uygun çözümler üretilmelidir.

Hüzün turizminin önemi, etik değerleri ve sürdürülebilirlik ilkeleri, hem yerel halk hem de ziyaretçilere yönelik eğitim programlarıyla anlatılmalıdır. Okullarda madencilik tarihi ve kültürü üzerine dersler verilerek, genç nesillerin bölgenin geçmişine karşı duyarlılıkları artırılmalıdır.

Hüzün turizmi projelerinin her aşamasında yerel halkın görüşleri alınmalı ve katılımları sağlanmalıdır. Yerel esnaf ve sanatkarlar, turizmden daha fazla pay alarak ekonomik olarak güçlendirilebilir. Yerel kooperatifler kurularak, yöresel ürünlerin pazarlanması desteklenebilir ve yerel ekonomik kalkınma sağlanabilir.

Çevreye duyarlı turizm uygulamaları benimsenmeli, doğal kaynakların korunmasına dikkat edilmelidir. Kültürel mirasın ticarileştirilmesi önlenmeli, saygılı ve duyarlı bir yaklaşım benimsenmelidir. Ziyaretçi sayısı ve taşıma kapasitesi gibi faktörler göz önünde bulundurularak, doğal ve kültürel kaynakların aşırı yüklenmesi engellenmelidir.

Bölgenin madencilik tarihini ve kültürünü anlatan müzeler kurularak, ziyaretçilere daha kapsamlı bir deneyim sunulabilir. Yerel sanatçıların eserlerinin sergilendiği ve kültürel etkinliklerin düzenlendiği merkezler oluşturulabilir.

Madencilik temasını işleyen resim, heykel, müzik ve edebiyat eserleri sergilenerek, bölgenin kültürel zenginliği vurgulanabilir. Yerel sanatçıların desteklenmesi ve sanat atölyelerinin düzenlenmesi, bölgenin kültürel turizm potansiyelini artıracaktır.

Üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve özel sektör arasında iş birliği yapılarak, daha kapsamlı ve sürdürülebilir projeler geliştirilebilir.

KAYNAKÇA:

Aksakallı, Z., Selçuk, N. G. ve Işık, C. (2017). Nene Hatun Tarihi Milli Parkı'nın hüzün turizmi ve mabetleşme yönünden değerlendirilmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE)*, ÖS-IV, 215-240.

Alaeddinoğlu, F., ve Aliagaoglu, A. (2007). Savaş Alanları Turizmine Tipik Bir Örnek: Büyük Taarruz Ve Başkomutan Tarihi Milli Parkı. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 18 (2), 215-225.

Alan, S. (2018). Sarıkamış/Beyaz Hüzün Romanında savaş ortamının duygular üzerinden aktarımı. *Söylem Filoloji Dergisi*, 3(2), 197-208. <https://doi.org/10.29110/soylemdergi.442235>

Aliagaoglu, A. ve Çiltepe, F. (2020). Kömür ve ölümün bulunduğu yer: Hüzün turizmi açısından Soma Maden Faciası. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (Aralık Özel Sayı), 131-150.

Alkan, H. (2016). 15 Temmuz'u Anlamak: Parametreler ve Sonuçlar. *Bilgi*, (79), 253-272. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/bilig/issue/48706/619739>.

Belli, S., ve Güneren Özdemir, E. (2018). Sinop Cezaevi'nin Hüzün Turizmi Çerçevesinde İncelenmesi:Tripadvisor Örneği. I. Uluslararası Turizmde Yeni Jenerasyonlar ve Yeni Trendler Kongresi, 01 Kasım – 03 Kasım, Sakarya.

Birdir, K., Dalgıç, A., Güler, O. ve Kayaalp, Y. (2015). Hüzün Turizmi: Gelibolu Yarımadası Tarihi MilliParkını Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Deneyimleri, (Dark Tourism: The Experiences of Foreign Tourists Visiting the Gallipoli Peninsula Historical National Park), Journal of Tourism and Gastronomy Studies (JOTAGS), 3(4), 12-23.

Bozdemir, A. (2011). 1939 Erzincan Depremi, [http://www.kardere.com/ default.aspx?pid=50646&nid=69392](http://www.kardere.com/default.aspx?pid=50646&nid=69392).

Çuhadaroglu, F., Kara, R. ve Ustaoglu, E. (1992). Deprem ve Erzincan 13 Mart 1992 Erzincan Depreminin Öncesi Deprem Olayı ve Sonrası. İstanbul: Erzincan Valiliği, Mega Basım Yayın.

Demir Şahan, S., ve Technique, W. (2019). Dolmabahçe Sarayı Süfera Salonu Restorasyon ve Konservasyon Çalışması Kapsamında Süsleme Unsurlarında Uygulanan Yeni Teknikler ve Çalışmalar Sırasında Bulunan Geçmiş Dönem Materyalleri. Milli Saraylar Sanat Tarih Mimarlık Dergisi 18, 162-181.

Güncü, A., ve Güneş, E. (2017). 1939 Depremi İle Afet Yeri Olan Erzincan'ın Hüzün Turizmi Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma. Turkish Studies (Elektronik), 12(29), 251 - 270.

İlgar, R. (2015). Mabetleşen bir mekân: Gelibolu Yarımadası tarihi savaş alanları turizmi. Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, 13(19):1-20.

Kılıç, B. ve Yozukmaz, N. (2020). A conceptual review of last chance tourism: The case of Turkey. Tourism: An International Interdisciplinary Journal, 68(3), 322-335.

Kılıç, B., ve Akyurt, H. (2011). Destinasyon İmajı Oluşturmada Hüzün Turizmi: Afyonkarahisar ve Başkomutan Tarihi Milli Parkı. Gaziantep University Journal of Social Sciences, 10(1), 209-232.

Lemelin, H., Dawson, J., Stewart, E. J., Maher, P. ve Lueck, M. (2010). Last-chance tourism:

Okuyucu, A., & Erol, F. (2018). Savaş Alanları Turizmine Yönelik Motivasyon, Duygu ve Deneyimler: Metristepe ve İnönü Şehitlikleri-Bozüyük Örneği. Coğrafi Bilimler Dergisi, 16(1), 135-151. Çevik, S. (2023). Yeni Bir Alt Niş Olarak "Edebî Hüzün Turizmi" Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. AHBVÜ Turizm Fakültesi Dergisi, 26(2), 267-302.

Özçelik, H. (2012). Gelibolu-Waterloo Karşılaştırması Yoluyla Türkiye’de Keder Turizmi Potansiyeli Analizi.Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı.

Özçelik, H. (2012). Gelibolu-Waterloo Karşılaştırması Yoluyla Türkiye’de Keder Turizmi Potansiyeli Analizi.Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı.

Seaton, A. V. (1996). From thanatopsis to thanatourism: Guided by the dark. *International Journal of Heritage Studies*, 2, 234-244.

Soylu, Y. & Özkök, F. (2016). Turistik Destinasyonlarda Taşıma Kapasitesi: Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Örneği. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, İİBF* 10. Yıl Özel Sayı, 565-581. Doi: 10.31795/Baunsobed.662447.

Sunar, H. (2017). Özel İlgi Turizmi Olarak Hüzün Turizmi ve Türkiye’den Örnekler. *TC Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Konya.

Tarınç, A. ve Kılınç, C. Ç. (2019). Türkiye’deki Hüzün Turizmi Destinasyonları Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler* 1, 25-45.

Taylak, M. (1998). Etnografyadan Anıtkabir’e. Atatürk'ün Aziz Naaşı'nın Etnografya Müzesi'nden Anıtkabir'e Nakli. *Ankara: Şekerbank Yayınları*.

Türkiye'deki Mevcut Ve Potansiyel Hüzün Turizmi Alanları Üzerine Bir İnceleme. *Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, 14, 15-24.

"Xanthos", Düünden Bugüne Antalya [II. Cilt], Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2012)

Yirik, Ş. ve Seyitoğlu, F. (2014, Kasım 13-16). Hüzün turizmi ve mabetleşme süreci kapsamında “Sarıkamış”. 15. Ulusal Turizm Kongresi (754-765). Ankara, Türkiye.

URL 1. <https://kulturportali.gov.tr/turkiye/sakarya/gezilecekyer/adapazari-deprem-ve-kultur-muzesi>

URL 2. <https://www.adapazari.bel.tr/ne-nerede-d/1/19/-adapazari-belediyesi-deprem-kultur-muzesi>

URL 3- <https://medyascope.tv/2024/02/06/depremin-ardindan-adiyaman/>

URL 4-

<https://www.bbc.com/turkce/articles/cn01rl2r02ro#:~:text=Enkaz%20kald%C4%B1rma%20%C3%A7al%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1%20bir%C3%A7ok%20otelin,sonra%20il%C3%A7elere%20gidip%20al%C4%B1%C5%9Fveri%C5%9F%20yap%C4%B1lm%C4%B1%C5%9F>

URL 5-<https://www.bbc.com/turkce/articles/c9x0ej68np7o>

URL6 - <https://www.gazeteduvar.com.tr/depremden-7-ay-sonra-adiyamanda-ne-degisti-haber-1637351>

URL 7- <https://tim.org.tr/tr/deprem-bolgesi-cazibe-merkezleri-programi-kapsamina-alindi>

URL 8- <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/9015/depremden-etkilenen-isletmelere-odemeler-basladi>

URL 9- <https://www.ziraatbank.com.tr/tr/bankamiz/ziraatten-duyurular/deprem-bolgesi-yardim-ve-destek-paketlerimiz>

URL 10 -<https://www.gazeteduvar.com.tr/depremden-7-ay-sonra-adiyamanda-ne-degisti-haber-1637351>

URL 11 - <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223411>

URL 12 <https://agri.ktb.gov.tr/TR-122239/inanc-turizmi.html>

URL 13 : <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/antalya/gezilecekyer/xanthos>

URL 14-Bilecik Valiliği (2017b) Erişim: 25.04.2017 <http://www.bilecik.gov.tr/inonu-sehitligi>

URL 15-Bilecik Valiliği, (2017a) Erişim: 25.04.2017 <http://www.bilecik.gov.tr/metristepe-zafer-aniti>

URL 16 : http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1072

URL 17 :

https://tr.wikisource.org/wiki/K%C4%B1rklar_Da%C4%9F%C4%B1n%C4%B1n_D%C3%BCz%C3%BC%27n%C3%BCn_%C3%B6yk%C3%BCs%C3%BC

URL 18: https://www.ntv.com.tr/galeri/seyahat/alisilmisin-disinda-bir-seyahat-sekli-karanlik-turizm-turkiyedeki-karanlik-turizm-noktalari,mOFv1_cTaEibgaPNSVVT-Q

URL 19: <https://basin.ktb.gov.tr/TR-269463/15-temmuz-sehitler-aniti-ve-muzesi-bakanliga-tahsis-edildi.html> (Erişim Tarihi: 18.08.2022).

URL 20 :<https://izmir.ktb.gov.tr/TR-77418/efes-selcuk.html>

URL 21: <https://www.hurriyet.com.tr/seyahat/galeri-turkiyenin-hayalet-koyu-sadece-15-kisi-kaldi-digerleri-ise-41054276/14>

URL 22: https://tr.wikipedia.org/wiki/2023_Kahramanmara%C5%9F_depremleri

URL 23: <https://www.discoverwalks.com/blog/istanbul/top-6-outstanding-facts-about-ani-turkey/>

URL 24 : <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/mardin/gezilecekyer/deyrulzafaran-manastiri>

URL 25 : <https://www.kiralacar.com/blog/deyrulzafaran-manastiri/>

URL 26: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/mardin/gezilecekyer/mor-behnam-kirkklar-kilisesi>

URL 27 : <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/mardin/gezilecekyer/mor-behnam-kirkklar-kilisesi>

URL28 : <https://mugla.ktb.gov.tr/TR-270881/tamamlananlar.html>

URL 29: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2580931>

URL 30 : <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tkhcbva/issue/71954/1157594>

URL 31: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/705371>

URL 32 : <https://nevsehir.ktb.gov.tr/>

URL 33 : <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ankara/gezilecekyer/sakarya-sehtler-zafer-aniti-ve-muzesi> (Erişim Tarihi: 29.02.2022).

URL 34: <https://listelist.com/sanliurfa-gezilecek-yerler/>

URL 35: <https://www.atlasobscura.com/articles/black-roses-in-turkey>

URL 36: <https://azureskyfollows.com/halfeti-turkey-black-rose/>

URL 37: <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/huzun-turizminin-karadeniz-duragi-tarihi-sinop-cezaevi/1098793>

URL 38:

https://www.academia.edu/93533777/Sinop_ile_%C4%B0lgili_Turizm_Ara%C5%9F%C4%B1rmalar%C4%B1_%C3%9Czerine_Bir_De%C4%9Feriendirme

URL 39: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/tokat/gezilecekyer/tokat-kales>

URL 40:

https://www.researchgate.net/publication/320780092_Tokat_Kalesinin_Huzun_Turizmi_Potansiyeli_The_Dark_Tourism_Potential_of_Tokat_Castle

URL 41: <https://tokat.ktb.gov.tr/>

URL 42: <https://basin.ktb.gov.tr/TR-215915/akdamar-adasi39nda-3-yilin-ardindan-ilk-toren.html>

URL 43. <https://satemer.sakarya.edu.tr/tr/icerik/19862/102027/van-da-ermen-i-isyanlari-1896-1916>

